

Deze film is beschikbaar gesteld door het KITLV, uitsluitend op voorwaarde dat noch het geheel noch delen worden gereproduceerd zonder toestemming van het KITLV. Dit behoudt zich het recht voor een vergoeding te berekenen voor reproductie. Indien op het originele materiaal auteursrecht rust, dient men voor reproductiedoeleinden eveneens toestemming te vragen aan de houders van dit auteursrecht.

Toestemming voor reproductie dient men schriftelijk aan te vragen.

This film is supplied by the KITLV only on condition that neither it nor part of it is further reproduced without first obtaining the permission of the KITLV which reserves the right to make a charge for such reproduction. If the material filmed is itself in copyright, the permission of the owners of that copyright will also be required for such reproduction. Application for permission to reproduce should be made in writing, giving details of the proposed reproduction.

SIGNATUUR MICROVORM:

*SHELF NUMBER
MICROFORM:*

M META 1123

PPN 852 164 920

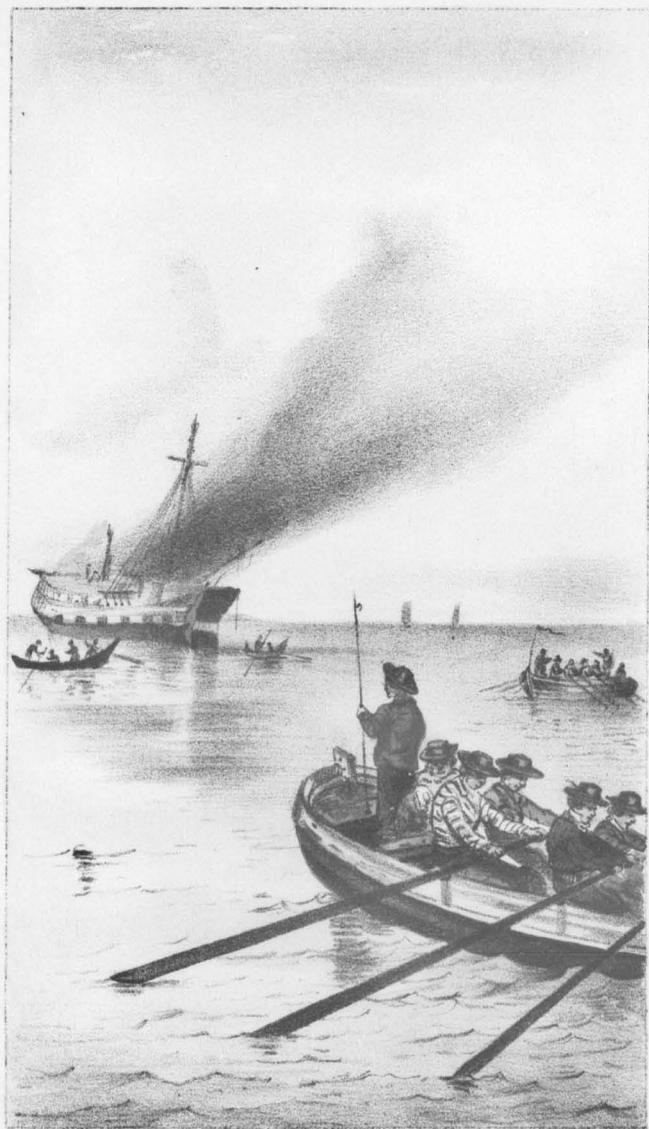
BIBLIOTHEEK KITLV

0092 8455

CC - 2922 - N

117 x 192

A. F. C. Hoffmann.

VERTELLINGEN

VAN EEN

OUD ZEEKAPITEIN

AAN ZIJNE

JONGE VRIENDEN,

NAAR HET ENGELSCH

DOOR

J. HOFFMANN.

⁴
MET GEKLEURDE PLATEN.

1856
AMSTERDAM,

G. THEOD. BOM.

BEELDING IN KLEUR
PICTURE IN COLOR

A V O N T U R E N

VAN

RICHARD FALCONER.

I.

Aan het venster van eene kleine, maar zindelijke en goed verwarmde kamer zat eene bezorgde moeder op de sterk bruisende zee te turen, wier golven, door de koude Decemberstormen voortgestuwd, zich met donderend geweld op de havendammen wierpen, die, op eenigen afstand van hare woning, aan den zandigen oever waren opgeworpen. Het was schemeravond. Juist in die oogenblikken dringen zich de zorgen zoo gaarne in het gemoed, terwijl de verbeelding alles dan als met de helderste kleuren schildert. Nu dook de zon als een groote gloeiende kogel in den donkeren oceaen, en elke vriendelijke blik van den dag was thans geweken.

In het hart der moeder rezen nu ook meer treurige gedachten. Zij dacht aan haren echtgenoot, die zich reeds sedert verscheidene maanden op den trouweloozen vloed had gewaagd, zonder aan zijne betrekkingen tot heden eenig teeken van leven gezonden te hebben: en tranen van weemoed parelden haar in de oogen bij de gedachte

aan den geliefden huisvader. Maar ter sluiks wischte zij met de eene hand die tranen weg, opdat niemand haren kommer zou bemerken, en trok te gelijk met de andere hand het vriendelijk lagchende kind nader tot zich, dat, van vreugde over het dansen der golven, op haren schoot huppelde en met de kleine hand de maat der aanrollende baren op de vensterbank sloeg.

Regt daar tegenover zat, op een welgevulden oudvaderlijken armstoel, die digt bij het warme vuur geschoven stond, een grijsaard in zeemanskleeding, geheel het tegenovergestelde van het frisch en dartel kind, dat de moeder op haren schoot hield. Slechts schraal hingen de zilveren lokken langs zijn gebogen hoofd neder, zijn gelaat was door de zon verbrand en met diepe rimpels als doorploegd; den linkerarm had hij in dienst van het vaderland, bij het enteren van een vijandelijk schip, verloren. Reeds waren tachtig jaren over den bijna kalen schedel van den ouden man henengevlogen, doch niettegenstaande hij vijftig jaren op den oceaam omgezworven en alle zeeën bevaren had, was hij nog altijd geestig, levendig en spraakzaam, en slechts het gemis van zijnen arm had hem kunnen bewegen tot het verlaten van een loopbaan, die hij van zijne vroegste jeugd met hart en ziel toegedaan was geweest.

Hij woonde thans in het huis zijns zoons en leefde daar van het pensioen, dat hem van staatswege voor zijne langdurige en trouwe dienst, als kapitein op de landsvloot was toegewezen; zijne kleinzonen JOHN en WILL, twee fiksche knapen van tien en twaalf jaren, kenden geene grootere vreugde, dan wanneer grootvader, bij den invallenden avond, zijn leuningstoel digter aan het vuur

schoof en hun van de zee en van zijne ontmoetingen op dat element verhalen wilde. Dan spitsten zij de ooren; dan zween de opgewondene vrolijke knapen; dan was op eenmaal hunne uitgelatene vreugde verdwenen, en in het lieve kamertje heerschte eensklaps diepe stilte. Ja, voorzeker was het dan een genoeg om te zien, hoe de levendige blikken dier knapen aan de lippen des verhalers hingen, als wilden zij hem de woorden affluisteren, nog voor hij ze uitgesproken had.

Ook op den bedoelden avond, terwijl de storm daar buiten woedde, drongen zij zich om zijne knieën en verwachtten met inspanning het oogenblik, dat hun kinderlijke wensch vervuld zoude worden. Het ongeduld deed eindelijk JOHN, den oudsten der twee jongelingen, het zwijgen breken. Nadat hij eenigen tijd met opmerkzaamheid de doffe toonen van het woeste gehuil des winds had aangehoord, riep hij met eenen van vreugde stralenden blik: „Hoor eens, grootvader! hoe het daar buiten stormt! Dat moet van daag een lustig leven op zee zijn! Thans wenschte ik wel een zeeman te wezen om mij van de schommelende golven te laten heen en weder wiegelen. Nu, WILL! dat moet wat anders zijn dan op ons hobbelpaard! Maar als vader terugkomt, dan neemt hij mij mede, dat heeft hij mij stellig beloofd.”

„Inderdaad?” hervatte de oude: nu, daar wensch ik u geluk mede. Maar hebt gij er wel eens aan gedacht, met welke gevaren en ontberingen een zeeman te kampen heeft? Het is voorwaar geen kleinigheid om zeeman te zijn. Staat men aan den wal, dan schijnt het gemakkelijk; maar menigeen wenschte zich weér terug onder een rustig huisdak, wanneer het daar buiten op zee stormde en

bruiste. Daar zou ik u menig voorbeeld van kunnen bijbrengen."

"Kunt gij dat, grootvader?" vroeg WILL, de jongste der knapen, wiens zachtere gelaatstrekken een minderen graad van levendigheid dan die van zijnen ouderen broeder verrieden, "ei, wees dan zoo goed ons iets daarvan te vertellen; reeds lang hebt gij ons dit beloofd en een eerlijk man houdt altoos zijn woord!"

"Zeker, hervatte de oude, terwijl hij de wangen van den jongen knaap streelde, dat heb ik gezegd: en om mijn woord te houden, zal ik u nu eene geschiedenis mededeelen, die de gevaren en het lijden bewijst, waarmede de zeeman dikwijls te kampen heeft."

"Heerlijk," riepen beide als uit éenen mond, "vertel slechts, grootvader, dan zullen wij ons doodstil houden; wij zullen geen vin verroeren."

"De jonge man, die in mijn verhaal de hoofdrol speelt," begon de grijsaard, "is RICHARD FALCONER."

RICHARD was te *Burton* in *Sommersetshire* geboren. Zijne ouders waren tamelijk bemiddelde lieden. De vader had in zijne jeugd verre reizen gedaan, en daar hij de gewoonte had om RICHARD veel daarvan te verhalen, was hierdoor onwillekeurig in het hart van den knaap een onweerstaanbare lust tot reizen ontstaan. Daarom verzocht hij zijn vader dikwijls met een of anderen bekenden kapitein naar zee te mogen gaan; doch deze wilde aan dien wensch niet toegeven en had de gewoonte om hem tot slot zijner redenering toe te voegen: "Blijf te land en schik u naar de omstandigheden!"

Maar de jonge RICHARD wilde niets daarvan hooren en bragt het eindelijk, hoewel met de grootste moeite, zoo-

ver dat de vader toegaf en zijn wensch vervulde. Nu kende RICHARDS vreugde geene palen; met een opgeruimd hart wandelde hij naar *Bristol*, waar hij als kajuitsjongen op *de Albion* aangenomen werd en den 2 Mei 1690 zijn eersten togt naar *Jamaïca* begon.

Ras zou hem dit besluit berouwen! — Gelukkig bereikte dat schip het doel zijner bestemming, maar daar het zich langen tijd in de haven op moest houden, begon RICHARD zich daar reeds te vervelen. Uit dien hoofde verzocht hij den kapitein, om eenige matrozen op een togt naar de *Campèche*-baai te mogen vergezellen, ten einde zelf mede van daar een lading *campèche*-hout te halen; hij verkreeg daartoe de verlangde toestemming en vertrok den 25 September."

"Maar waartoe wilden die matrozen dan dat *campèche*-hout gebruiken, grootvader?" vroeg WILL.

"Het *campèche*-hout," hernam de oude, "is hoog in prijs en was dit toenmaals nog meer. De verwers gebruiken het om er de violetkleur van te maken, en het dient bovendien als geneesmiddel. Dat gedeelte der kust van *Zuid-Amerika*, waar dit hout groeit, behoorde toenmaals aan *Spanje*, en de Spanjaarden verboden den uitvoer daarvan aan de Engelschen. Daarom maakten de laatsten gemeene zaak met de houthakkers van die streken en zetten op deze wijze den handel onder 's hands door.

"De bewuste zeelieden dan maakten bij hunne aankomst in de *Campèche*-baai met deze lieden kennis en troffen eene overeenkomst met hen. Reeds binnen de zeven dagen hadden zij hunne lading aan boord en stevenden den 15 October naar *Jamaïca* terug. Die terugreis duurt gewoonlijk twee maanden, daar men gedurende dezen togt bestendig ver-

pligt is tegen den wind op te zeilen. Op zekeren dag bevond zich RICHARD in de boot, welke zijne gezellen uitgezet hadden om naar een wrak te zien, dat op de zee rondzwolke. Plotseling verhief zich een storm, zooals die in deze gewesten vrij algemeen zijn en stuurde het schip geheel uit den koers. De zeelieden werden beangst en zagen niet verder naar het wrak om, maar haastten zich om weder aan boord van hun schip te komen; hetgeen met veel inspanning gelukte. Zij bereikten het, maar toen RICHARD een van het schip toegeworpen touw wilde vatten, werd juist op dat oogenblik het schip door eene stortzee als eene veder weg geslingerd en werd hij door eene golf, welke onder het schip doorging, verzwolgen. Hij hoorde wel, dat de matrozen onmiddellijk het schip deden wenden en hem een ander touw trachtten toe te werpen, doch hun roepen werd door het geloei van den storm verdoofd en hunne pogingen tot redding bleven derhalve vruchteloos. RICHARD had spoedig de sloep uit het oog verloren en dreef nu in de avondschemering hulpeloos en als een speelbal der golven in den oceaan rond. Gelukkig had de angst hem niet alle krachten benomen en kon hij zich nog met zwemmen boven houden. Maar toen oogenblik op oogenblik voorbij ging, zonder dat er eenige redding opdaagde, toen ontschoten hem de krachten meer en meer en zonken zijne voeten al dieper en dieper in het nat. — Op eenmaal scheen het hem toe, dat zijn voet op den grond stootte. Andermaal onderzocht hij dit om zich niet te vergissen, en werkelijk, het was geene vergissing: hij stond op een zandbank in het midden der zee, en was verplicht de rigting van den stroom te volgen en zich op die zandplaat neder te zetten. Aan zijne inspanning

om bezitter van het dierbare plekje grond te blijven, werd spoedig een einde gemaakt, doordien een geweldige golf hem weder opnam en over het zand rolde, maar hem te gelijker tijd tegen het overblijfsel van een vroeger aldaar verongelukt schip wierp; hij omkleemde deze zijne toevlugt met bijna verstorven handen, en in den nood van eenen drenkeling, besloot hij stellig, dit hulpmiddel om zijn leven te bewaren voor geenen prijs ter wereld te zullen loslaten.

Zoo scheen dan zijn leven voor het oogenblik gered, en nu verzamelde hij zijne afgematte krachten om een hooger gelegene streek te zoeken, waar hem de golven niet konden bereiken en weder wegrukken. Hij ontdekte, helaas! spoedig, voor zooveel de duisternis van den reeds ingevallen nacht dit toeliet, dat de storm hem slechts op een zandplaat geworpen had, die waarschijnlijk bij ieder getij door den vloed onder water zou gezet worden. De gedachte aan den dood, dien hij slechts zoo even als door een wonder ontkomen was, verlevendigde zich op nieuw in RICHARDS ziel, en hij zond, terwijl hij daar nederzat, vurige gebeden tot God op om vergiffenis van zonden en om in genade door Hem aangenomen te worden. Eindelijk overviel hem, niettegenstaande alle inspanning, de slaap, en zonk hij op zijn hard en vochtig leger neder.

Het eerste dat hij den volgenden morgen bij zijn ontwaken ondervond, was de verwondering dat hij zich te midden van verscheidene zandige eilanden bevond, die door de blaauwe zee van elkander gescheiden waren. Spoedig echter herinnerde hij zich weder de gebeurtenissen van den vorigen avond, en nu begon hij uit te zien, of hij niet iets kon vinden om te eten. Tot zijn teleurstelling

vond hij echter niets dan eenige vogeleijeren. De hongerdood scheen hem nog verschrikkelijker toe dan het verdrinken, en bijna wenschte hij liever, in de golven zijn dood gevonden te hebben, dan alleen en hulpeloos op dit woeste eiland geworpen te zijn.

Deze treurige gedachten hielden hem eenigen tijd bezig, maar hij vermande zich en beproefde een togt over dit eiland. Hij ontdekte echter, dat het slechts door ratten en eenige soorten van vogelen bewoond werd, die hunne eijeren daar in het warme zand uitbroedden, maar dat het overigens geene bewoners had. Eveneens zag hij gelijktijdig eenig houtgewas, dat zeer hard scheen te zijn. Hij maakte zich uit de takken daarvan eene hut, ten einde daaronder den volgenden nacht te kunnen doorbrengen. Het treurigste was echter de omstandigheid, dat op het gansche eiland geen enkele droppel zoet water te vinden was. Hij zag zich daarom verplicht om gedurende twee dagen zijn dorst met zeewater te lesschen, waardoor hem de gansche huid opensprong. Zelfs steeg zijne ellende tot zulk een hoogen graad, dat hij eenmaal het voornemen opvatte om door zelfmoord een einde aan zijn leven te maken; doch het denkbeeld aan de groote zonde, die hij daardoor plegen zoude, deed hem weldra voor deze gedachte terug beven.

Op die wijze verliet eene geheele week, zonder dat er eenige verandering in RICHARDS ongelukkig lot plaats vond. Op zekeren dag echter, dat hij op zijn eiland naar voedsel rondzocht, zag hij eensklaps een ooijevaar. Dewijl nu dit soort van vogels zeer dom is en weinig vrees kent, doordien zij zelden door iemand vervolgd worden, gelukte het hem, dit dier met de hand te van-

gen. Zonder te bedenken of dit vleesch eetbaar was, zoog hij eerst begeerig het bloed uit en at daarna gretig van het rauwe vleesch. Dit verkwikte hem, en nu zon hij op nieuw naar middelen om zijn treurig lot te verbeteren.

De nood schept vernuft; — ook bij RICHARD was dit het geval, en zoo gelukte het hem om, op dezelfde wijze, als hij dit vroeger bij de wilden op *Jamaïca* gezien had, door het schielijk tegen elkander wrijven van twee stukken hard en zacht hout, vuur te maken en daarmede de vogels te braden, die hij verder ving; vervolgens maakte hij ook een soort van bak in het zand, om daarin het regenwater op te vangen, en verschafte zich op deze wijze de middelen om de twee geduchtste vijanden, honger en dorst, met beter gevolg dan vroeger te kunnen bestrijden.

Intusschen was bij dit alles zijn eenzame en verlatene toestand zeer treurig en verlangde hij dagelijks meer, dit eiland te kunnen verlaten. Reeds verscheidene malen had hij er daarom aan gedacht om naar een der andere eilanden over te zwemmen, doch daar zij insgelijks slechts het aanzien van zandplaten hadden, geloofde hij daarmede slechts vergeefsche moeite te zullen doen en toch zijn doel niet nader te komen; derhalve bleef hij op zijn eiland en stelde zich tevreden met het weinige dat dit hem aanbood.

„Op zekeren morgen — naar RICHARDS rekening was het den 8 November — ontstond er een hevige storm, die tot in den namiddag aanhield. RICHARD zag rond over de zee en ontdekte eerst een witte stip, die aanvankelijk een vogel met uitgespreide vleugelen geleck, maar die nader bijkomende grooter werd en zich eindelijk als een vaar-

tuig vertoonde, dat regt op zijn eiland aanstevende. Binnen weinige minuten zat het op de zandbank en ontdekte RICHARD vier mannen, die ijverig bezig waren om te redden wat te redden viel. Hij liep dadelijk op hen toe, sprak hen in het Engelsch aan en had het geluk dat zij, niet weinig over zijne tegenwoordigheid verwonderd, hem in dezelfde taal antwoordden.

Nu moest hij hun zijne geschiedenis verhalen: zij bedroefden zich daarover zoowel om zijnent als om hunnent wil. Maar RICHARD verheugde zich dat hij niet meer alléén was, te meer daar hij zag, dat de zeelieden een rijken voorraad van levensmiddelen bezaten. Zij berigten hem voorts dat deze eilanden bekend waren onder den naam van de *Alexianen* en onder de 22 graden noordelijke breedte gelegen waren, op ongeveer 60 mijlen van de stad *Campêche*."

"Maar grootvader! hoe wisten dan die zeelieden, waar zij henen moesten?" vroeg JOHN.

"Wel, door hunne waarnemingen van de zon en door hunne gereedschappen," antwoordde grootvader: "door berekening der quadranten weet de zeeman juist waar hij is, en de aangekomen zeelieden hadden dus waarschijnlijk daarvan gebruik gemaakt.

Van nu af begon een nieuw leven op de Alexianen-eilanden. De voorraad der zeelieden werd op eene door RICHARD aangewezen plaats gelegd, hunne kooijen werden uit de bark gehaald en in eene groote hut gebragt, die uit palen en daarover uitgespreide zeilen zamengesteld was. RICHARD bevond zich daarin als in een paleis, en was blijder nog dan zoo hij te *Jamaïca* geweest ware, terwijl ook de overige zeelieden zich weldra in het

lot schikten, dat hun door de Voorzienigheid bestemd was.

Bij gebrek aan genoegzame bedden op den wal, was RICHARD gewoon in de bark te gaan slapen, die meer dan vijftig voeten van den oever lag: de overigen verkozen liever hun nachtkwartier onder de tent te houden. Het waren goede en brave lieden, met welke RICHARD spoedig op den voet van vriendschap leefde. Zij heetten RICHARD WHITE, WILLIAM MUSGRAVE, THOMAS RANDAL en RALPH MIDDLETON. Deze vier personen waren met nog acht anderen van *Port Royal* vertrokken en insgelijks naar de *Campêche*-baai gestevend, waar zij door de Spanjaarden en Indianen overvallen waren, terwijl het hun slechts met moeite gelukt was zich uit de handen van dezen te redden en naar *Jamaïca* te stevenen, totdat hun onderweg de storm overvallen was, die hen op dit eiland had doen stranden.

Zoodanig was de geschiedenis dier zeelieden, die er van nu af slechts naar streefden om zich het leven, dat zij hier leiden moesten, zoo aangenaam mogelijk te maken. Dit gelukte hun in den beginne ook tamelijk wel, maar de treurige gedachten, die aan hun lot verbonden waren, lieten zich niet door scherts verdrijven. RICHARD was de eerste, die hoe langer hoe meer daarover nadacht en die zich, in weerwil van het gezelschap zijner kameraden, dikwijls zeer ongelukkig op het eenzame eiland gevoelde; doch RANDAL, een geoefend zeeman, behield bestendig de hoop op verlossing uit hun ongelukkig lot.

"Maar," vroeg hij op zekeren dag, "hoe zoudt gij het vinden, wanneer wij onze bark eens weder vlot zochten te maken? Zij is hecht en sterk en ik twijfel niet aan het welgelukken dezer onderneming. Heden morgen ben

ik, terwijl gij allen nog in slaap waart, aan boord geweest, heb ze van binnen en van buiten onderzocht en ben overtuigd, dat de dag van ons vertrek niet ver meer behoeft verwijderd te zijn. Slechts verwondert het mij, dat wij er niet eerder aan gedacht hebben het schip uit het zand te halen, waarna wij het, naar ik meen, ligtelijk weder in vlot water hadden kunnen brengen.

Na dit voorstel dachten zijne kameraden den ganschen nacht over het plan na en begonnen reeds den volgenden morgen het zand voor het schip weg te ruimen. Met dezen arbeid gingen zij zestien dagen lang voort en rustten slechts op den Zondag, totdat zij volkomen in hun doel geslaagd waren. Doch nu hadden zij het schip nog met palen te stutten. Deze hieuwen zij uit het zich op het eiland bevindende kreupelhout: hetgeen hun nogtans zeer veel moeite kostte, daar zij eene groote hoeveelheid daarvan noodig hadden.

Thans bragten zij den Almachtigen hunnen dank voor het aanvankelijk wel gelukken hunner onderneming en besloten den volgenden dag het schip te water te laten.

Door eene koorts die RANDAL overviel, werden zij evenwel in de uitvoering van hun voornemen verhinderd; hij had zich waarschijnlijk door overmatige inspanning bij den arbeid deze ziekte op den hals gehaald. De smart, welke dit ongeval bij allen verwekte, veroorzaakte een groote vertraging in de uitvoering van hun voornemen. Dewijl het RANDAL voorkwam dat eene aderlating hem hoogst nuttig moest zijn, zocht hij, maar te vergeefs, naar eenige heelkundige werktuigen. Denkende dat deze in de bark konden zijn achtergebleven, begaf RICHARD zich derwaarts om ze te zoeken. Daartoe beklom hij het schip,

maar was naauwelijks op het dek gekomen, of de stutten, waardoor het vaartuig in evenwigt gehouden werd, bezweken, en het vaartuig viel naar eene zijde over. Voorzeker had deze val aan RICHARD den dood gekost, wanneer hij niet tot zijn geluk in de groef ware nedergekomen, die door het uitgraven rondom het schip gevormd was. Bleek van schrik liep hij naar zijne lotgenooten, die het schip met groote moeite weder oprigkten en door het aanbrengen van meerdere stutten steviger vaststelden. Maar de gewenschte heelkundige gereedschappen waren nergens te vinden, en de koorts verergenden dag aan dag bij den zieken zoodanig, dat hij weldra, met volle berusting in zijn lot, den geest gaf. Zijne bedroefde lotgenooten beraadslaagden nu over de plaats, waar zij hun gestorven makker begraven zouden, en nadat zij dezen treurigen pligt vervuld hadden, rigtten zich aller gedachten op nieuw op de ontkoming van deze barre eilanden.

Op welke wijze hun dit gelukte," zoo eindigde de grootvader, "zal ik u, lieve kinderen! morgen verhalen."

De storm van den vorigen dag was bedaard. Wel dansten nog de golven aan den oever, maar het witte schuim, dat zich den vorigen dag vertoond had, was thans geheel verdwenen. Het zorgvolle gezigt der moeder was nu ook

opgehelderd: en toen grootvader des avonds de kinderen bij zich riep om hun zijn verhaal verder mede te deelen, plaatste zij zich vertrouwelijk in den kring om mede te luisteren.

„Op Maandag den 31 December,” vervolgde de oude kapitein, „gelukte het den matrozen het schip vlot te krijgen, en zij besloten den volgenden dag de eilanden te verlaten waarop zij zoolang als gevangen waren geweest. Nadat zij het schip aan twee ankers en een hulpanker hadden gelegd, gingen zij aan boord om daar eens een vrolijken dag te hebben. Om hunne vreugde op te wekken bereidden zij eene groote flesch met punsch, die zij te voren nimmer gebruikt hadden omdat zij slechts ééne flesch limoensap bezaten, welke zij opzettelijk voor eene buitengewone gelegenheid bewaard hadden. Al spoedig maakte de ruim toegediende punsch hen dronken, en zij besloten toen te gaan rusten: maar wat RICHARD ook deed om hen te bewegen, zonder bedden den nacht in de kajuit van het schip door te brengen, niets mogt baten; zij wilden het wagen om naar hunne hut aan land weder te keeren, en zulks niettegenstaande zij verplicht waren om een honderdtal schreden te zwemmen voordat zij den oever bereiken konden. Zij volvoerden ook dit besluit en bereikten gelukkig den vasten wal.

RICHARD alléén was aan boord gebleven en had zich daar ter rust nedergelegd, maar hoe groot waren zijn verwondering en schrik, toen hij, des morgens op dek komende, zoover zijn oog reikte nergens meer land ontdekte! — Door dit gezigt als verplet zonk hij bewusteloos neder. Zijn lot was ook verschrikkelijk, en duizendmalen verwenschte hij die ongelukkige uitspanning, die

zij zich verschaft hadden. O, hoe beklaagde hij thans die uitgelatene vreugde, aan welke hij zich den vorigen dag met zijne kameraden had overgegeven! Was het geene regtvaardige straf, die God hun beschoren had? In stede van aan boord te gaan om zich daar een genoegelijken dag te verschaffen, was het veel meer hun pligt geweest God te danken voor het aanvankelijk welslagen van hunnen arbeid en Hem te bidden, dat Hij hun kracht verleenen mogt om het aangevangene werk te voltooijen. Thans echter was alles gebeurd: RICHARD dwaalde nu alléén op den ruimen oceaan en bezat noch kompas, noch de kennis om bij stil weder het roer des schips te besturen, noch de kracht eindelijk om het te bedwingen, wanneer hem een dier stormen overviel, die in deze streken zoo dikwijls woeden.

Maar RICHARD liet den moed niet geheel zakken. Nadat hij zijne smart in een stroom van woorden en tranen lucht had gegeven, begon hij er over na te denken wat hij verder zou aanvangen. Hij herinnerde zich nu, dat hij zoowel als zijne kameraden in hunne opgewondenheid en onvergeeflijke zorgeloosheid vergeten hadden, het kabel vast te maken. Toen hij het einde ophaalde, waarmede men het schip aan jong hout op den oever bevestigd had, ontdekte hij, dat de kracht van het schip dit uit den grond had gerukt. Slechts te laat bemerkte hij nu, dat een orkaan had gewoed, terwijl hij rustig en bedwelmd in slaap lag. Nadat hij zich eenigzins van den geweldigen schrik hersteld had, dacht hij er aan om naar eenig voedsel om te zien en vond — wat zijne gezellen misten — overvloed van levensmiddelen en helder water in de vaten. Toen hij nu over zijnen

toestand nadacht, zag hij weldra in, dat zij, die zonder hulpmiddelen op het eiland waren achtergebleven, meer grond hadden dan hij om zich te beklagen.

Veertien dagen werd hij aldus op zee rondgeslingerd zonder eenig teeken van land te ontdekken; het weder bleef gelukkig bedaard, doch zoo nevelig, dat hij gedurende eenige dagen geen enkelen keer de zon te zien kreeg. Toen hij op zekeren dag eenig linnen zocht, dat hij onder zijn bed weggeborgen had, vond hij eene handschoen met 70 daalders daarin. Hij nam dit geld bij zich, in de hoop dat zich de eene of andere gelegenheid mogt opdoen om het te gebruiken. Nogtans maakte hij er eerst eene gewetenszaak van om zich dit geld toe te eigenen, maar begreep later, dat het den armen RANDAL kon toebehoord hebben, want hij had van de overige makers vernomen, dat deze zich overtuigd hielden, dat hij ergens geld verborgen had en zij hadden daarnaar ook bij zijnen dood gezocht, zonder echter het doel hunner wenschen te kunnen bereiken.

Op den 20 Januarij van het jaar 1700 ontdekte hij een zeil in zijnen omtrek, maar het verdween ook weder zoo schielijk, dat hij geen hoop meer had om het te naderen of zich te kunnen doen opmerken. Hij vermoedde en ook te regt, dat het hem slechts gegund was de voorbijzeilenden te zien, terwijl zij zijn vaartuig zonder zeilen niet konden bemerken. Maar den volgenden dag ontdekte hij land omstreeks zes mijlen ten zuidwesten van hem af; hij naderde het echter niet, maar dreef er langs. Naar hij meende moest dit de provincie *Yucatan* zijn, die aan *Spanje* behoorde, en nu was zijne grootste vrees dat hij in de handen der inwoners vallen mogt en tot slaaf

zou gemaakt worden; en toch kwam hem dit lot nog beter voor, dan in bestendige vrees voor storm en schipbreuk alleen op de zee te moeten rondzwerven.

Twee of drie dagen liep op deze wijze zijn schip langs de kust, totdat hij eindelijk regts voor zich af meer bepaaldelijk land ontdekte, en toch was zijne blijdschap met vrees vermengd, daar hij niet kon weten, welk eene ontvangst hem te land ten deel zou vallen. Den 30 Januarij voer hij de haven der stad *Campêche* binnen, zonder eenig schip of ander vaartuig te ontmoeten. Eindelijk echter kwamen er twee kano's aan boord, in welke een Spaanjaard met zes Indianen gezeten waren. RICHARD maakte zich in gebroken Fransch verstaanbaar, en zij waren niet weinig verwonderd over zijne geschiedenis. Zij bragten hem onmiddelijk aan den wal en bij den Stadhouder, die zich zoo even aan tafel gezet had. Deze riep den vreemdeling dadelijk binnen en gebood hem plaats aan zijne tafel te nemen, die overvloedig voorzien was met visch, gevogelte en verscheidene soorten van uitgezochten wijn. Drie dagen lang genoot hij deze gastvrijheid, waarna RICHARD met eenige officieren werd uitgezonden om eene inzameling ten zijnen behoeve te doen. Deze kollekte viel buitengewoon rijkelijk uit, en zelfs deden er zich twee kooplieden op, om tegen een aandeel in de lading RICHARDS bark uit te rusten, ten einde aan zijne arme gezellen hulp te brengen. Het schip werd door hen van al het noodige voorzien, maar eene zwarigheid bleef er nog over, namelijk om het met matrozen te bemannen, die met RICHARD de reis ondernemen wilden. Ten laatsten viel het den kooplieden in, dat er vijf Engelschen waren die, als verdacht van zeerooverij, in hechtenis zaten:

dezen werden thans bij gebrek aan bewijs zonder losgeld vrijgelaten. RICHARD werfde deze lieden aan en vond zooveel geschiktheid bij hen, als men slechts van beschaafde natiën verwachten kan.

Nadat alle toebereidselen tot de reis in orde waren, ligtte RICHARD den 15 Februarij het anker. Bij gebrek aan eenig ander geschikt voorwerp, waarmede hij den Stadhouder zijn dank betuigen konde, liet hij dezen zijn Nieuw Testament achter, het eenigste boek dat hij bezat, maar dat toch met grooten dank werd aangenomen. De uitreis was zeer voorspoedig: binnen 14 dagen ontdekten zij de Alexianen, maar durfden het niet dadelijk wagen om daarbinnen te loopen, wegens de aanwezige zandplaten en daar zij met het vaarwater onbekend waren. Zij wierpen daarom het anker en zetten de boot uit, waarin RICHARD met twee zijner gezellen naar den oever roeide. Hier vond hij drie zijner voormalige makkers, maar in een ellendigen toestand, terug: onder anderen was MUSGRAVE zoo zwak en vervallen, dat men met reden voor het behoud van zijn leven vreesde.

De teruggeblevenen verhaalden aan RICHARD, dat zij bij hun ontwaken te vergeefs naar het schip gezocht hadden en bij het niet vinden daarvan geheel in vertwijfeling waren geraakt. Hunne tent was door den stormter neder geslagen, doch zij waren daardoor niet ontwaakt. Toen zij er aan dachten, dat zij geen levensmiddelen bezaten en slechts zeer weinig versch water hadden, nam hunne vertwijfeling nog toe. Doch gelijk eene hevige gemoedsstemming nooit lang kan duren, zoo behield ook bij hen de zorg voor hun onderhoud boven elk ander gevoel de overhand. — Zij liepen voorts angstig rond en zochten naar eenig voedsel. Toen zij

echter geene eijeren of vogels vonden, kwam het vreeselijk denkbeeld bij hen op, dat zij zouden moeten verhongeren. In drie dagen genoten zij spijs noch drank. Hierdoor verzwakten zij zoodanig, dat zij nauwelijks in staat waren om voort te kruipen. Zij bereidden zich reeds ter dood, toen zij plotseling aan de begrafenis van den armen RANDAL dachten, die een week te voren had plaats gevonden. Zij groeven dit lijk weder op en daar zij zagen dat het nog niet tot ontbinding overgegaan was, besloten zij zich daarmede te voeden. Zoo moest dan deze arme kameraad, die gedurende zijn leven zijne makkers zoo dikwijls met raad en daad had bijgestaan, nog na zijn dood dienen om hen in het leven te behouden.

Maar RICHARD kwam juist nog tijdig genoeg met zijne matrozen aan, om hen voor de schrikkelijke vervulling van hun voornemen te bewaren, en nadat hij het overschot van zijnen vriend andermaal aan de aarde had wedergegeven, kwamen allen aan boord, om zoo spoedig als hun dit door een goeden wind zou mogelijk wezen, van deze streken af te zeilen. Eindelijk verhiel zich een bries; zij ligkten het anker, en stuurden het schip in zee, doch kwamen aanvankelijk weinig vooruit.

Thans was RICHARD heer of kapitein op het schip en voerde als zoodanig het bevel. De gansche equipage bestond nu uit negen man, allen Engelschen. Behalve de reeds opgenoemde waren er thans bijgekomen JOHN STONE, W. KEATER, FRANS HOOD, W. WARREN en JOSEPH MEADOW, welke aan RICHARD door den Stadhouder gegeven waren, nadat (zooals reeds vermeld is) gebleken was dat men hen niet van zeeroof overtuigen konde. Toen RICHARD hieraan dacht, kwam

hem plotseling iets in het hoofd, dat hem vroeger niet ingevallen was. Hij bedacht namelijk, dat, wanneer deze lieden eens werkelijk zeeroovers mogten wezen, zij dan gemakkelijk het schip onder hunne magt brengen en hem zoowel als zijne gezellen vermoorden konden.

Op zekeren dag, toen zij allen te zamen op het dek aan het middagmaal zaten, vroeg RICHARD aan de vijf matrozen, op welken grond zij door de Spanjaarden als zeeroovers gevangen waren genomen? Deze vraag scheen hen in verwarring te brengen, doch WARREN vermande zich dadelijk en vatte voor de overigen op deze wijze het woord op: „Wij scheepten ons op de Theems in aan boord van de *Bonaventure*, die naar *Jamaïca* bestemd was en hadden eene voorspoedige reis; doch nadat wij onze lading hadden ingenomen, werden wij op de terugreis door een storm overvallen, die ons schip vernielde en allen deed verdrinken, behalve mij en mijne vier kameraden, die zich in de boot geborgen hadden. Zij hielden ons voor zeeroovers, omdat wij, bij onze aankomst een bark buiten de haven ten anker ziende liggen, daarop aanroerden om te weten te komen waar wij ons bevonden. Wij besloten gelijktijdig om eenige levensmiddelen te verzoeken, daar onze leeftogt geheel was opgeteerd. Toen wij aan boord kwamen, vonden wij slechts twee menschen op het schip. De derde sprong in het water, zwom naar den wal en kwam met drie booten vol Spaansche soldaten terug, welke reeds aan boord waren eer wij met het schip weg konden komen.”

„Wegkomen?” zeide RICHARD, „hoe? was dan uw voornemen om met het schip door te gaan?”

„Neen,” antwoordde WARREN verward, „wij wilden slechts

het anker ligten om korter onder den wal te gaan liggen, ten einde den volgenden morgen te landen, dewijl dit met den avond niet geschieden kon.”

Weinig beviel de verwarring van den matroos aan RICHARD, doch in de meening dat die waarschijnlijk voortkwam uit zijne onregelmatige wijze van zich uit te drukken, dacht hij niet verder over deze zaak na. Des avonds nogtans kwam MIDDLETON bij hem en verklaarde, dat het verhaal van dien man hem niet had bevallen. „En waarom niet?” vroeg RICHARD. „Omdat ik bemerk,” antwoordde hij, „dat zij telkens de hoofden bij elkander steken en heimelijk met elkander spreken. Wanneer mijn voor gevoel mij niet bedriegt, dan ben ik zeker dat deze kerels voor ons gevaarlijk zullen worden.”

Deze aanspraak deed RICHARD in zijn goede meening wankelen, en hij besloot daarom op zijne hoede te zijn. Nogtans deelde hij zijnen makkers verder niets van zijn argwaan mede, legde ook aan MIDDLETON het stilzwijgen op, en besloot om, wanneer zij met den nacht in de kajuit lagen, dan verder daarover met hen te spreken. Toen het avondeten gereed was, werd de gansche manschap geroepen, doch de vijf matrozen verontschuldigten zich met de uitvlugt, dat zij 's middags te laat gegeten hadden om thans reeds honger te hebben. Dit was voor de overigen een gunstige gelegenheid om zich met elkander te verstaan. Allen stemden daarin overeen, dat zij werkelijk in gevaar waren. Zij besloten derhalve de verdachte personen in den slaap te vatten. Hunne eerste wacht duurde tot tien uren, en daarna kwamen de anderen tot twaalf uren op. In de derde wacht besloten zij hun plan ten uitvoer te brengen, na alvorens FRANS HOOD, die in hunne wacht was, gebonden te hebben.

Dadelijk bij den aanvang van hun eerste wacht, zonden zij MUSGRAVE af om hunne wapenen gereed te zetten. Omtrent een half uur daarna riep WARREN HOOD op het dek om enig water voor hem te halen, daar hij voor-gaf zeer dorstig te zijn. HOOD voldeed dadelijk aan zijn verlangen. Toen hij heengegaan was, bekroop de nieuws-gierigheid RICHARD, om zich zoo digt mogelijk bij hen te begeven, ten einde het gesprek der verdachten te beluis-teren. Zoodra HOOD beneden was hoorde hij WARREN hem toevoegen: „Hoor FRANS! wij waren heden bijna verra-den, want schoon wij de zaak reeds te voren besproken hadden, was ik toch eenigzins onthutst door hunne vraag, die ik in het minste niet verwacht had; doch wij stellen ons voor om binnen kort met hen af te rekenen, want hoor” — zeide hij en sprak toen zoo stil, dat RI-CHARD hem niet verstaan kon; maar de ander vervolgde: „Er bestaat geen zwaarigheid, en wij behoeven ons niet te overhaasten, want gij weet dat, als wij dezen wind behou-den, het niet op een paar dagen aankomt en wij daarna snel lijwaarts kunnen wenden, om de makkers die wij aan wal achtergelaten hebben, op te zoeken. Het komt mij voor,” vervolgde hij, „dat zij u thans verdenken: deze ongunstige stemming zal echter wel door den tijd verdwijnen en ik houd het derhalve voor beter nog een paar dagen te wachten.”

„Neen, wij willen het dezen nacht uitvoeren als zij in slaap zijn,” zeide WARREN, en hierop redeneerden beide, zooals RICHARD meende te verstaan, nog eenigen tijd met elkander voort. Eenige oogenblikken daarna kwam HOOD weder boven. Hij liep eenigen tijd op en neder en vestigde dikwijls zijne oogen op RICHARD, die zich intus-schen van een paar geladene pistolen voorzien had. Ein-delijk zeide hij stillerjes: „Mijnheer FALCONER! ik ver-

lang een paar woorden met u over aller belang te mogen spreken”. — „Wat wilt gij?” vroeg RICHARD. „Ik zou gaarne uwe overige makkers als getuigen hebben bij hetgeen ik u mede te deelen heb,” antwoordde HOOD. RICHARD riep dezen, en toen zeide HOOD: „wij moeten ons zoover mogelijk van mijne kameraden verwijderen, opdat zij niets kunnen verstaan van hetgeen wij met elkander bespreken zullen.” Hierop gingen zij in de kajuit en openden een luik, opdat MUSGRAVE, die aan het roer stond, alles zoude kunnen hooren, wat gesproken zou worden. Toen zij gezeten waren, zeide HOOD: „Mijne vier mak-kers daaronder hebben een schandelijk voornemen tegen u: zij willen u boeijen, in de boot zetten en dan met het schip doorgaan; ik beschouw dit als eene onmen-schelijke behandeling, niet enkel in het algemeen, maar vooral tegenover u, die hun de vrijheid bezorgd hebt”.

Dewijl deze waarschuwing opregt gemeend scheen te zijn, gaf RICHARD aan HOOD ten antwoord, dat men zich reeds gereed had gemaakt, om de drie booswichten in de derde wacht te vatten.

Terwijl de vijf mannen nog bezig waren met te be-raadslagen over hetgeen hun te doen stond, werden zij plotseling door de roovers overvallen. De schrik die RI-CHARD en zijne gezellen overmeesterde, was zoo groot, dat het hun onmogelijk was eenigen wederstand te bieden, want de roovers zetten hun de geladene pistolen op de borst en dreigden hen, bij den minsten wederstand, met een oogenblikkelijken dood. Spoedig was nu het geheele schip in de magt der zeeroovers, en nadat deze zich in het bezit daarvan hadden gesteld, ontbonden zij hunne gevan-genen en vergunden hun met den dag op het dek te

komen. Nu vroeg RICHARD aan WARREN, welke voornemens zij omtrent hem en zijne lotgenooten koesterden, en hij bekwam ten antwoord, dat de bedoeling der zeeroovers was, hen in een boot buiten boord te zetten, maar HOOD om zijn verraad ter dood te brengen. Alzoo vernamen zij dan thans, dat het reeds van den beginne af aan de bedoeling der zeeroovers was geweest het schip te bemagtigen, ten einde daarmede hun kapitein en zijne manschap ter hulp te komen, wier schip op de vaste kust van *Yucatan* gestrand was.

Zoo zag RICHARD zich met zijne gezellen dan ten tweedemaal aan een noodlot prijs gegeven, dat hen met nieuwe gevaren dreigde. Doch ook ditmaal werd hij daaruit weder op eene wonderbare wijze gered. De roovers hadden namelijk reeds eene boot nedergelaten, welke zij tegen de verwachting der gevangenen rijkelijk van proviand en zelfs van eenige wapenen voorzien hadden, toen zij den armen HOOD bovenbragten om hem voor de mast te dooden. Vergeefs bad de ongelukkige om het behoud van zijn leven, en ook de beden van RICHARD en zijne vrienden waren daartoe onvoldoende; — WARREN zwoer dat niets in staat was om hem te redden, nam daarbij zijn pistool en vuurde het op den geknielden HOOD af. Maar de zaken namen een andere wending dan de booswicht had vermoed. De loop van het pistool sprong in zijne hand aan stukken en kwetste hem zoo hevig, dat hij onmiddelijk op het dek nederviel. Zoodra HOOD, die als door een wonder ongedeerd was gebleven, van den eersten schrik hersteld was, rukte hij de touwen die zijne armen omsnoerden, aan stukken, bevrijdde de gevangenen en stortte zich met dezen op de ontstelde roovers,

die nu op hunne beurt gevangen genomen en gebonden werden.

„Zoo was het schip dan nu weder in het bezit van den regmatigen eigenaar, en WARREN, die de hoofdaanlegger van het schandelijke plan was geweest, oogstte het welverdiende loon voor zijn verraad in. Toen de zeelieden hem naderden, lag hij in zijn bloed te baden en op het punt om den laatsten adem uit te blazen. Nu eerst sloeg voor dien booswicht het uur om zich tot God te bekeeren. „Gij hebt ons overmeesterd,” zeide hij met eene zwakke stem, „ik zie dat het de wil des hemels is. Mijne ouders waren brave, eerlijke lieden; indien ik hunne lessen en vermaningen had opgevolgd, zoude ik nu met een gerust geweten sterven, doch ik verwijderde mij van God en zie thans te laat in, dat het uitstellen der verbetering slechts zelfbedrog is. Nu in de laatste oogenblikken mijns levens berouwen mij alle mijne gepleegde zonden, maar ik bouw op de genade van den Verlosser der wereld, die voor onze zonden stierf om voor ons bij God vergiffenis te verwerven.” Zoo sprak hij en stierf.”

Dit voorval scheen een diepen indruk op de kinderen te maken en de oude zeeman rustte nu een oogenblik uit van zijn verhaal, bij welke gelegenheid hij hen voor een gelijksoortig leven waarschuwde en hen vermaande om toch nimmer God te verlaten.

„Allen die het afsterven van WARREN bijwoonden,” vervolgde hij, „waren getroffen door deze gebeurtenis. De overgeblevene zeeroovers beproefden geenen wederstand, maar werden integendeel zeer kleinmoedig en bedeesd. Zij dachten waarschijnlijk ook aan hun eigen dood.

De zeelieden gaven nu het lijk van WARREN aan de golven

over, bragten vervolgens het schip weder in den behoorlijken koers en hielden de gebondene roovers in verzekerde bewaring. Deze gaven hun verlangen te kennen om weder tot hunne kameraden te keeren en verzochten derhalve dat men hun daartoe de boot afstaan zoude; doch de zeelieden stonden hun dit verzoek niet toe, omdat het gebeuren kon dat zij hunne hulp noodig hadden om het schip behouden naar *Jamaïca* te brengen. Zij beloofden hun echter volkomene vrijheid, wanneer zij hun hiertoe de behulpzame hand wilden bieden. De zeeroovers namen dit aan en werden nu uit hunne boeijen ontslagen.

Te nauwernood waren de zeelieden dit gevaar te boven gekomen, toen hen van eene andere zijde weder een nieuwe onaangenaamheid bedreigde. Den volgenden dag namelijk ontdekten zij te loever een schip, dat met volle zeilen op hen aanstuurde. Zij beproefden het zoo snel mogelijk te ontvlieden, doch bespeurden met schrik dat het hun met ieder oogeblik naderbij kwam. Zij draaiden daarom bij, in de hoop van daardoor eene betere behandeling te zullen ondervinden. Het schip kwam stevig opzetten en spoedig was het buiten allen twijfel, dat dit het schip der zeeroovers was, waarop zich de kameraads van WARREN en de zijnen bevonden. RICHARD en MUSGRAVE moesten aan boord gaan, ten einde verslag van het voorgevallene te geven. De zeeroovers schenen zich weinig om WARREN's dood te bekommeren, maar bevalen dat hunne makkers en de ongelukkige NOOD dadelijk aan boord moesten komen. Zoo dra deze op het schip overgegaan waren, werd de ongelukkige jongeling aan de groote mast gebonden en met de zoogenaamde negenstaartige kat (eene zweep met riemen, aan wier einden looden kogels bevestigd zijn) deerlijk

geslagen. Daarna doopten de zeeroovers hem met zeewater, om zijne smart nog te vermeerderen: welke behandeling echter verhinderde, dat zich enig vuil in de wonden zette, hetgeen anders zekerlijk zou hebben plaats gehad en hem den dood zou hebben kunnen berokkenen. Na deze onbarmhartige behandeling wilden zij hem niet langer onder zich behouden, maar zonden hem met eenen anderen makker, die aan eene kwade koorts leed, naar de andere zeelieden aan boord van hunne bark terug.

Dezen verwijderden zich thans zoo spoedig mogelijk van de zeeschuimers, zonder dat hun verder enig leed van de zijde van dezen wedervoer. Zij keken echter nog lang met angst het schip achterna, daar zij de vrees niet geheel konden verwinnen, dat de zeeroovers zouden terugkomen. Eerst nadat zij het schip in de verte hadden zien verdwijnen, haalden zij vrijer adem en wenschten elkander geluk, dat zij deze gevaarlijke ontmoeting betrekkelijk zoo goed ontkomen waren."

Hiermede besloot grootvader voor dezen avond zijn verhaal en allen waren verheugd over den goeden afloop, welken de geschiedenis van RICHARD FALCONER en zijne makkers scheen te zullen nemen.

"Heden," zeide de grootvader, toen hij zijne kleinkinderen om zich verzameld zag, "komen wij aan het einde van het begonnen verhaal. Veronderstel echter niet, kin-

deren! dat RICHARD en zijne gezellen reeds alle gevaren te boven waren; integendeel zult gij vernemen dat hun, niettegenstaande al het reeds doorgestane lijden, nog veel treurigs te wachten stond. Zoo overviel hen, twee nachten na zijn afscheid van de zeeroovers, een verschrikkelijke storm die twee dagen aanhield. Hunne bark, die geenszins in den besten staat verkeerde, werd daarbij als een speelbal heen en weder geslingerd, doch zij leden gelukkig geene verdere schade, dan dat het schip niet langer naar het roer wilde luisteren en ten gevolge daarvan zijn eigen weg koos. Zij lieten het derhalve op de genade van den wind doorzwalken, maar ontdekten te midden van den storm aan hunne regterzijde land, hetgeen voor dit oogenblik hunne vrees vermeerderde."

"Maar," vroeg WILL, "hadden zij zich niet veeleer daarover moeten verblijden?"

"Neen," antwoordde de grootvader, "hoe aangenaam hun in andere omstandigheden de nabijheid van land geweest ware, kwam deze hun thans, nu zij geen meester van het schip waren, zeer ongelegen. Bij stormweder is altijd de nabijheid van land voor den zeeman het gevaarlijkste, en hij verlangt alsdan slechts naar eene ruime, opene zee. — Doch ik keer thans tot ons verhaal terug. Zij trachtten te vergeefs het schip in den wind te brengen, doch het naderde steeds meer en meer den wal, en hier zagen zij verschillende voorwerpen rondrijven, als stukken van gebrokene masten, vaten, matrozenhoeden, enz.; hetgeen eene onlangs plaats gehad hebbende schipbreuk aanduidde. Nu bereidden zij er zich reeds op voor, dat hun een dergelijk lot wachtende was, toen hunne bark ijlings in eene rustige baai dreef, waar

zij behouden konden landen. Deze omstandigheid was zeer gelukkig voor hen, daar de zee met zulk een geweld over hen had heengeslagen, dat zij geene hoop konden koesteren om de bark uit den storm te redden en ten gevolge daarvan noodwendig moesten vreezen, dat zij tot spaanders zoude geslagen worden.

Aan wal gekomen, meenden zij zich op de zuidelijke deelen van de *Cuba*-eilanden te bevinden, die aan Spanje behoorden. Dit verwekte de grootste vrees bij hen, dat zij zich in de nabijheid van Indianen konden bevinden, want MUSGRAVE verzekerde, dat er in het zuiden dezer eilanden streken waren, door Indianen bewoond, welke de blanken, die in hunne handen vielen, zonder onderscheid ombragten. Gedurende den nacht bleven zij derhalve in gestadige vrees, en ofschoon de storm bedaarde en in eene volkomene windstilte veranderde, waagden zij het niet zich te vertoonen, voordat de maan opkwam. Toen begaven zij zich weder naar hun schip, dat zij geheel op zijde vonden liggen, doch gelukkig was hun voornaamste voorraad droog gebleven. Maar daarentegen was, helaas! het geheele want en de masten gebroken en een gedeelte van het dek aan stukken, zoodat het schip tot niets zou hebben kunnen dienen, al waren zij ook in staat geweest om het weder overeind te krijgen."

"Die arme zeelieden!" zuchtte JOHN, "en wat vingen zij thans aan?"

"Zij namen hun geheelen voorraad van mondbehoefden uit het schip, benevens hunne wapenen en twee vaten buskruid, die nog droog waren gebleven; zij voorzagen zich ieder van een geweer, een koppel pistolen en een sabel en waren den volgenden morgen in gereedheid, om het

land nader in oogenschouw te nemen. De matroos van het zeerooverschip JOHN ROUSE, een zeer geschikt mensch, was nu volkomen van zijne koorts genezen, doch bevond zich nog wat zwak. Hij zoowel als de anderen had vast besloten, zich tot den laatsten droppel bloeds te verdedigen en liever met de wapenen in de hand te sterven, dan zich de martelingen der Indianen te getroosten.

Met dit voornemen waren zij ongeveer eene mijl voortgegaan, zonder eenig levend wezen of een teeken van bewoners te vernemen. Slechts op eene enkele plaats scheen het gras eerst kort te voren plat getreden te zijn; maar of zulks door menschen of dieren geschied was, kon men niet onderscheiden. Er bleef hun alzoo niets verder te doen dan weder naar hunne landingsplaats terug te keeren en zich daar, na gehouden maaltijd, op het gras ter rust te leggen.

Den volgenden morgen ondernamen zij een tweeden verkenningsstogt, met het doel om, wanneer zij sporen van Indianen mogten aantreffen, zich dadelijk met de boot van daar te begeven, doch zoo de streek daarentegen door Spanjaarden bewoond was, zich onder bescherming van dezen te stellen.

Nog niet ver waren zij voortgegaan, toen RICHARD'S hond begon te blaffen. Zijn meester zag hierop om en meende een zwarte te ontdekken, die hun nasloop. Op dit gezigt verschrikt, spande hij de haan van zijn geweer en wilde het afvuren, toen de naderende hem in het Engelsch aansprak, en zeide, dat hij niet gekomen was om hun eenig leed te doen, maar dat hij een arme ongelukkige Engelschman was, die op het punt stond om van honger om te komen, daar hij vier dagen lang niets anders dan wilde vruchten gegeten had. RICHARD gelastte

hem daarop te naderen, en ROUSE herkende in dezen man al spoedig WILLIAM PLYMOUTH, den zwarten trompetter van den kapitein, die over het roofschip bevel voerde. Men gaf hem dadelijk eenige ververschingen en vroeg hem, nadat hij zijne krachten eenigzins hersteld had, hoe hij op dit eiland gekomen was. Hij antwoordde: „wij kruisten in *Cuba's* omtrek en dachten daar een Spaansch schip te nemen, toen zich een storm verhief, die ons op een klip wierp, waarop ons schip verbrijzeld werd, terwijl slechts achttien man buiten den kapitein zich reddden.”

„En ontkwam deze booswicht aan de schipbreuk?” vroeg RICHARD.

„Ja,” antwoordde PLYMOUTH, „doch slechts om een nog verschrikkelijker dood te gemoet te gaan; want zoodra wij geland waren, begaven wij ons landwaarts om ons eenig voedsel te verschaffen. Wij bezaten geene andere wapenen dan eenige hertsvangers en voorzagen ons derhalve van lange knodsen, die wij onder weg van de boomen afhieuwen. Onze kapitein had besloten om, bij het aantreffen van hutten der Spanjaarden of Indianen, al wat zich daarin bevinden mogt te vermoorden. Hij deed dit uit vrees, dat de bewoners zich vereenigen en ons met overmagt aanvallen zouden. Derhalve sprak hij zijn gevolg moed in en zeide: „wij zullen zoolang voortgaan tot dat wij een begaan pad gevonden hebben, dan leggen wij ons neder tot dat de nacht ingevallen is, waarna wij de slapenden overvallen en ons van hunne wapenen meester maken.” Dit plan vond algemeen bijval. Nadat wij vervolgens omstreeks twee mijlen in eene noordwestelijke rigting voortgerukt waren, ontdekten wij een voet-

pad en trokken ons daarop in het woud terug, waar wij ons met vruchten verkwikten.

Doch nog een paar uren voor den avond werden wij door een hond opgespoord, die terstond op een schrikkelijke wijze begon te blaffen. Nu waren wij zeer bevreesd voor verdere ontdekking en hadden ook niet misgerekend: want reeds een half uur daarna werden wij met pijlen en musketschoten begroet, welke drie der onzen doodden en mij den voet verwondden. Nogtans redde mij dit ongeluk het leven, want zoodra onze lieden zich overtuigd hadden van het gevaar waarin zij verkeerden, gingen zij de inlanders doldriftig te gemoet, niettegenstaande zij zeer wel wisten, dat zij met hunne korte wapens slechts dan alleen iets konden uitrigten, wanneer men handgemeen mogt kunnen worden. Mijne wond verhinderde mij met hen mede te gaan om den vijand op den voet te volgen, doch ik zag en hoorde wat in mijnen omtrek voorviel. Bij de 200 Indianen overvielen onze lieden en doodden hen allen binnen een half uur. Ik zag hoe de kapitein zich met vertwijfeling tegen hen verdedigde, doch ten laatste even als de anderen viel, door een lanssteek getroffen. Zoodra de Indianen de onzen hadden overwonnen, ontkleedden zij snel de lijken en voerden de geroofde goederen met zich mede; hunne eigene dooden behandelden zij eveneens; daar lagen er ook velen van hunne zijde geveld, want de Engelschen hadden hen de overwinning duur doen bekoopen.

Toen zij vertrokken waren kroop ik uit het kreupelhout, waarin ik mij verborgen had gehouden. Ik betrad het slagveld, waarop ik nog twee of drie dooden vond, die de wilden

hadden achtergelaten. Hunne wapenen lagen nog nevens hen; ik maakte mij dadelijk meester van een hertsvangen en een geweer, en ijelde daarna, zoo snel als mijne wond mij dit toeliet, naar het woud terug. Naauwelijks had ik het bereikt, toen ik de wilden hoorde huilen en schreeuwen, hetgeen een zeker bewijs was dat zij toen bezig waren ook de beide andere gesneuvelden weg te halen.

Ik ging zoo ver als mijn gewonde voet mij dit toeliet en legde mij vervolgens hongereg en vermoeid ter ruste neder. Bij het aanbreken van den dag zette ik mijn pijnlijken togt verder naar het noordwesten voort, dewijl ik dit voor de beste rigting hield om de Indianen te vermijden en welligt Spanjaarden te ontmoeten. De laatsten wist ik dat in het noorden woonden, daar *Havannah* de hoofdstad van het eiland, in deze rigting gelegen is. Vier dagen lang wandelde ik zoo voort en leefde daarbij slechts van de vruchten des wouds. Nu vernam ik stemmen die mij bekend toeschenen, en bevond tot mijne groote vreugde, dat mijn oor mij niet bedrogen had. Ik liet mijn geweer achter de struiken staan om u niet te verschrikken: thans echter, na God en u voor de genotene verfrissing gedankt te hebben, zal ik het gaan halen."

Hieraan," zeide RICHARD tot zijne makkers, "herkent zij het loon der boozen. De zeeschuimer mogt niet langer in zijne boosheid voortgaan, want ofschoon de regtvaardigheid looden voeten heeft, bewaarheidt het zich toch tegen ons, dat zij ook ijzeren handen bezit."

Allen stonden hiermede in, en daar de arme PLYMOUTH thans bijna volkomen hersteld was, gingen zij voort, tot dat zij aan eenen weg kwamen, die de hoofdweg des eilands scheen te wezen. Hier beraadslaagden zij wat hun verder

te doen stond: zij moesten of terugkeeren om nieuwe mondbehoefden te halen, of hunnen togt op goed geluk af voortzetten. Daar PLYMOUTH echter verhaalde dat de woningen der Indianen nog ver verwijderd waren van de plaats, waar zij zich thans bevonden, besloten zij hunnen togt voort te zetten.

Zij baden vooraf den Almagtige, dat hij hen op hun weg bewaren wilde en gingen daarna met gesterkten moed voorwaarts. Doch nauwelijks hadden zij eenige schreden afgelegd, toen zij het geknal van gewerschoten achter zich hoorden. Verschrikt zagen zij om en ontdekten nu een mulat, die te paard in aller ijl langs den weg kwam aanrennen en die bij zijne nadering zijn muilddier een oogenblik inhield, terwijl hij hun in het Spaansch toeriep: „Spoed u! vlugt: de Indianen zijn u op de hielen! Zij hebben reeds eenige Spanjaarden vermoord en zijn op dit oogenblik nog met hen in gevecht!” MUSGRAVE, die zeer goed met de Spaansche taal bekend was, vertolkte deze woorden en vroeg hem, of de Indianen nog ver weg waren: „Neen,” riep de mulat, „zij zijn zeer nabij!” En in het zelfde oogenblik viel er weder een schot, waarop de ruiter zijn muilddier de sporen gaf en ijlings verdween.

De zeelieden hoorden thans, dat de Indianen niet ver meer van hen af waren; zij verlieten daarom onmiddellijk den grooten weg ten einde hen te laten voorbijtrekken en legden zich op den grond, om niet door de wilden ontdekt te worden.

„Maar,” vroeg JOHN, „was dat niet laf van hen? Hadden zij niet liever den Spanjaarden ter hulp moeten snellen?”

„Oppervlakkig, mijn kind! schijnt dit zoo te wezen,” antwoordde de oude kapitein, „maar bedenken wij dat zij

Lith. v. N. L. van Raaij, uitgever in Swolle.

A. P. C. Westra

BEELDING IN KLEUR
PICTURE IN COLOR

reeds vroeger getoond hebben mannen te zijn, die een hart hadden. In elk geval echter stond hier de zorg voor zich zelve boven aan, daar zij volstrekt niet wisten, of hun hulp eenig nut zou kunnen aanbrengen, en bovendien waren zij door den ruiter tot de vlugt aangespoord geworden. Terwijl zij daar neder lagen, zagen zij plotseling in de verte een twintigtal Spaansche ruiters, die door meer dan honderd Indianen vervolgd werden. Juist toen die hen voorbijsnelden, sprong een der Spanjaarden van zijn paard en kroop in eene heg aan de andere zijde van den weg; de Indianen volgden onmiddellijk en deden onder het maken van een verschrikkelijk geschreeuw een nieuwen aanval op de Spanjaarden, die hunne pistolen afschoten en dan wêer voorwaarts vloten, in de hoop dat hun weldra hulp van een nabijgelegen fort geworden zou. De zeelieden vernamen dit van den Spanjaard, die zich in het bosch verscholen had. Hij verhaalde hun insgelijks, dat op omtrent drie mijlen van daar een fort lag om de invallen der Indianen te stuiten, die zij vroeger zelfs tot voor de poorten der stad *Havannah* hadden uitgestrekt.

De Indianen waren thans ongeveer op de hoogte der zeelieden en de Spanjaarden boden hun nu op een naauw gedeelte van den weg tegenstand. Gelukkig verhinderde hier een digte haag van boomen, dat de zeelieden konden gezien worden. Daarom besloten zij uit hunne hinderlaag op de wilden te vuren, met het doel om, wanneer de mogelijkheid zich daartoe voordeed, zelve gezamenlijk de wilden op den weg aan te tasten.

"Zoo vind ik het goed," zeide JOHN, "thans zie ik het

in, dat het geene lafhartigheid, maar een verstandige trek was, toen zij zich verscholen.”

„Zij spraken alzoo met elkander af om telkens met drie of vier man te gelijk te schieten en voerden dit besluit ook aanstonds uit. De Indianen dus in den rug aanvallende, schoten zij vier van hen neder en wonden nog verscheidene anderen, daar ieder geweer met twee kogels geladen was. Daarop nam ieder zijn pistool en vuurde het af, terwijl hierop weder drie anderen hunne geweren afschoten.

De wilden staakten op dezen onverwachten aanval hunne vaart, en sloegen ijlings op de vlugt, want zij vreesden dat de Spanjaarden eene versterking uit het fort bekomen hadden. De zeelieden maakten echter vier van hen gevangen, bonden hun de handen op den rug en dreven hen alzoo voor zich henen.

Nauwelijks hiermede bezig, zagen zij op den weg een digte stofwolk opgaan. Het waren veertig mannen, die uit het fort tot ondersteuning der Spanjaarden waren afgezonden. Twee van hen waren te paard en kwamen in vollen galop aanrennen. Het scheen hun echter wel te bevallen, dat het gevecht reeds was afgelopen.

Allen waren natuurlijk zeer verheugd over de hulp, die de zeelieden hun in dit geval hadden betoond, en tot belooning van hun moedig gedrag werden zij in het huis van een Spaanschen heer opgenomen en met de ruimste gastvrijheid onthaald. Zoodra zij verkwikt en van hunne vermoeijenis uitgerust waren, werden zij te paard gezet en naar *Havannah* gebracht, welke stad zij des avonds om zes uren bereikten. Hier werden zij door verscheidene van hunne aldaar wonende landslieden verwelkomd en bij de burgers gehuisvest.

RICHARD maakte daar kennis met een Priester, ANTONIO geheeten, die een zeer menschlievend man was. Deze bezocht de zeelieden dagelijks en betoonde zich buitengewoon vriendelijk jegens hen. Hij zond hun dikwijls ververschingen en deed kleine wandelingen met hen om hun eenig genoeg te verschaffen; ja, den eerstvolgenden zondag hield hij eene treffende predikatie, in welke hij zijne toehoorders tot weldoen jegens de arme zeelieden opwekte. Daags daarna bragt hij hun dan ook eene som van vijftig Spaansche daalders, die aan de deur der kerk voor hen was ingezameld.

Een klein schip stond juist op de werf; dit werd voor de zeelieden aangekocht en met alle benodigdheden voor eene reis naar *Jamaïca* voorzien, waarna hun werd aangekondigd, dat zij konden vertrekken wanneer zij verkozen. Het vaartuig was zoo net als er maar zelden een uit Spaansche handen gekomen was, en laadde tusschen de 13 en 14 tonnen.

Broeder ANTONIO gaf hun een afscheidsmaal, en zij bestemden den volgenden dag voor hun vertrek. Des morgens bragten zij aan al hunne weldoeners den verdienden dank en begaven zich daarop aan boord. Nauwelijks bevonden zij zich aldaar een kwartier uurs, toen de Stadhouders eene bijzondere boodschap aan PLYMOUTH deed brengen en hem vragen liet of hij als trompetter in zijne dienst wilde blijven. PLYMOUTH nam dit aanbod aan en begaf zich dadelijk naar den Stadhouders, welke hem met eene rijkelijke lading rum, Spaanschen wijn, gevogelte, rijst en brandewijn voor zijne makkers terugzond. Zij scheidden daarop met innigen dank zoowel van hunnen kameraad als van broeder ANTONIO: en hun vorige makker deed hun nog langen tijd zijn trompetgeschal op de zee hooren.

Toen de wind zich verhieft, ligtten zij het anker onder

een driewerf herhaald: hoezee! dat door een salvo uit hunne geweren begeleid werd, en binnen twee dagen waren zij reeds buiten het gezigt van het eiland *Cuba*.

Het weder was gunstig voor hunne vaart en zonder eene bijzondere ontmoeting landden zij te *Jamaica* aan. Zoodra het anker geworpen was, liet RICHARD eene boot uitzetten om naar zijn eigen schip te varen, dat hij daar in de haven zag liggen. Toen hij daar aankwam, was hij er zelf getuige van, dat men begonnen was zijne kleederen te verkoopen, zooals dit het geval is met zee-lieden, die men dood waant. De prijs pleegt in zulke gevallen bij het te huis komen van het schip betaald te worden, want tot op dien tijd hebben de matrozen meestal geen overvloed aan geld tot betalen.

„Wie biedt meer?” zeide juist de afslager. „Ik,” riep RICHARD, en allen zagen ras naar den spreker om. — „Een spook, een spook!” schreeuwden zij verschrikt, toen zij den dood gewaanden RICHARD daar levend voor zich zagen staan. Deze lachte hen echter hartelijk uit, en hunne spokenvrees veranderde nu spoedig in blijdschap over den wedergevondenen. Natuurlijk moest hij thans alles verhalen wat hem was overgekomen, en allen waren stom van verbazing over de wonderbare wijze, waarop God hem gered had.

Daar kapitein WISE ziek aan den wal lag, ging RICHARD hem bezoeken. Ook deze verheugde zich niet weinig over het onverhoopte wederzien van den vermeenden drenkeling. Hij verhaalde hem, dat het schip gedurende verscheidene uren lichten had doen branden, opdat RICHARD al zwemmende zijn koers daarnaar zou kunnen rigten, dat hij vervolgens, zoolang de wind dit toegelaten

had, was gaan bijliggen, doch dat alle moeite om den in zee geslingerden weder aan boord te krijgen, vruchteloos was geweest. De kapitein deelde hem vervolgens mede, dat hij zijn einde voelde naderen en dat hij derhalve aan RICHARD het bevel over zijn schip wilde opdragen. Deze ging dadelijk daarop aan boord van de bark en deelde het voorgevallene aan zijne voormalige makkers mede, die hem met leedwezen zagen vertrekken. Twee van hen, HOOD en ROUSE, verlangden als matroos op zijn schip in dienst te treden; want HOOD was een Engelschman en ROUSE had aldaar vrienden. RICHARD sprak daarover met den kapitein, en deze was er wel mede tevrede, daar hij vijf zijner manschappen in het ongunstige klimaat door ziekte verloren had. Eene week na RICHARDS aankomst stierf kapitein WISE en benoemde hem tot uitvoerder van het testament dat hij ten behoeve van zijne vrouw gemaakt had, welke te *Bristol* woonde.

Zoodra alles nu in gereedheid was, ging de nieuwe scheepsbevelhebber met zijne twee manschappen aan boord, en gaf bevel om het schip binnen drie dagen te doen uitzeilen. Toen hij aan boord kwam, berigtte hem de stuurman, dat voor die twee mannen geen proviand aan boord was. „Dat is mijne zaak,” antwoordde RICHARD, „ik voer hier thans het bevel.” „En wie heeft u dat opgedragen?” vroeg hem de stuurman. „Hij die daar het regt toe had — de kapitein” — antwoordde RICHARD en toonde hem diens eigenhandig schrijven. „Dit betekent niets,” voegde de stuurman hem toe, „niemand van allen, die zich hier bevinden, zal onder het bevel willen staan van een knaap, die niet in staat is om het schip te besturen, en het zou een schoon stuk zijn, wan-

neer mijn maat mijn kapitein werd. Maar daar zal niets van komen, want de kapitein had aan mij reeds vóór uwe aankomst het bevel over het schip beloofd, en ik zal dat weten te behouden." „Maar,“ hervatte RICHARD, „dit papier van zijne eigene hand draagt eerst de dagteekening van eergisteren, en gij kunt geen bewijs bijbrengen dat u het kommando opgedragen is geweest; ik zal mij derhalve tot den Stadhouder wenden: die zal mij wel regt verschaffen." „O, doe dat maar,“ zeide de stuurman, „ik zal mij naar alles schikken, wat deze beveelt."

RICHARD begaf zich nu dadelijk, in gezelschap van ROUSE en HOOD, naar wal, doch de Stadhouder woonde meer dan eene mijl binnen 's lands. Dewijl het thans reeds laat geworden was, bleef hem niets over dan tot den volgenden morgen te wachten en den nacht op de bark door te brengen, die gelukkig nog niet verkocht was. Toen hij zich den volgenden morgen gereed maakte om naar den Stadhouder te gaan, wendde hij zijn eersten blik naar het schip; doch dit lag niet meer op zijne vorige plaats, maar in de verte zag hij een schip zeilen, dat hij er voor hield. Hij haastte zich nu om den Stadhouder te spreken, maar het was te laat: deze zeide, dat hij hem niet helpen kon; het eenige dat hij hem kon aanraden, was zich zoo spoedig mogelijk naar Blewfields-baai te begeven, waar denkelijk het schip zou binnenloopen om hout in te nemen, zoo als de gewoonte was der schepen, die naar *Engeland* bestemd waren.

RICHARD volgde dezen raad, maar vond, zelfs na eene geheele week wachtens, het schip niet, en zag zich eindelijk verpligt met een bezwaard hart naar *Port-Royal* weder te keeren, ten einde den Stadhouder zijn ongeluk

mede te deelen. Deze had veel medelijden met hem en beloofde hem met het eerstvarende schip naar *Engeland* te zullen zenden. Daar dit verwijl RICHARD nogtans te lang scheen, kwam hij met zijne voormalige kameraden overeen, om met de bark naar *Engeland* te stevenen. RICHARD besteedde thans al zijn geld om deze te bevrachten, en nadat hij een behoorlijke lading indigo, katoen, suiker en rum ingenomen had, zeilde hij den 1 Mei naar *Engeland* af, na in Blewfields-baai zijnen voorraad van hout en water ingenomen te hebben.

Naauwelijks waren zij echter omstreeks 10 mijlen van *Havannah* gekomen, toen zij door een Spaansch oorlogschip van 40 stukken werden ingehaald en hun gelast werd de zeilen te strijken. De Spanjaarden verwonderden zich, dat zij aan boord van de op Spaansche wijze gebouwde bark niet anders dan Engelschen vonden. Zij besloten uit deze omstandigheid, dat deze dit vaartuig wederregtelijk bemagtigd hadden en namen derhalve de geheele manschap gevangen, terwijl zij vijftien der hunnen aan boord van het schip zonden, om het naar *Havannah* op te brengen. Ofschoon RICHARD hun mededeelde, op welk eene wijze hij aan dit schip gekomen was, vertrouwden zij zijn woord nogtans niet, daar bovendien het paspoort, dat de Stadhouder hem bij zijn vertrek uitgereikt had, helaas! nergens te vinden was. Reeds vreesden de arme zeelieden dat de herkrijging van hunne vrijheid groote zwarigheden zou ontmoeten, vooral wanneer het oorlogschip hen naar de plaats zijner bestemming, *St. Jago*, overvoerde; doch ditmaal verwezenlijkte zich hunne vrees niet. Het schip liep in *Havannah* binnen, en naauwelijks had men het ongeval vernomen dat deze lieden getroffen had, toen dadelijk het

bevel des Stadhouders aankwam om hun hunne vrijheid weder te geven. Nog eenmaal hadden zij thans het genoegen om broeder ANTONIO EN PLYMOUTH weder te zien, maar zij haastten zich om oogebikkelijk weder hunne reis te vervolgen.

Twee dagen na hun vertrek stevenden zij reeds om Kaap *Florida*, en geraakten daarna in de golf van dien naam, welke zij zonder enig ongeluk passeerden. Doch hier heerschte eene plotselinge windstilte, zooals die in deze streken zoo algemeen zijn. Daar dit gebrek aan wind vier dagen lang aanhield, dreef de stroom hen tot op slechts een halve mijl afstands van de kust, doch eene opgekome kleine bries redde hen weder uit dit gevaar. Naauwelijks waren zij hieraan ontkomen, of een nieuw gevaar bedreigde hen, want eensklaps verschenen drie kano's met gewapende Indianen van den wal en hielden op hen aan.

Thans scheen hun de dood of een nog erger lot onvermijdelijk boven het hoofd te hangen, en allen vermoedden, dat thans hunne laatste ure geslagen had. RICHARD alléén verloor in dit gevaarlijke oogenblik den moed niet, maar riep zijnen gezellen toe: „Op, mannen! wanneer wij moeten sterven, laat ons dan ten minste sneuvelen zoo als het Engelschen betaamt; wapent u, laadt de geweren en toonen wij dezen wilden, met wie zij te doen hebben.”

Op deze wijze sprak hij zijnen makkers moed in. Bij het naderen der Indianen losten zij zes schoten op hen en ontvingen hen met een luid krijgsgeschrei. De kogels hadden eenig verlies onder de Indianen aangerigt, waardoor zij een oogenblik afhielden en oogenschijnlijk in verwarring waren. Spoedig echter hervatten zij hunnen aanval en roeiden met verdubbelde krachten op het schip aan. Drie malen losten

de zeelieden hunne geweren op de wilden, telkens echter met beter gevolg dan het eerste schot, omdat zij iederen keer zooveel digter onder hun bereik kwamen. Bezigt om hunne geweren voor de vierde reis te laden, bemerkten zij, dat nog acht andere kano's van den wal afstaken, om hen mede aan te vallen. Nu besloten zij tot de vlugt; zij heschen zooveel zeilen bij, als de bark slechts dragen kon, en daar er intusschen een stevige koelte was komen opzetten, viel het hun gemakkelijk hunne vervolgers te ontvlugten.

Dit was het laatste avontuur, dat de zeelieden op hunne terugreis bejegende. Van nu af onderging hun lot geene merkbare verandering meer, en zij landden den 21 Augustus van het jaar 1700 gelukkig in het vaderland aan, waar RICHARD in zijne volle regten tegen den ontvoerder van zijn schip gehandhaafd werd. Maar de meeste blijdschap smaakte hij daarover, dat hij, na zulk eene lange afwezigheid, zijn geliefd vaderland weder mogt betreden. Velerlei gevaren waren hem overkomen en er zal niet ligt een tweede zeeman gevonden worden, wiens leven in korten tijd rijker in lotswisselingen was dan het zijne. Doch hij was zichtbaar door de hand der Voorzienigheid bewaard, en ofschoon de wegen, waarop hij door God gevoerd was, dikwijls wonderbaar waren, bleef toch de gelukkigste uitkomst niet achter.”

Aldus eindigde de grootvader zijn verhaal; de knapen zaten nog eene wijl stil en luisterend, als overlegden zij het gehoorde.

„Blijft gij thans nog bij uw besluit om zeeman te worden, of hebt gij dien stand opgegeven, na het verhaal van RICHARD FALCONER'S wedervaren gehoord te hebben?” vroeg WILL. nu aan zijn broeder

„Ik blijf er bij,” antwoordde deze. „Zijne geschiedenis leert mij, dat de zeeman veelal met groote moeilijkheden te kampen heeft, maar zij leert mij tevens, dat Gods liefde en barmhartigheid zoowel ter zee als te land waakt; en daarop wil ik ook mijn vertrouwen stellen!”

„Braaf gedacht, mijn kind!” sprak de grootvader, „blijf bij dit geloof, dan zal het u zeker welgaan.”

DE GEVANGENSCHAP

VAN

KAPITEIN GOLOWNIN

ONDER DE JAPANNEZEN.

—•••—

„Grootvader!” zeide JOHN op zekeren avond, „wat is het toch gelukkig als men reizen kan en de wijde wereld beschouwen! Ik verbeeld mij dat er geen grooter genoegen dan dit kan bestaan, dewijl men op die wijze met landen en volken, zeden en talen bekend wordt en alzoo verzekerd is, dat men in elk gezelschap welkom zal zijn.

„Omtrent enkele streken is dit wel het geval,” antwoordde de grootvader, „maar toch niet overal. Zoo ken ik, bij voorbeeld, een land, waar men er niets in ziet om onschuldige vreemdelingen in de gevangenis te werpen; ja zelfs zijn er volken, die de reizigers zonder eenige reden vermoorden, zoo als dit u uit het verhaal van RICHARD FALCONER gebleken is.”

„Gij hebt gelijk, grootvader, daaraan dacht ik niet,” vervolgde JOHN. „Maar zeg ons toch eens, welk land is het, waarvan gij eerst gesproken hebt?”

„Het door mij bedoelde land bestaat uit verscheidene

eilanden, in den omtrek der oostkust van *Azië*. Het ligt tusschen de 30 en 50 graden noorderbreedte.

„O, dan moet dit *Japan* zijn,” zeide WILL, die zeer goed op de landkaart bekend was. „Andere eilanden liggen daar niet; maar ik dacht dat de Japannezen een zeer zachtzinnig volk waren en zich slechts met verschillende kunstige handwerken bezig hielden.”

„Voorzeker,” antwoordde de oude kapitein, „zijn zij dit ook, wanneer zij niet getergd worden. Doch het is een hunner hoofdtrekken, dat zij zich, even als de Chinezen, van andere volken afscheiden: en hunne wetten verbieden ten strengste, dat vreemdelingen op hunne kusten landen. Zij drijven slechts met de Chinezen en de Hollanders een onbeduidenden handel, doch aangezien de laatsten Christenen zijn, moesten zij zich, vooral voor het onlangs gesloten traktaat, aan groote beperkingen onderwerpen. *Nangasaki* is de eenige haven die hun openstaat; zij ligt in het zuidelijke deel dier eilanden. De stad ligt aan den mond van een breeden maar ondiepen stroom en de Hollanders hebben daar tegenover op een klein eiland, *Decima*, eene faktorij opgerigt, waar zij als het ware in eenen gevangenen staat leefden, daar het hun slechts eenmaal per jaar werd toegestaan dit land te bezoeken, wanneer namelijk de Hollandsche regering onder eene strenge bewaking aan het Japansche hof hare eerbetuiging liet aanbieden.

„Weet gij ook, waarom de Japannezen het zoo bijzonder op de Christenen gemunt hebben?” vroeg WILL.

„O ja,” antwoordde de grootvader. „Toen onze Heiland zijne Apostelen in de wereld zond, gebood hij hun listig te zijn als de slang en opregt gelijk de duiven. Doch de Christenen die zich het eerst in *Japan* vestigden

voldeden noch aan het eene noch aan het andere gedeelte van dat gebod. In plaats van den Japannezen te leeren om den Almachtige te eeren en lief te hebben, de waarheid te spreken en zich jegens hunne medemenschen regtschappen en vriendelijk te gedragen, mengden zij zich in de aangelegenheden der regering en hitsten de burgers tot oneenigheid en ontevredenheid aan. Zodoende vatten de Japannezen eindelijk het denkbeeld op, dat zij van zulk eene leer niets goeds konden verwachten. Zij wilden voortaan niets met hen te doen hebben, vermoordden eenigen hunner, banden de anderen buiten het land en besloten voortaan geene vreemdelingen meer in hun land te dulden.”

„Maar was het geen onregt,” vroeg WILL, „alle Christenen te straffen voor het kwaad dat slechts door eenigen gepleegd was?”

„Voorzeker; maar het was natuurlijk, dat zij de algemeene gezindheid der Christenen beoordeelden naar het gedrag dergenen, die zij kenden. De Japannezen zijn volstrekt niet onvriendelijk of onbeschaafd. Ik zal u, als gij er genoeg in vindt, de geschiedenis van eenige Russen verhalen, die verscheidene jaren in gevangenschap onder de Japannezen doorbragten.”

„Het zal ons regt aangenaam zijn te mogen luisteren,” zeide JOHN. „Wat waren dit voor lieden, grootvader, en hoe kwamen zij in *Japan*?”

„Nog niet lang geleden bevond zich een Russisch schip, de *Diana* genaamd, in *Kamschatka*. Toen dit daar ten anker lag ontving de kapitein het bevel de *Kurilen* op te nemen, alsmede de kusten van *Tartarije* van het eiland *Saghalin* tot aan *Ochotsk*. Dit was eene belangrijke onderneming, dewijl de zee welke deze eilan-

den omringt, dikwijls door hevige stormen geteisterd wordt. Doch dit was de eenige zwaarigheid niet. Gewoonlijk heerscht er in deze streken zulk een digte nevel, dat de eilanden voor den schepeling onzichtbaar zijn. Verscheidene schepen, die reeds te voren beproefd hadden deze kusten op te nemen, waren hierdoor genoodzaakt geweest onverrichter zake terug te keeren. Kapitein GOLOWNIN, die *de Diana* kommandeerde, had vóór zijn vertrek alle bijzonderheden hieromtrent naauwkeurig onderzocht: want hij wist, welk eene hachelijke onderneming hij zou aanvaarden en wilde zich, bij de uitvoering, van al het voordeel bedienen, dat de door anderen opgedane ondervinding hem verschaffen kon. Hij ondervroeg daarom bepaald eenige inboorlingen van *Kamschatka*, die vroeger op de *Kurilen* geweest waren; doch deze lieden waren te dom om hem de verlangde ophelderingen te bezorgen. Alleen konden zij hem zeggen, dat aldaar des zomers eenige heldere dagen waren; doch hoe lang het goede jaargetijde aanhield en in welke streek zij dit getroffen hadden, was hun te eenen male ontschoten. Kapitein GOLOWNIN moest echter, niettegenstaande deze gebrekkige berigten, tot de afreis besluiten. Met het einde van April liet hij voor zijn schip een vaart door het ijs maken: den 4 Mei ligtte hij het anker en stevende in zee. Hij stootte, even als zijn voorgangers, al spoedig op een digten nevel en een hevigen stroom; doch het gelukte hem in weerwil dezer hinderissen, de kusten van eenige der *Kurilen* waar te nemen. Zij bereikten, ten gevolge van ongunstigen wind en nevelen, de straat van *Matsmai* eerst met den aanvang der maand Julij. Alhier wenschten zij hunnen voorraad van leeftocht aan te vullen en liepen te dien einde de haven van

Kunashier binnen; doch de Japannezen ontvingen hen niet vriendelijk, daar zij dadelijk de kanonnen der vesting op het Russische schip afvuurden. Daar het niet waarschijnlijk was, dat zij met een sloep den oever zouden kunnen naderen, dacht kapitein GOLOWNIN op eenig middel om den Japannezen te kennen te geven, wat hij van hen verlangde. Te gelijker tijd wilde hij hun hun ongelijk doen gevoelen om op een schip te vuren, welks manschap hun geenerlei leed gedaan had. En op welk eene wijze denkt gij wel dat hij dit deed?"

"Ik geloof," zeide JOHN, "door zijn scheepsroeper."

"Nu, dat is wel aardig: hoe zouden de Japannezen hem begrijpen, daar zij zijne taal niet verstonden? Ik zie wel, dat ik het u ditmaal moet uitleggen. Hij deed een vat in twee stukken zagen. Binnen in de eene helft zette hij een glas water, een stuk hout, benevens een handvol rijst, om den Japannezen aan het verstand te brengen, dat hij deze dingen behoefde. De andere helft bevatte een klein muntstuk, een stuk geel koper, alsmede eenige knoopjes en parelen. Daarmede wilde hij den Japannezen betoonen, dat hij hun betalen wilde voor hetgeen hij van hen verlangde."

"Dat was slim," zeide WILL. "Zij moesten toch olijedom geweest zijn, om niet te kunnen raden, wat hij daarmede voorhad. Maar hoe kon hij de Japannezen wegens hun slecht gedrag te regt wijzen?"

"Ik ben nog niet geheel aan het einde, WILL! In die helft, welke de muntstukken bevatte, leide GOLOWNIN eene teekening, die de haven en de vesting, benevens het schip voorstelde. Vooral waren de kanonstukken van het schip zeer juist voorgesteld, ten einde den Japannezen te toonen, dat hij daarvan geen gebruik had gemaakt; maar de kanonnen

der vesting spuwden onophoudelijk hun vuur en men zag de kogels over het schip vliegen."

"O, dat was toch een heerlijke inval!" riep JOHN uit; "die kapitein moet toch een verstandig man geweest zijn. Hij sprak tot de oogen van hen, die hem met de ooren niet verstaan konden. Maar verder, grootvader! als het u belieft."

"Toen alles gereed was, plaatste hij de beide tonnen naar de stadszijde in zee. De Japannezen waren zeer nieuwsgierig, wat toch eigenlijk de kapitein in het water nedergelaten had. Daartoe zonden zij een sloep uit, bemagtigden de tonnen en roeiden weder terug naar de vesting. Doch ook deze kunstgreep bewoog hen niet om eenige schreden tot toenadering met de vreemdelingen te doen. De kapitein zond thans een sloep naar de dorpsbewoners aan de buitenzijde der haven, doch al de huizen waren verlaten. De Russen namen eenige voorwerpen mede, die hun van dienst konden wezen, doch lieten daarvoor andere van meerdere waarde terug, in de hoop van de Japannezen daardoor tot andere gedachten te zullen brengen. Het schijnt dat deze edelmoedige ruilhandel en eenige andere bemoeijingen van kapitein GLOWNIN een gunstigen indruk op de Japannezen maakten. Zij zonden een sloep met eenige officieren en eenen Kurilischen tolk aan boord; dezen verontschuldigten zich, dat zij op de Russen gevuurd hadden toen dezen trachtten te landen, en voerden daarvoor de omstandigheid aan dat zij eenige jaren vroeger gewelddadig behandeld waren door de manschap van twee Russische schepen, welke, onder voorwendsel van de benoodigde levensbehoeften aan boord te nemen, geland was, en zij eindigden met kapitein GLOWNIN te verzekeren,

dat zij thans overtuigd waren, dat hij geen boos opzet tegen hen koesterde. Daarop noodigden zij hem uit aan den wal te komen en den Stadhouder van *Kunashier* een bezoek te brengen.

De kapitein nam dit voorstel aan en had alle reden om over de ontvangst tevreden te zijn. De Japannezen noodigden hem ten tweeden male en verzochten hem alsdan eenigen zijner officieren mede te brengen. Hij beloofde dit en landde in gezelschap van een officier, den loods en vier matrozen. Toen hij de poort der vesting binnentrad, verwonderde hij zich over het groote aantal der hier verzamelde soldaten en ander volk. Eene lijfwacht omgaf de tent van gestreepte boomwol, in welke men de Russen binnenleidde. De Stadhouder bevond zich daarbinnen en op hunne ontvangst voorbereid. Hij droeg een rijk zijden kleed, en een volslagene wapenrusting en voerde zijn sabel onder een gordel. Achter hem stonden zijne wapendragers, van welke de een een lans, de andere een geweer en de derde zijn helm droeg, die met het beeld der zon versierd was. Aan zijne linkerzijde stond de officier, die hem het naaste in rang opvolgde: ook diens wapendrager stond achter hem. Vier officieren zaten met over elkander gekruiste beenen op den grond; zij droegen een zwarte rusting en hadden elk twee sabels. Bij het binnenkomen der Russen stond de Stadhouder op en beantwoordde den groet der vreemdelingen. Hij noodigde hen om op de tegenover hem staande bank plaats te nemen; doch zij verkozen de zetels te gebruiken, die zij zelve hadden medegebragt. De matrozen plaatsten zich op een bank achter de officieren.

Na het wisselen der eerste pligtplegingen werden de

bezoekers op thee zonder suiker onthaald, die, op Japanse wijze, in slechts halfvol geschonkene kleine kopjes toegediend werd: bij de kopjes waren geene schotels, maar zij stonden op fijn verlakte schenkbladen. Vervolgens werden er tabakspijpen aangebragt en men begon een gesprek met behulp van eenen Kurilischen tolk. De Russen bleven tot na het middagmaal bij den stadhouder; toen zij echter naar hun schip wilden terugkeeren, wierpen de Japannezen hun masker van vriendschap en gastvrijheid af en veroorloofden hun niet te vertrekken. De Russen haastten zich hierop om te ontvlugten en de Japannezen hadden den moed niet om hen met geweld terug te houden, maar hieven een luid geschreeuw aan en wierpen hen met roeiriemen en groote stukken hout na om hen daarover te doen vallen. Intusschen bereikten de Russen de poort der vesting, terwijl de Japannezen thans eenige malen veraderlijk op hen vuurden. Niemand hunner werd daarbij gewond, doch een kogel suisde wel dicht langs het hoofd van den loods CHLEBNIKOW. De Japannezen slaagden er in om een officier, een matroos, benevens den Kurilischen tolk in te sluiten. Kapitein GOLOWNIN rukte met de overigen, in de grootste haast, naar de landingsplaats, maar bemerkte bij zijn aankomst aldaar tot zijne groote ontsteltenis, dat de ebbe ingevallen was en de sloep op het drooge achtergelaten had. Toen de vervolgers ontwaarden, dat het den kapitein niet mogelijk was de sloep vlot te krijgen, werden zij koener, rukten met uitgetrokken sabels, geweren en lansen tegen hen op en omsingelden hen geheel. De arme GOLOWNIN wierp eenen vertwijfelden blik op zijn sloep en zeide bij zichzelf: „Het moet zoo zijn, onze laatste toevlugt is ons ont-

vallen, ons noodlot is onvermijdelijk!” Hierop gaf hij zich over. De Japannezen vatten hem bij de armen en voerden hem in de vesting, waar zijne ongelukkige makers insgelijks waren heengebragt.

„Maar was het niet laf van den kapitein zich over te geven?” vroeg JOHN.

„Geen middel tot verdediging bleef hem over,” antwoordde de oude kapitein. Buitendien hing ook het leven van anderen af van hetgeen hij deed. Had hij wederstand geboden en de Japannezen getart, dan hadden zij waarschijnlijk zijne officieren en de andere manschappen neergeveld.”

WILL was niet zoo vlug als zijn broeder met zulke vragen; maar hij zat zooveel te meer over het lot der Russen in angst en verlangde slechts te weten wat er van hen na hunne gevangenneming geworden was.

„Zij wêrden zeer stijf gebonden, hetgeen hun veel pijn veroorzaakte. De Japannezen hebben eene zeer eigenaardige wijze om hunne gevangenen te binden, die waarschijnlijk door de wet voorgeschreven is. Deze manier dan wendden zij ook bij de Russen aan. Zij wierpen hun ketens om hals en borst en bonden hunne armen zoo vast, dat zij de ellebogen naauwelijks bewegen konden, terwijl ook hunne handen dicht tegen elkander gekneveld werden. Van deze banden ging een lang touw uit, dat door een Japannees vastgehouden werd. Zoodra de gevangene slechts de minste poging tot ontvlugting deed, had zijn wachter slechts aan de lijn die hij in de hand hield te trekken, om de ellebogen der Russen dicht tegen elkander aan te rukken, hetgeen hun buitengewoon veel pijn veroor-

zaakte en de boeijen om den hals des gevangenen zoo vast te zamen trok, dat zij hem bijna deden stikken."

"Welk eene wreede behandeling!" riep WILL vol ongerustheid uit.

"Voorzeker, doch ik geloof dat zij veelmeer ontstond uit de vrees der Japannezen, dan uit wezenlijken lust om de gevangenen te pijnigen. Gij moet namelijk weten, dat de Japannezen, volgens hunne wetten, met den dood gestraft worden, wanneer zij hunne gevangenen laten ontvlugten. Zij vreesden derhalve voor listige pogingen van de zijde der Russen en leefden in bestendige bezorgheid, dat deze een middel zouden weten uit te vinden, om den wal te ontvlieden en naar hun schip weder te keeren. Daarom knevelden zij hen zoo vast, ten einde hun de vlugt onmogelijk te maken, maar waren toch gevoelig voor het lijden der gevangenen. Wanneer de Russen van het gaan vermoeid waren, boden zij aan om hen te dragen; wanneer de Russen door vliegen of muggen geplaagd werden, waren hunne medelijdende wachters altijd bereid om die lastige insekten met waaijers te verdrijven; wanneer hunne banden hen knelden en smart veroorzaakten, omwonden zij de verwonde deelen zorgvuldig met lappen, terwijl zij overigens hunne gevangenen regelmatig en voldoende van spijs voorzagen. Daarom kan men niet zeggen dat zij wreed waren.

Nadat zij zich op deze wijze van den kapitein en zijne manschappen verzekerd hadden, voerden zij hen meer landwaarts in. Bij het bestijgen van een heuvel zagen de gevangenen hun geliefd schip, de *Diana*, juist toen het zijn anker ligtte en den wal verliet. CHLEBNIKOW riep uit:

"werpt nog een laatsten blik op onze *Diana*!" Zij deden het, maar die aanblik stemde hen treurig. Kapitein GLOWNIN was, dunkt mij, de ongelukkigste, daar hij meende dat hun tegenwoordig ongeluk slechts het gevolg was van zijn dom vertrouwen op de Japannezen, en het berouwde hem thans bitter, dat hij niet voorzigtiger gehandeld had. Doch zijne ongelukkige lotgenooten waren zoo ver van het denkbeeld verwijderd om hem deswege te beschuldigen, dat zij hem veelmeer zochten te troosten, terwijl een hunner hem in het bijzonder het lot van kapitein COOK herinnerde, die ten gevolge van zijn al te groot vertrouwen op de wilden omkwam".

"O, vertel ons die geschiedenis, lieve grootvader!"

"Welligt gebeurt dit op een anderen keer; ik houd er niet van, om eene geschiedenis aan te vangen, voordat de andere geëindigd is. Onze gevangene Russen moesten zoolang voortloopen tot dat zij aan de stad kwamen, waar zij op bevel der Japannezen hun verblijf moesten houden. Binnen eenige maanden werden zij hunne gevangenschap zoo moede, dat zij besloten zoo mogelijk te ontvlugten. Hun plan was, onbemerkt naar de kust te sluipen, daar eene sloep te bemagtigen en hiermede op zee hun geluk te gaan beproeven. Daarbij hoopten zij door een of ander Europeesch schip opgenomen te zullen worden, of anders hun weg naar de Tartaarsche kust te rigten."

"En slaagden zij in deze onderneming, grootvader?"

"Daar zullen wij morgen avond verder over spreken. Het is nu te laat en gij doet wel met u thans ter rust te begeven."

V L U G T

VAN

KAPITEIN GOLOWNIN.

—•••—

JOHN en WILL verlangden vurig te vernemen, op welke wijze gevangenen, die zoo zorgvuldig gebonden en bewaakt waren, hunne vlugt ten uitvoer konden brengen; zij verzochten derhalve den volgenden avond hun grootvader, zijne vertelling te vervolgen. Deze willigde hun verzoek gaarne in en begon op de volgende wijze:

„Dikwijls had men de gevangenen van verblijf doen veranderen en hen daarbij bestendig met de hoop op hunne bevrijding gevleid, doch nu veranderde de Stadhouder van toon en verlangde dat de ongelukkigen zich als landslieden der Japannezen gedragen zouden, en dit was van zijnen kant zoo wel gemeend, dat hij wenschte dat zij er zich op voorbereiden zouden om in *Japan* te blijven en iedere gedachte aan *Rusland* te verbannen. Maar de kapitein had vast besloten zulk een onregt niet geduldig te verdragen. Hij vatte daarom met de zijnen, met uitzondering van een enkel officier, die niet

met hun voornemen instemde, het besluit op om alles te wagen en liever om te komen, dan den nog overigen tijd huns levens in *Japan* gevangen te blijven. Hierbij kwam hun de zorgeloosheid der Japannezen zeer te stade: dezen stonden hun namelijk hoe langer hoe grootere vrijheid toe: zij ontdeden hen van de boeijen, die hun zooveel pijnen veroorzaakt hadden en veroorloofden hun zelfs somtijds buiten de stad te gaan wandelen, ofschoon zij daarbij door een wachter werden gadeslagen. Op een dezer wandelingen vonden zij een stuk staal, en het gelukte een der gevangenen daarnaar te kunnen bukken en het op te rapen, onder voorwendsel dat hij zijn laarzen moest uittrekken. Van het overschot van een oud hemd bedienden zij zich om tonder te vervaardigen. Nu waren zij in staat om vuur te maken. Zij gingen met hunne voorbereidingen tot ontvlugting voort, door ook dagelijks een deel hunner levensmiddelen te besparen en op hun legerstede te verbergen. Ook vonden zij in de gracht hunner gevangenis een grooten scherpen beitel, dien zij oogenblikkelijk verborgen, in de hoop dat ook deze hun eenmaal van dienst kon zijn. Een ding ontbrak hun echter nog, zonder hetwelk zij onmogelijk hunnen weg behoorlijk hadden kunnen rigten, wanneer zij er ook in geslaagd waren een sloep te bemagtigen. Kunt gij wel raden wat dit was?”

JOHN en WILL dachten beiden, dat het eene land- of zeekaart moest zijn.

„Neen,” antwoordde hun grootvader; „ieder zeeman moet zijn kaart in het hoofd hebben. Hij behoort ten minste te weten, welke landen in het Noorden, Zuiden, Oosten of Westen van de streck waar hij zich bevindt, gelegen zijn.

Doch hoe kan hij weten of hij in de bedoelde rigting stuurt? Hoe weet hij b.v. wanneer hij naar het Noorden wil, waar dat Noorden ligt?

„O, dit weet ik,” zeide WILL, „hij zoekt naar het sterrebeeld, dat de Groote Beer heet, en rigt van daar zijn oog naar de poolster.”

„Gij hebt gelijk, dat daarmede reeds iets gewonnen was. Maar wanneer het nu een duistere, regenachtige nacht was, zou men dan ook de poolster kunnen vinden? Gij moet u herinneren dat de zee om *Japan* met dikke nevelen bezet is. Gij moet dus aan iets beters denken.”

„Nu weet ik het toch zeker,” zeide WILL. „Gij meent een kompas. Doch hoe konden zij dit in *Japan* bekomen?”

CHLEBNIKOW, de loods, moest er een maken.

„Hoe? och verklaar ons dit nader, lieve grootvader! Ik wenschte ook gaarne een kompas te leeren maken.”

„De Russen verzochten hunnen bewakers twee groote naalden, ten einde daarmede hunne kleederen te kunnen verstellen. De Japannezen verbinden voorts meestal de balken hunner huizen met koper, en dit was ook het geval met het gebouw, waarin men de Russen gevangen hield. CHLEBNIKOW nam onbemerkt een stuk van dit koper en boorde in het midden daarvan een gat, om een naald daarin te kunnen steken. Daarop bevestigde hij de andere naald in een zwevende stelling. Door bestendig wrijven van deze naald over eenen steen, welken hij daartoe bijzonder uitgekozen had, gelukte het hem de naald een tamelijken graad van polariteit of aantrekkingskracht te bezorgen.”

„Aantrekkingskracht,” vroeg JOHN, „wat is dat, grootvader?”

„Aantrekkingskracht,” antwoordde de oude kapitein, „is het bestendige streven van de magneetnaald om zich naar de pool te wenden. Bezie dit kompas,” voer hij voort, terwijl hij een zak-kompas voor den dag haalde, dat hij bestendig bij zich droeg. „Gij moogt het draaijen zoo als gij verkiest, toch zal de naald zich bestendig naar het Noorden keeren.

De kompasdoos, welke CHLEBNIKOW zamenstelde, was uit eenige stukjes papier vervaardigd en met rijst aan elkander geplakt. Hoe eenvoudig dit kompas ook zijn mogt, toch had het den loods veel moeite gekost, daar hij bij de zamenstelling zeer omzigtig had moeten te werk gaan. Wanneer hij ijverig in een hoek met zijn arbeid bezig was, gingen zijne makkers op en af, en gaven hem door teekens te kennen of er ook iemand naderde, van wien men vreezen mogt, dat hij hun geheim voornemen zou kunnen ontdekken.

Eindelijk brak de dag van 20 April aan. De tijd naderde nu, waarop de gevangenen den terugkeer der *Diana* verwachtten; want zij vertrouwden te veel op hunne scheepsmakkers, om niet te verwachten dat dezen naar *Japan* zouden wederkeeren, ten einde hunne vrijheid te bewerken. De kusten van *Matsmai* zijn druk met dorpen bezaaid, en overal aan den oever liggen sloepen. Daarom besloten zij in het gebergte te vlugten en op eene gunstige gelegenheid te wachten om aan het strand te komen, ten einde eene sloep te bemagtigen en daarmede weg te roeijen.

Den 23 April werden zij weder buiten de stad geleid om te wandelen. De Japannezen namen hen gaarne mede in hunne tempels, waar zij hun alles verklaarden.

wat hunne nieuwsgierigheid voldoen kon. Zij zagen vooral gaarne, dat zij zich aan de deur des tempels nederzetten, waar zij dan op thee, tabak en een soort van wijn, met name *sagi*, die uit rijst wordt bereid, onthaald werden. Het inwendige der Japansche tempels lijkt veel op de Roomsche kerken; zij zijn even als deze met vele schilderijen en luchters opgesierd. Bij deze gelegenheid verzochten de Russen hunnen geleiders, hen toch ook eens mede in de pagode te nemen. Van hier begluurden zij naauwkeurig de voetpaden, welke den omtrek doorkruisten en trachtten zich de rigting daarvan naauwkeurig in het geheugen te prenten, ten einde den weg te bepalen, dien zij bij hunne vlugt volgen moesten. Bij hun togt door de velden verzamelden zij eene groote hoeveelheid kruiden, ten einde de officier, die de deelneming aan hun plan geweigerd had, geen vermoeden wegens hun voorgenomene vlugt zou opvatten.

Bij het wederkeeren naar hunne woning gevoelden zij zich zeer vermoed en wierpen zich op hunne legers. In de schemering slopen eenige matrozen de keuken binnen en namen, zonder dat iemand dit bemerkte, twee messen weg. Twee hunner slopen, nog een uur voor middernacht, in den tuin en verborgen zich aldaar. Met het slaan van twaalf ure, toen de soldaten de ronde hadden gedaan, maakten de Russen in stilte een gat in den muur, waardoor zij de een na den anderen henenkropen.

Kapitein *COLOWNIN* gleed daarbij uit en bezeerde zich hevig aan zijn knie. Met rassche schreden vlugten zij tusschen de boomen door en bevonden zich, na omstreeks een half uur, aan den voet van den eersten berg, dien zij beklimmen moesten."

"Zij lieten alzoo," vroeg *WILL*, "een hunner gezellen terug? — Dat bevalt mij niet. Ik dacht dat zij hem wel hadden kunnen overreden om mede te gaan?"

"Ik heb u reeds gezegd dat deze zich hun vertrouwen en vriendschap onwaardig had getoond. Indien hij kennis gedragen had van hun vlugt, zoude hij die zeker aan de Japannezen verraden hebben. Aan de mogelijkheid twijfelende om in *Rusland* weder te keeren, en even eergierig als slim, hoopte hij in dienst bij den Keizer van *Japan* te zullen komen en op die wijze tot hoog aanzien te geraken. Sedert het opvatten van dit denkbeeld ijverde hij daar onop houdelijk voor en bragt het daardoor zoo verre, dat hij alle gevoel van eer verloor en de vijand van zijn ongelukkige lotgenooten werd. Zijne schuld was zeer groot, maar de daarop volgende straf was ook ontzettend. Zijn geweten ontwaakte na korten tijd; hij kon de regtmatige aanklagt en beschuldiging van zijn eigen gemoed niet verdragen, en maakte eindelijk zelf een einde aan zijn ellendig leven".

"Hoe zullen de overige Russen hem gehaat hebben!"

"Neen, mijn goede *JOHN*! zij haatten hem niet; een edeler gevoel bezielde hen. Wel vreesden zij hem, maar wanneer zij bedachten, hoe ellendig de gewetenswroeging hem zou maken, dan gevoelden zij medelijden en beklagden hem; gaarne zouden zij hem bovendien tot betere gedachten gebragt hebben, maar dit was buiten hunne magt. Wij zullen nu verder over deze bedroevende omstandigheid zwijgen.

De zeelieden trachtten hunnen weg gestadig noordwaarts te rigten, waartoe zij in dezen nacht hun kompas niet behoefden te gebruiken, aangezien de sterren helder blon-

ken. Bij het bestijgen van den heuvel begon de knie van kapitein GOLOWNIN zeer pijnlijk te worden en zwol geweldig op. Weldra was hij zoo vermoeid, dat hij dikwijls verplicht was stil te blijven staan, ten einde daardoor zijne knie eenige verligting te bezorgen. Na drie uren van de grootste angst bereikten zij eindelijk de kruin en zetten thans hunnen weg van daar gestadig in eene noordelijke rigting voort. De sneeuw lag hier zoo dik, dat zij vreesden door hun spoor aan de Japannezen verdraden te worden. Omtrent een uur voor het aanbreken van den dag kwamen zij nogtans aan een goeden weg, die vrij van sneeuw was. Hier vertoonden zich zoovele sporen van menschen en paarden, dat zij niet langer behoefden te vreezen dat hunne voetstappen zouden opgemerkt worden.

De Japannezen hadden dezen weg gemaakt om hout uit het naburige woud naar de stad te voeren. Zij bedienden zich daartoe van pakpaarden, daar men op deze eilanden geen wagens kende.

Onze vlugtelingen hoopten spoedig het voor hen liggende woud te bereiken. Hier waren zij voornemens zich met den dag te verbergen; doch een der matrozen riep plotseling uit: „men vervolgt ons te paard met lantaarnen!” Hierop verborg hij zich snel in eene groef bezijden den weg. Toen zijne makkers de lichten ontwaarden, wilden zij dadelijk dit voorbeeld volgen, doch vonden struik noch boom, waarachter zij zich verbergen konden. Toen zij den bodem der groef bereikt hadden, ontdekten zij dat deze van naakte rotsheuvels omgeven was. Doch zij waren zoo gelukkig een klein hol in de rots te vinden, waarin zij met moeite konden binnenkruipen. On-

gelukkig bood deze hun geen genoegzame ruimte om zich neder te leggen, en evenmin om hunne voeten naar behooren te kunnen uitstrekken; voor het overige was het eene goede schuilplaats, zij bleven den ganschen dag in deze verborgene plaats en leden daarbij zeer veel van de koude. Aanhoudend hoorden zij de bijlslagen der houthakkers binnen het woud, en zagen, toen zij zich des avonds uit hunne schuilplaats naar buiten waagden, een aantal lieden over de heuvelen verspreid. Op eenmaal vernamen zij een schuifelend geruisch, even als of iemand langs den heuvel naar hen toe kroop. Zij dachten dat de soldaten kwamen om hen gevangen te nemen; — snel bereidden zij zich ter verdediging, maar zagen in plaats van soldaten een wild dier, dat echter haastig ontvlugtte.

Toen de sterren begonnen te schijnen, verlieten zij hun hol en zetten hunnen weg verder voort. De arme kapitein GOLOWNIN leed verschrikkelijk aan zijn gewonde knie. Hij verdroeg de grootste pijn bij het bestijgen van den eersten berg, maar er lagen nog verscheidene heuvels voor hen. Inziende dat hij slechts langzaam kon voortkomen en daarom zijnen gezellen hinderlijk moest wezen, ja hen misschien zelfs nog in gevaar zou brengen, verzocht hij hun, hem aan zijn lot over te laten en hunnen togt zonder hem voort te zetten. Doch daartoe waren zijn trouwe gezellen niet te bewegen. Zij verklaarden eenstemmig dat zij hem, zoolang hij leefde, niet zouden verlaten en bleven van tijd tot tijd stilstaan, om hem te laten uitrusten. Zij beloofden insgelijks om, zoodra zij eene goede schuilplaats zouden gevonden hebben, twee of drie dagen te zullen uitrusten, ten einde zijn been de gelegenheid tot genezing te geven. Een der matrozen, MA-

KAROFF genaamd, bood den kapitein aan, hem bij het bestijgen der bergen te ondersteunen. Hij zeide dat hij slechts achter hem aan behoefde te komen en hem bij de slip van zijn rok of aan zijn gordel vast kon houden. Op deze wijze dan volgde kapitein GOLOWNIN zijne gezellen, en werd, bij zijne onmagt om alleen te gaan, getrouw door een zijner brave manschappen voortgeholpen."

"Wat waren die matrozen toch edelmoedige menschen!" merkte WILL. aan. "Waarschijnlijk waren zij steeds door GOLOWNIN goed behandeld geworden en deed het hun nu genoeg, hem hunne dankbaarheid te kunnen bewijzen."

"Het was niets meer dan pligt voor den kapitein, hun later zoo mogelijk hunne getrouwheid te vergelden," zeide JOHN.

"Dit heeft GOLOWNIN later ook gedaan," antwoordde de grijsaard. "Nadat zij eenen volgenden berg bestegen hadden, ontdekten zij eene effene streek, die met bamboesriet en gras bewassen was. Hier rustten zij eenige oogenblikken uit en rukten toen weder verder noordwaarts, waarbij zij hun koers naar de sterren rigtten. De nacht was rustig en helder, en de met sneeuw bedekte bergen blonken hun in de verte tegen. Te middernacht bevonden zij zich op eenen met kreupelhout en hoog gras omzoomden weg. Hier legden zij zich neder en sliepen twee of drie uren lang, waarna de togt weder werd voortgezet.

Met het aanbreken van den dag vonden zij een geschikte rustplaats, kropen onder een digt geboomte en legden zich kort bij elkander neder, om zich te verwarmen; doch de koude was zoo hevig, dat het hun onmogelijk was in te slapen. Toen het goed dag geworden was, stonden zij op om te onderzoeken waar zij zich bevonden. Zij waren op een groote verhevenheid, die aan

alle kanten door hooge bergen omgeven was. Het waren niets dan bergen, wouden en sneeuwvlakten, die zich aan hunne oogen vertoonden. De kruinen der bergen waren in nevelen gehuld; hieruit maakten zij op, dat men den rook niet bemerken zoude, wanneer zij een vuur tusschen de bosschen aanlegden, daar deze zich in den nevel moest verliezen. In allen gevalle besloten zij het te wagen, dewijl zij er naar smachtten, zich eens bij een goed vuur te verwarmen, daar zij insgelijks naar eenig gekookt voedsel verlangden. Hierbij kwam hun de ketel bijzonder goed te stude, dien zij uit de gevangenis hadden medegenomen. De Japannezen hadden namelijk dozen ketel op den haard laten staan en onze zeelieden hadden dien bij hunne vlugt medegenomen. Zij smolten hier nu eenige sneeuw en deden daar eene hoeveelheid rijst bij. Dit verschaftte hun een tamelijke soep, die zij met kleine bamboespijppjes uitzogen.

Ondertusschen begonnen zich eenige zware wolken achter den heuvel te vertoonen en huilde de wind door het gebergte. De wolken breidden zich in alle rigtingen uit en de wind verhief zich met klimmende woede. Het scheen dat er weldra een storm te wachten was. Overtuigd dat er thans geen gevaar meer was om menschen te ontmoeten, besloten zij zich dadelijk weder op weg te begeven. Doch GOLOWNIN was helaas! nog niet van zijne pijnen bevrijd. Hij moest zich nog steeds aan den gordel van MAKAROFF vasthouden en werd alzoo door dezen voortgetrokken.

Gij herinnert u welligt nog wel den beitel, dien de Russen in den tuin hunner gevangenis gevonden hadden? De zeelieden bevestigden dien aan het einde eener staak.

en telkens als zij van eene hoogte afdaalden, plaatste GOLOWNIN zich op de sneeuw en gleed op die wijze naar beneden, terwijl hij met de staak zijnen weg stuurde. Op dezen dag was de arme, kreupele kapitein in groot gevaar om door den dood van zijn lijden verlost te worden."

"Dat zou mij leed doen," zeide WILL. "Maar zeg ons toch, grootvader! hoe kwam dat?"

"Nadat de vlugtelingen eene aanmerkelijke hoogte beklommen hadden, bevonden zij zich eensklaps aan den voet eener steile rots. Ofschoon deze niet zonder groote moeite en gevaar te beklimmen was, liet zich toch de edelmoe-dige MAKAROFF niet afschrikken van het werk dat hij vrijwillig op zich had genomen. GOLOWNIN, die zich aan zijnen gordel vasthield, had bijna de kruin der rots bereikt, toen hij bemerkte dat de inspanning van MAKAROFF te groot was en dat deze, wanneer hij hem nog langer vasthield, niet in staat zou wezen de kruin te bereiken. Hij zette derhalve zijn ongedeerden voet tegen een steen, sloeg zijn arm om eene jonge boomstruik en besloot alzo te blijven wachten totdat MAKAROFF de kruin bereikt had. Welligt ware hem ook intusschen een ander middel ingevallen om zijn gevaarlijke stelling te verlaten. Ofschoon MAKAROFF sterk en krachtig was, had hem toch de groote inspanning zoo zeer vermoeid, dat hij, zoodra hij de kruin bereikt had, bewusteloos nederzeeg. Op hetzelfde oogenblik gleed de steen, die GOLOWNIN's voet tot hier-toe gestut had, uit en rolde in den afgrond. Slechts met de hand kon hij zich nu nog aan den boom vasthouden, zonder dat hij in staat was een ander standpunt te bereiken, daar de rots zeer glad was. Zoo bleef hij in de gevaarlijkste houding zweven. Zijne overige gezellen

waren niet ver van hem verwijderd, doch zoo zeer afge-mat, dat zij buiten staat waren hem ter hulp te komen. MAKAROFF lag nog bestendig op de kruin der rots en CHLEBNIKOFF tobde zich aan den anderen kant der rots af. Reeds was GOLOWNIN op het punt om zijne hand los te laten, daar deze de vracht zijns ligchaams niet langer houden kon, toen MAKAROFF eensklaps weder tot bewustzijn kwam, oogenblikkelijk de gevaarlijke stelling, waarin zijn kapitein zich bevond, opmerkte en zich spoedde om hem ter hulp te snellen. Hij bragt den voet op een vooruitstekenden rotspunt en greep met de eene hand naar eene tak van den boom. Nu greep kapitein GOLOWNIN met zijn vrije hand snel naar zijn voormalig steunpunt, den gordel van MAKAROFF, en werd door dezen met de geweldigste inspanning tot de kruin der rots opgehaald. Doch de arme MAKAROFF had zich al te zeer vermoeid; want naauwelijks waren beiden gered, toen hij op nieuw in onmagt viel: ware de steen of de tak van den boom uitgeweken, dan waren beiden in den afgrond nederge-stort, waar een gewisse dood hen verwacht had."

"God dank, dat het zoo afgeloopen is!" riep WILL. "Ik kan geene woorden vinden om mijne vreugde over dit geluk uit te drukken."

"Juich niet te vroeg, WILL!" zeide zijn grootvader, "zij zijn alle gevaar nog niet te boven. Naauwelijks had CHLEBNIKOFF nog de helft der rots beklommen, toen hij noch voor- noch achterwaarts kon. Doch zijne makkers kwamen hem ter hulp. Zij knoopten oogenblikkelijk de banden, die zij als gordels droegen, aan elkander, lieten het eene eind zoo ver afzakken dat CHLEBNIKOFF het grijpen kon, en reddden hem op die wijze uit zijn gevaarlijken toestand.

Gij begrijpt wel, hoe blijde zij waren toen zij allen den top der rots bereikt hadden en zich daar een korte poos rustig konden ophouden. Doch de vrees om door de Japannezen overrompeld te worden, maakte dat zij zich geen lange rust vergunden: zij zetten derhalve hun togt voort, en eer nog de zon onderging, hadden zij een der hoogste bergtoppen van *Matsmai* bereikt. Hier maakten zij vuur aan en bereidden hun avondmaal. Dit bestond uit wilde knofflook en zuring, welke zij geplukt hadden aan den oever van een meer, dat zij dien dag hadden doorwaad. Tegen den avond verzamelden zij zich biezen en vervaardigden daarvan eene hut.

Met het aanbreken van den volgenden morgen stonden zij op, legden een vuur aan en bereidden zich van de genoemde kruiden een ontbijt. Daarna zetten zij hunne reis voort en besloten voortaan geene bergen meer te beklimmen, maar hunnen weg langs den oever van een kleinen stroom te nemen, die, in eene westelijke rigting, door een diep dal vloot en zich slingerde om den voet van het gebergte, waarop zij den nacht hadden doorgebracht. Zij ondervonden zeer spoedig, dat ook deze weg zijne gevaren had. De stroom schoot dikwerf, met een geweldig bruisen, tussehen de rotsen door, zoodat ook de geringste uitglijding hen in het water zou hebben doen storten. Daarenboven was dikwijls de eene zijde van den oever zoo steil dat hun de weg daardoor versperd werd; zij zagen zich alsdan genoodzaakt den stroom te doorwaden, bij welke gelegenheid hun het water meermalen tot aan de borst kwam.

Zij sliepen dien nacht in eene verlatene hut en zetten den volgenden dag hun togt langs den oever van den

stroom voort. In den loop van den voormiddag beklommen zij een met dicht geboomte bewassenen berg en gingen des middags in een dal bij een beekje, waar zij hun middagmaal van boonen en rijst gebruikten. Het weder was thans zoo helder dat zij zelfs een hond konden opmerken, die op een ver verwijderden berg liep. Deze heldere lucht deed hen meerdere vrees voor ontdekking koesteren, doch zij wilden niet gaarne tijd verliezen. Zij merkten verscheidene wegen op, die van het gebergte naar het zeestrand liepen, en hoopten dit nog met den avond te kunnen bereiken. Zij bukten zich derhalve en kropen voorzigtig verder, bestendig op eenigen afstand van elkander verwijderd blijvende; doch ontdekten ras, dat zij, ingeval er iemand aan den oever was, ligtelijk konden bemerkt worden. Zij legden zich derhalve in het gras neder en overlegden, op welke wijs zij het best hunnen weg konden voortzetten. Maar op hetzelfde oogenblik zagen zij een troep gewapende ruiters op hen aanrennen."

"Ach, die arme menschen," viel WILL in, "thans zijn zij verloren!"

"Nog niet. Het waren moedige lieden, en, in plaats van werkeloos hun lot te bejammeren, verborgen zij zich zoo snel zij konden onder eenige struiken, die toevallig in hunne nabijheid stonden, zoodat de soldaten hen ongemerkt voorbijreden."

"Dat verheugt mij!" riep WILL met een verligt hart uit.

"Het dal voerde regtstreeks naar zee en zij bereikten des nachts de kust, welke zij in eene noordelijke rigting vervolgden. Plotseling stonden zij voor een dorp, dat tot dusverre door eene steile rots voor hunne oogen was verborgen geweest. Zij trokken zich nu zóó ongemerkt en

bedoord terug, dat de honden niet eens blaften. Zij vonden hier twee goede booten, doch deze waren te klein; zij zetten daarom hunnen togt voort in de hoop van een grooter vaartuig te zullen ontdekken; doch in deze hoop vergisten zij zich, want alle booten die zij aantroffen waren te klein. Met het aanbreken van den dag zagen zij zich weder genoodzaakt zich naar het gebergte te begeven en aldaar nog eenmaal eene schuilplaats op te zoeken. Eindelijk ontdekten zij eenig kreupelhout aan een hollen weg. Daaruit bereidden zij zich een dragelijke verblijfplaats voor den nacht en bleven er zelfs den geheelen dag over. Voor het overige bragten zij hunnen tijd aldaar niet geheel nutteloos door: zij naaiden daarom hunne hemden te zamen en vervaardigden daaruit twee zeilen. Voor het takelwerk bedienden zij zich van eenige touwen en wollen lappen, die zij hadden medegenomen. Op eenigen afstand van hunne wijkplaats lag een dorp aan het strand, en toen de avond viel, bemerkten zij dat een schip, hetwelk langs de kust zeilde, kort onder den wal het anker wierp. Zij namen het besluit om bij gunstigen wind dit schip in den nacht te bemagtigen."

"Nu vrees ik dat de geschiedenis geëindigd is, daar zij ons thans met volle zeilen uit het gezigt zullen varen!" zeide JOHN.

"Ik geloof gaarne," antwoordde zijn grootvader, "dat zij, na zulke proeven van moed en geduld, de vrijheid wel verdiend hadden; doch het schip ligtte, spoedig na zons-
ondergang, de ankers en de hoop der arme Russen was alweder vernietigd. Toen de morgen aanbrak, moesten zij zich alweder in de bergen terugtrekken. De volgende nacht was bijzonder donker, en een onaangenaam voorval

bejegende daardoor den loods. De zeelieden bestegen namelijk een berg langs een slingerend voetpad, waardoor CHLEBNIKOFF in een kuil viel. Aanvankelijk hield hij zich wel een oogenblik boven, maar spoedig rolde hij lager en lager en verdween eindelijk geheel voor hun gezigt. De nacht was zoo duister, dat men geen hand voor oogen kon zien. Wat moesten zij nu aanvagen? Niemand geloofde, dat er mogelijkheid was om den armen makker te redden. Zij dachten over ieder middel na, om hem hulp te bieden, en na een kort beraad bonden zij allen hunne gordels aan een, sloegen het einde om het lijf van een matroos en lieten dezen in den kuil neder, waarin de arme CHLEBNIKOFF gestort was. Langzaam lieten zij hem neder, tot zoo lang als hunne gordels reikten, maar haalden hem daarna weder op.

WASSILJEFF, zoo heette deze, verhaalde hun dat hij, in weerwil van de groote diepte, waarin men hem had afgelaten, niet tot den bodem van het hol was geraakt, en dat hij te vergeefs den loods bij zijnen naam geroepen had.

Dit bericht maakte de zeelieden nog meer bezorgd voor hun verloren kameraad. Dewijl echter de duisternis voor het oogenblik alle verdere pogingen tot redding onmogelijk maakte, besloten zij, tot het aanbreken van den dag op de plaats te blijven en dan iemand anders af te laten, ten einde te onderzoeken of hun makker nog in leven was. Zoo bleven zij twee volle uren in pijnlijke onzekerheid. Plotse-
ling hoorden zij iets in het gras schuifelen, en toen zij omzagen, stond CHLEBNIKOFF voor hen. Hij verhaalde hun, dat hij in het eerst meer dan twaalf schreden diep in den kuil afgerold was, en vervolgens door eenig voorwerp in zijnen val gestuit was geworden, waarop hij getracht had weder omhoog te klimmen. Toen gleed hij ten tweeden

male uit en viel in een hol, dat meer dan twintig voet diepte had. Gelukkig lagen er op den bodem van het hol geene steenen, en toch had hij zich niet weinig gekwetst. Eindelijk echter was hij er in geslaagd, de rotswanden te beklimmen en op die wijze weder boven te komen. Na eene korte verpoozing ging hij met zijne vrienden verder, ofschoon hij ten gevolge van den val aan al de leden van zijn ligchaam pijn gevoelde.

Den 1 Mei bevonden zij zich in een digt bosch. Des nachts wandelden zij weder langs de kust en bij een klein dorp, waar de honden hen aanblaften en voor- en achter nasprongen. Zij vreesden, dat het blaffen dezer dieren de opmerkzaamheid der Japannezen gaande zou maken, en verborgen zich daarom achter een zandheuvel. De honden lieten daarop van hen af en huilden; doch naauwelijks kwamen de Russen weder voor den dag, of de honden schoten ook weder op hen los en noodzaakten hen te blijven. Eerst na lang wachten verwijderden zich de honden: de zeelieden gingen nu digt langs het dorp voorbij.

Den volgenden morgen had hen het daglicht verrast, voordat zij de bergen bereikt hadden. Zij bevonden zich nu op een onbewassen gebergte, dat slechts hier en daar eene enkele boomstruik droeg. Van alle zijden liepen voetpaden uit het gebergte naar het strand. Nu bleef hun niets over dan zich hier te verbergen en over een nieuw plan tot ontvlugting na te denken. Het beste plan dat zij vonden, was eenige visschersbooten te bemagtigen en daarmede naar een klein, onbewoond eiland te roeijen, dat met geboomte bedekt was en op een geringen afstand van den oever lag. Hier konden zij eene hut bouwen, vuur aanleggen en des daags voor hun onderhoud visch vangen.

Zij hoopten zodoende aan boord van eenig groot schip te zullen geraken, of, bij mislukking daarvan, in den zomer, wanneer de stormen aldaar niet zoo hevig woeden, met hunne eigene booten de Tartarijsche kusten te bereiken. Dan, terwijl zij nog over de uitvoering van hun plan nadachten, wachtte hen een geheel onverwacht ongeval. Zij zagen namelijk menschen op het voetpad heen en weder gaan, die hen aanvankelijk niet schenen te bemerken.

CHLEBNIKOFF ontdekte echter eindelijk, dat eene vrouw dikwijls naar den heuvel wees, waar zich de Russen verborgen hadden, zich daarna omkeerde en met de hand wenkte, alsof zij iemand bij zich riep.

Vreezende dat zij ontdekt waren, lieten de Russen zich in eene diepte neder en hoopten in het naastbij zijnde woud te ontkomen. Doch voor zij dit hadden kunnen bereiken, zagen zij van alle zijden manschappen, zoo te paard als te voet, aansnellen die op het zien der Russen een vreeselijk geschreeuw aanhieven. GOLOWNIN en MAKAROFF trachtten zich onder eenige struiken te verbergen, en bespiedden van daar de bewegingen hunner vijanden. Zij verwonderden er zich over, dat het geene landlieden maar soldaten schenen te zijn, die onder aanvoering van een officier en volkomen gewapend aanrukten. CHLEBNIKOFF en de matrozen werden dadelijk omsingeld en gevangen genomen. GOLOWNIN zag uit zijne schuilplaats, dat men hun de handen op den rug bond en hen naar het strand voerde. Nu zochten zij verder naar de achtergeblevenen. Eindelijk rukten vier soldaten op hen aan; twee hunner waren met sabels, de andere twee met picken gewapend; de overigen schaarden zich aan de beide

zijden van den hollen weg en stonden met de wapenen in de hand. De vier manschappen, die op de Russen aankwamen, staken met hunne pieken in elke struik, die slechts groot genoeg was om eene hand te verbergen. Eindelijk kwamen zij regt op de struik af, waar GOLOWNIN en MAKAROFF verborgen waren. De kapitein greep zijn lans, om zich te verdedigen, doch MAKAROFF bad hem met tranen, toch geenen wederstand te beproeven, daar deze nutteloos zijn zoude en slechts dienen kon om de woede der Japannezen tegen hem en zijne gezellen op te wekken. Zijn verzoek had zulk eenen invloed op den kapitein, dat deze aanstonds zijn speer in den grond stak en onverschrokken uit de struik te voorschijn sprong. MAKAROFF volgde hem. Toen de Japannezen die beide gestalten zoo moedig voor zich zagen komen, bleven zij verschrikt staan; zoodra zij echter zagen dat zij ongewapend waren, gingen zij op hen af, namen hen gevangen, bonden hun de handen op den rug en voerden hen alzoo in het dorp, dat aan het strand lag. Hier bragten zij hunne gevangenen in een huis, waar zij hunne makers wedervonden. De soldaten zetten hun sagi, gekookte rijst, ingelegde haring en thee voor. Daarna bonden zij hunne gevangenen weder, doch niet zoo stijf als vroeger in *Kunashier*, en voerden hen onder een goed geleide naar *Matsmai*.

In de dorpen, waar men de Russen doorvoerde, stroomden de inwoners van alle zijden toe om hen aan te gappen; doch het zij ter eere der Japannezen gezegd, dat zij zich geene beledigingen jegens de gevangenen veroorloofden. Allen schenen veelcr medelijden met hen te hebben, en eenige vrouwen stortten zelfs tranen, terwijl

zij hun eenig voedsel toestaken. De Russen waren allen zeer vermoeid, inzonderheid kapitein GOLOWNIN, die wegens zijn gebrekkelijk been slechts zeer langzaam voortgaan konde. De aanvoerder der troep gaf daarom aan twee soldaten last om hem te ondersteunen."

"Hunne vlugt eindigde alzoo daarmede, dat zij andermaal gevangen werden genomen! Maar doodden de Japannezen hen dan niet, tot straf voor hunne mislukte ontvlugting?"

"Nee, zij behandelden hen niet eens ruw. Zij spraken met hen over hunne poging tot ontvlugten en zeiden, dat, wanneer het hun gelukt ware deze volkomen ten uitvoer te brengen, de Stadhouder en eenige officieren daarvoor met hun leven zouden hebben moeten boeten.

Toen kapitein GOLOWNIN door den Stadhouder verhoord werd, handelde hij met zijne gewone edelmoedigheid; hij nam alle schuld voor zijne rekening, en zeide tegen den Stadhouder, dat de Japannezen hem ter dood mogten brengen, doch dat het eene onregtvaardigheid zou wezen, indien zij een zijner makkers het geringste leed deden wedervaren."

"Dat was een braaf mensch!" zeide JOHN; "ik hoop maar, dat de Japannezen hem niet zullen gedood hebben."

"De Stadhouder zeide later tot GOLOWNIN, dat hij, nu hij wist dat de Russen slechts ontvloden waren om in hun vaderland weder te keeren, doch zonder oogmerk om den Japannezen leed te berokkenen, besloten had hen vriendelijk te behandelen, in het vertrouwen dat hij hen daardoor bewegen zoude om geene nieuwe pogingen ter ontvlugting te ondernemen, maar rustig het besluit des keizers van *Japan* te hunnen opzigte af te wacht-

ten. Hierop gaf hij last om de koorden, waarmede hunne handen gebonden waren, los te maken, wenschte hun gezondheid en liet hen alzoo van zich gaan, onder aanbeveling om van God hunne bevrijding te smeeken en op zijne genade te hopen. Van nu af aan werden zij met groote onderscheiding behandeld.

Eindelijk keerde kapitein RICKFORD met de *Diana* terug. Hij bragt een verzoek van het Russische Gouvernement, om bevrijding der Russische onderdanen. De Japannezen bewilligden daarin, en de gevangenen keerden alzoo, na eene gevangenschap van twee jaren, twee maanden en zes en twintig dagen, aan boord van hun schip terug, waar zij door hun kameraden met de grootste blijdschap ontvangen werden. Wat zij daarbij ondervonden, laat zich beter gevoelen dan beschrijven."

DE IJSEILANDEN.

"Heden vertelt gij ons toch ook eens eene geschiedenis die gij zelf hebt bijgewoond, niet waar grootvader!" zeide JOHN den volgenden avond. "Gij hebt ons dit reeds lang beloofd en ons met die belofte blijde gemaakt."

"Hoe zijt gij daar zoo op gesteld?" vraagde de oude kapitein, "bevallen u dan de geschiedenissen niet meer, die ik u van anderen verhaal?"

"Dit is de bedoeling niet, grootvader! Ik zou ondankbaar zijn, als ik er zoo over dacht; maar datgene wat u persoonlijk wedervaren is, heeft voor mij een dubbele waarde, omdat het u overkwam en gij daar zelf bij tegenwoordig waart."

"Nu, als dat zoo is, dan zal ik uwen wensch vervullen. Ik zal u eene ontmoeting uit mijn leven verhalen, bij welke ik als door een wonder van de Goddelijke Almagt gered werd, terwijl allen die bij mij waren, omkwamen. Nog heden ten dage kan ik God niet genoeg voor zijne goedheid danken, wanneer ik mij dat geval herinner, ofschoon een diepe smart mij vermeestert, zoo dikwijls ik mijne arme kameraden herdenk.

„Ik was toenmaals matroos op eene bark, die van Engeland naar Amerika voer. Wij hadden verscheidene dagen achter elkander met hevige stormen te kampen gehad, die het schip uit zijn koers sloegen en er eene belangrijke schade aan toebagten. Het was weldra niets meer dan een wrak. Zonder masten of roer, met splinters en gapende spleten, tot in de uiterste naden ontwricht, doch nog altijd drijvende, kampte onze ellendige bark gestadig tegen het geweld der golven. Iedere band van gehoorzaamheid tusschen de manschappen en onze oversten was verbroken; de matrozen en passagiers klemden zich in vertwijfeling aan het takelwerk en bevelen hunne ziel aan de genade des hemels.

Het sterven blijft altoos verschrikkelijk; doch in de eenzame diepte der zee neder te zinken, in een oogenblik dat hemel en water elkander schijnen te bevechten, de gedachte hieraan wekt een vreesselijke angst. Het was daarenboven nacht, en de maan stond aan den hemel, maar omsluijerd door eene nevelzee, welke den diepen afgrond, over welken wij zweefden, met eene ondoordringbare duisternis bedekte. Vreesselijk brulde en stampde de zee. De krakende donderslagen rolden over onze hoofden, en lichtende bliksemschichten doorklieften het firmament: kortom, het was eene boven alle beschrijving schrikkelijke, duistere nacht.

Maar de wind ging plotseling liggen, de golven bruisen met minder geweld, en allen toonden de grootste vreugde. Velen onzer drukten hunne blijdschap in luidruchtige klanken en gelukwenschingen uit, toen zich eensklaps eene ruwe, maar duidelijke stem hooren liet: „de ijseilanden!” „De ijseilanden! dat is niet waar, dat kan

niet zijn,” antwoordde een dozijn sidderende stemmen; „het kunnen de ijseilanden niet zijn!” „En toch zijn zij het,” antwoordde dezelfde barsche, holle stem.

Nu schoot een bliksemstraal uit en verlichtte de zee wijd en zijd, alsof de hemel in vlam stond, om ons ons lot te verraden. Grootte massa's ijs, dezelfde, waarop wij den vorigen avond met zooveel genoeg en in zulk een groote verwondering gestaard hadden, strekten zich noordwestelijk van ons uit, rolden en schommelden over de golven, en digt — zeer digt bij ons stapelde zich eene breede, vreesselijke massa als een reuzengebergte op een, met borstweringen en torens, drijvende in zee. Het licht van den bliksem duurde slechts een oogenblik, doch was toereikend om ons allen met schrik te vervullen, en nadat het weder volslagen duister was geworden, hoorde men, tusschen het brullen van den storm, het aanslaan der golven tegen de drijvende massa, en het vernielende gekraak der met geweld tegen elkander botsende ijsschotsen, hetgeen te land een schudden zou te weeg gebragt hebben als van eene aardbeving.

„Hij staat te loever! Hij komt over ons heen!” riep eene stem, die als het schallen eener trompet ons in de ooren klonk, en in hetzelfde oogenblik verlichtte een tweede flikkerende bliksemstraal de vreesselijke massa, die snel op ons aanstormde. De maan brak nu juist door de wolken, als om het verschikkelijke van dit tooneel nog te verhoogen; en hoewel de horizon rondom in het zwart gehuld bleef, vertoonde zich toch de aandringende ijsmassa, benevens het ongelukkige vaartuig in het vlugtige licht. De vreesselijke massa naderde; de hooge, torenvormige spitsen van den ijsberg spiegelden de stralen

der maan terug en neigden tegen de golven, die hen voorwaarts dreven.

Van het treurige voorval dat thans volgde, herinner ik mij slechts een harden en verschikkelijken stoot, het zinken van het uiteengeslagen dek en een woest, hartverscheurend geschreeuw, zoo doordringend en verschrikkelijk, dat zelfs de wilde golven een oogenblik hunne woede schenen in te houden, om toe te luisteren; daarna zonk ik bewusteloos in de golven.

Ik ontwaakte verschrikt, als uit een wilden droom, door een herhaald kloppen op mijn achterhoofd; — ik lag op mijn aangezicht, en toen ik mij langzaam omkeerde, hoorde ik het geruisch van een vleugel boven mij. Een albatros of zeearend vloog, met een snel geschreeuw, mijn oog voorbij. Ik betastte mijn hoofd met de hand; het was bloedend en opengescheurd. Mijne ledematen waren stijf en zwaar en op eenige plaatsen zelfs sterk gekneusd.

Ik stond op, en bevond mij in een hol of grot van ijs, met een gespleten bodem. Daaronder kon ik het ruischen en koken der golven vernemen. Uit vrees dat deze gebrekkige bodem zou breken en mij op nieuw in den afgrond laten storten, waaraan ik zoo wonderbaar ontkomen was, kroop ik tot aan den ingang der ijsgrot voorwaarts. Een roofvogel zweefde boven mij in de lucht en daalde snel in een ijshol neder, waaruit hij zich spoedig weder met een wild geschreeuw verhieft. Ik naderde die plaats en zag het lijk van een jongen man voor mij liggen, wiens gevatheid en vrolijke luim het onderhoud op het schip dikwijls gezellig en aangenaam hadden gemaakt. Ofschoon zijn ligchaam verschrikkelijk opengereten en zijn gelaat door de vraatzuchtige vogels verminkt

was, herkende ik hem toch aanstonds, en twijfelde zelfs een oogenblik of hij wel geheel dood was. Te spoedig echter ondervond ik, dat deze hoop ijdel was: in zijn ontzield ligchaam was geen enkel spoor van leven meer voorhanden; hij was en bleef koud als marmer. Ik bewees hem treurend de laatste eer en liet hem in het zachte graf der golven neder.

Thans was ik geheel alleen. Ik was ontmoedigd en troosteloos door het gevoel van alléén te zijn; ik ging zitten, legde mijn hoofd in mijne handen en gaf mij aan mijne vertwijfeling over. Een stil graf in den oceaanscheen mij nu benijdenswaardig bij een levend begraven zijn op het ijs.

Doch de zucht naar het leven was sterker dan de vertwijfeling. Ik bad innig tot God en smeekte om vergiffenis over mijn wrevelige gedachten; toen stond ik op en zag om mij henen, om te zien welke middelen mij ter onderhouding mijns levens ten dienste stonden. Spoedig ontdekte ik, dat in de ongehoorde ijsmassa, op welke ik stond, enkele overblijfselen van rotsen ingedrukt waren, terwijl zij ook boomstammen en andere voorwerpen droeg, die aantoonde dat de ijseilanden zich aan de kust van een verwijderd vast land gevormd hadden. Doch ik vond niets, waarmede ik mijnen honger kon stillen. Geen enkel bevrozen dier, geen doode vogel kon ik ontdekken, en nadat ik met veel inspanning rondgewandeld en mij daarheneu gewend had, waar slechts de oneffene gelegenheid van het ijs of eenig van het land afkomstig voorwerp mij een onzekere schrede tot bereiking van mijn doel had doen wagen, zette ik mij einde-

lijk hopeloos op een verpletterden pijnboomstam neder, die buiten het ijs uitstak. Regt tegenover mij (want de berg was aanzienlijk hoog) glinsterden in onuitsprekelijke schoonheid de koude en blinkende spitsen van het zuivere en doorschijnende ijs. Onder mij lag, thans stil en zwijgend, de onpeilbaar diepe zee.

De dag ging langzaam en eentoonig voorbij. Bij het ondergaan der zon zat ik nog gedachteloos op den gespleten boomstam. De maan ging op en bescheen door haar mat licht de wijde zee, die zich rondom mij bevond. Ligte wolkjes trokken over haar schijf; — ik verschrok — een plotselinge ontploffing, vergezeld van een lang en diep rommelen des donders, dreigde mij met een naderenden storm. Ik sloeg mijne armen om den pijnboomstam, terwijl de wind zich verhief en maan en sterren achter digte wolken geschoven werden. De oceaan begon andermaal te woeden en het schuim der golven spatte onophoudelijk over het ijs. Het duurde eenigen tijd, voordat mijne drijvende verblijfplaats door den invloed van het stormen in gevaar kwam; maar toen de storm zijne grootste hevigheid bereikt had, begon een zoo vreesselijk verheven tooneel, dat zelfs de vrees voor eene naderende verstoring van het genoeg, dat ik daarin vond, mijne bewondering niet geheel kon wegnemen. Het ijseiland sidderde, doch niet zoo als een schip schudt, wanneer het van de hoogte eener golf in de diepte glijdt, en evenmin als een berg, die door eene aardbeving geschud wordt. Het scheen zich veeleer gelijk een maalstroom in een kring om te draaijen en dook vaak zoo diep in de golven, dat zelfs de hoogste ijsspitsen daarin begraven werden. Toen nader-

hand de slagen van den wind regelmatig volgden, dreef het voor den wind en schoot met verschrikkelijke snelheid door de wateren henen.

Gelukkig bevond ik mij op het midden van het ijseiland en ofschoon wel een geweldige golf het gansche eiland overspoelde en mij doornat sloeg, gevoelde ik mij toch naar gelang der omstandigheden in zekerheid.

Doch dit alles was slechts kinderspel bij hetgeen hierna gebeurde. Het was mij onbekend, of de storm ook andere ijseilanden vereenigd of ze met hevigheid tegen het mijne geworpen had, of dat veelligt mijn eiland op een klip mogt gestooten hebben. Doch, het mogt wezen zoo het wilde; ik werd plotseling verontrust door eene siddering op alle deelen van het eiland, waarop aanstonds een oorverdoovend gekraak volgde. Binnen een oogenblik voelde ik aan het waggelen van mijn berg en aan vele op elkander volgende stooten, dat het eiland verbrijzeld was en aan stukken viel.

De storm bedaarde weder spoedig, en met het opgaan der zon begon ook weder windstilte te heerschen. Een tweede dag van honger en kommer rees voor mij op. Verscheidene dagen volgden op dezen, allen vol ontbering, lijden en angst. Water had ik genoeg: ik stilde mijn dorst door stukken ijs uit te zuigen, of somtijds schepte ik water uit de kuilen, die zich dagelijks om de boomen en rotsen van mijn eiland vormden. Doch ik had volstrekt geen voedsel. Ik kaauwde de bast en het hout van den pijnboomstam, droog en smakeloos als zij waren. Ik sneed stukken leder van mijn schoenen af en beproefde die te eten. Een stuk papier, dat ik in mijn zak vond, verslond ik met gretigheid.

Een brandend, pijnigend vuur woedde in mijn maag, en, hoezeer ik rijkelijk van het gesmoltene ijs dronk, wies evenwel mijne koortsachtige pijn, totdat eindelijk mijn toenmalig voedsel mij begon tegen te staan en mijn maag het terug gaf. Ik werd flauw en viel in onmagt. Vier uren lang lag ik in een bewusteloozen toestand, ongevoelig voor alles, behalve voor de knagende pijn in mijn maag. Regenbuijen mogten nederstroomen en in mijn gezicht slaan, ik lette daar niet op; ja zelfs begon plotseling een storm te woeden, heviger nog dan die, welken ik reeds beschreven heb: doch mij was alles onverschillig. Ik bekommerde er mij niet om — ja, ik verlangde zelfs dat een gediensstige golf mij wegslepen en een einde aan mijn lijden maken mogt. Maar de golven verontrustten mij niet: ik bleef bij mijn pijnboomstam liggen en bekommerde mij weinig om den vriendelijken zonnenschijn, die na den storm doorbrak.

Eenmaal, als ik zoo in den toestand eener verschrikkelijke verstomphtheid ter neder lag, werd mijn oor eensklaps door het schrille geschreeuw van vogelen getroffen. Ik zag op, keek in het rond en ontwaarde, dat ik mij slechts op weinige mijlen van het land bevond. Was dit een ijdel bedrog van mijne verbijsterde zinnen? — Droomde ik? Waren dan de blaauwe heuvels, die zich voor mijn oog verhieven, wezenlooze nevelbeelden mijner verhitte verbeelding? luchtkasteelen, opgerezen om mijne ellende te bespotten? — Mijn ziel was ontsteld; de verschijning werd in mijn oog tot grootere zekerheid, en hoe nader mij de stroom aan den oever bragt, nam zij ook aan schoonheid, grootschheid en werkelijkheid toe. Maar ach! mijn drijvende gevangenis werd spoedig

door den sterken stroom den wal voorbij gedreven. Deze teleurstelling mijner hoop was te groot voor mijne verzwakte zinnen. Ik zonk andermaal in onmagt en de gelukkige oever was voor altijd spoorloos voor mij verdwenen.”

„Arme man!” zeide WILL met tranen in de oogen, „wat hebt gij toch uitgestaan!”

„Ik ontwaakte uit mijne bewusteloosheid en zag naar het ontdekte land terug; het lag als een blaauwe wolk aan den verwijderden horizon, en verdween al meer en meer in de verte, totdat het geheel onzichtbaar was en ik mij weder alleen op den wijden oceaen bevond.

Honger, afmatting, lijden, en teleurgestelde hoop hadden hunnen invloed op mijn gestel voltooid. De namiddag van den volgenden dag leunde ik wat tegen een rotsstuk aan, en beschouwde met gierige blikken gansche scharen van zeevogels, die boven mij in de lucht zweefden. Zij vlogen om mij heen, krijschten en schreeuwden, ja sloegen mij zelfs met hunne vleugelen in het gezicht, als verbeidden zij met ongeduld het oogenblik, dat zij zich aan mijn vleesch verzadigen konden. Ik verjoeg ze met de hand; ik schreeuwde, en de schelle toon schrikte hen van mij af. Slechts een hunner bleef achter. Hij vloog, om voedsel te zoeken, in een klein ijshol, waar ik hem volgde en greep. Ik scheurde hem met de vingers van elkander en at hem op. Ofschoon niet half verzadigd, maar eenigzins gesterkt, stond ik op en zag andermaal over de zee. Een wit punt lichtte daar aan den horizon. Het wies; — het naderde; — ik onderscheidde het duidelijk; het was een zeil; — een, twee, drie, vier — o, hemel! het was een geheele vloot, die uit het blaauwe opdook. Zij naderde met gezwollen zeilen; de nevel

kwam uit het donkere element te voorschijn, en wolken van sneeuw wit lijnwaad ontplooiden zich. De hoop gaf mij bovenmenschenlijke krachten; ik beklom een ijsheuvel en strekte mijne armen naar de schepen uit. Ik riep hun toe, totdat mijne stem, hol en gebroken, in een zacht fluisteren verzonk. De voorsten waren thans geen half uur meer van mij verwijderd. Ik kon de matrozen onderscheiden, hoe zij zich op het dek zamendrongen, ja, het scheen mij zelfs toe als zag ik, dat zij hunne oogen op mij rigtten en eenigen mij door hunne verrekijkers waarnamen. Maar zij verlieten hun koers niet, zij schenen mij veeleer voorbij te varen. Ik reet mij de kleederen van het lijf en zwaaide die in de lucht. Doch wat ik ook deed, zij verlieten hun koers niet. Het tweede schip kwam; het derde volgde, maar allen liepen mij voorbij en beantwoordden mijne seinen niet. Het zevende en laatste, het geleideschip van het eskader, naderde thans. De vlag van mijn land woei van zijn gaffel. Mijne bewegingen en geroep waren nu als van een waanzinnige. Ik zwaaide mijn das hoog in de lucht en de wind sleepte ze in zee.

Maar zij bemerkten het. — Zij hadden mij gezien! Zij lieten een kanonschot af en ik zag hen bijleggen. Ik verwachtte het uitzetten eener sloep, maar ik vergiste mij. Het was slechts een sein voor het eskader, om zijn koers te veranderen, en zoowel het eskader als het geleideschip verdwenen spoedig uit mijne oogen.

Deze tweede, verschrikkelijke teleurstelling mijner hoop sloeg mij volkomen neder. De zon ging onder. Er deed zich aan mijn oog een donker voorwerp voor, dat digt bij het eiland was. De nacht was nog niet zoo ver

ingevallen, of ik kon in dat voorwerp een wrak onderscheiden, dat op zee rondzwalkte. Ik bemerkte, dat eenig voorwerp zich op het achterschip verhief. Was het wellicht een menschelijk wezen? Ik trachtte het aan te roepen, doch mijn voorafgegane inspanning had mij de stem benomen. Ik besteeg nu de rots, en ik herkende in het ongelukkige wezen een hond, die, zoodra hij mij zag, in een luid gehuil losbrak. Het was het klaaggeschrei niet, dat dit soort van dieren zoo dikwijls hooren doet, wanneer het om hulp vraagt; het was ook geen vreugdetoon, dat hij iemand vond; — neen, het was veeleer het gehuil van een hongerigen vijand, de kreet van een roofdier. Maar ook het wrak verdween en de nacht daalde andermaal over de zee.

De morgen brak aan, maar ik bekommerde er mij niet om. De zon smolt het ijs onder mij weg en zou mijne plaats spoedig onder water zetten; ook daarom bekreunde ik mij niet. Ik had mij aan mijn noodlot overgegeven en voelde zelfs den honger niet meer. Ik was gelukkig, want ik wist dat ik sterven moest. Maar de dood kwam zoo langzaam; mijn krachtig ligchaamgestel wederstond hem. Ik lag in een vreeselijke verstijving.

Ik werd door eene menschelijke stem uit dezen toestand opgewekt; ja, verscheidene stemmen schreeuwden luid. Ik kroop uit mijn hol te voorschijn en trachtte op te staan. Een schip lag op een geringen afstand windwaarts van mij af. Men had den zakdoek opgemerkt, dien ik aan een tak van den pijnboom op een der hoogste deelen van het ijseiland opgestoken had.

Toen zij mij zagen, hieven zij een kreet van vreugde aan. Zij zetten eene sloep uit, die het ijs naderde; doch

de scherpe, steil opstaande wanden van het eiland maakten hun de landing onmogelijk. Ik slaagde er in, om naar den kant van een ijsberg henen te kruipen, waar deze scherp vooruit stak. Met eene laatste inspanning van krachten gelukte het mij, daaraf en in de zee glijden.

Ik werd opgenomen en bevond mij spoedig onder de ruwe, maar goedhartige schaar der matrozen van mijn vaderland."

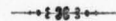
Met deze woorden besloot de grootvader zijn verhaal, dat hem zichtbaar aangedaan had. Ook de kinderen zwenen eene wjl, omdat het zoo even gehoorde een sterken indruk op hun gemoed had achter gelaten. Eensklaps omhelsden en kusten zij den zoo dierbaren man, en JOHN riep uit: „God zij dank, die u uit een zoo grooten nood gered heeft!”

„Amen,” liet de grootvader er op volgen.

SCHIPBREUK

VAN DE

A L C E S T E.

„Welke geschiedenis vertelt gij ons heden avond, grootvader?” vroeg WILL.

„Een schipbreuk, die in het jaar 1817 is voorgevallen.”

„Waart gij zelf daarbij, grootvader?”

„Neen; doch ik heb het verhaal uit den mond van ooggetuigen. Het vaartuig stootte op een klip; de manschap bestond uit Engelschen. Het ongeluk gebeurde in de zeeëngte van *Gaspar*, aan een oorlogschip van veertig stukken, met name *Alceste*, en de kapitein, die het bevel daarover voerde, heette MAXWELL. Dit schip was bestemd om Lord AMHERST, die als Engelsch gezant naar *China* vertrok, met eenige personen van zijn gevolg naar de plaats zijner bestemming over te brengen. Den 9 Februarij 1816 zeilden de *Alceste* en twee andere schepen uit de haven van *Spithead*, met eenen gunstigen wind, die hen in negen dagen naar *Madeira* bragt. Verder voeren zij over den Atlantischen Oceaen en legden te

Rio-Janeiro aan, waar men versch water innam. Men zette de vaart naar de kaap *de Goede Hoop* voort en kwam daar op den 18 April aan.

Den 18 Junij ontdekte het reisgezelschap de zuidkust van *Java* en passeerde den 13 Julij de straat van *Formosa*. Op den 28 wierpen zij, op eenige mijlen van de monding der *Pei-Ho*, het anker. Hier scheidde het kleine eskader: de gezant voer met zijn gevolg den stroom op, om den Keizer zijne opwachting te maken. Intusschen kruisten de overige schepen in verscheidene rigtingen, om de zeeën, die nog weinig aan de Europeanen bekend zijn, nader op te nemen.

De *Alceste* stuurde in noordoostelijken koers langs den westelijken oever der golf van *Leao-Tong*. Men zag hier een geruimen tijd den grooten Chineschen muur, die de bergen aan elkander verbond. Deze zeldzame grensscheiding is meer dan drie honderd mijlen over bergen en rivieren gebouwd en zou, naar het verhaal zegt, in vijf jaren afgemaakt wezen.

De officieren van de *Alceste* hoorden in bijna vijf maanden niets van den gezant. Daarop zeilden zij naar *Canton*, in het zuiden van *China*, waar hij zich weder inscheepte. Kapitein MAXWELL vertrok thans naar *Manilla*, het grootste der Philippijnsche eilanden.

Van *Manilla* stevende de *Alceste* door de Chinesche zee, en liep in de *Gasparstraat*, tusschen de eilanden *Banka* en *Billiton* door. Den 18 Februarij zeilde zij voorbij het eiland *Gaspar*. Daar nu de zeelieden met de klippen en banken van deze vaart niet volkomen bekend waren, zetten zij manschappen in de masten en ra's op den uitkijk; de kapitein waakte bovendien met de officie-

ren den ganschen nacht op het dek. Niettegenstaande al deze voorzorgen stiet het schip des morgens ten acht ure, met vreeselijk geweld, op een blinde klip en bleef dadelijk onbewegelijk daarop vastzitten. Het ongeluk had plaats in de nabijheid van het eiland, dat tusschen *Banka* en *Borneo* ligt en den naam draagt van *Poelo-Laut*.

Ras bemerkten zij, dat alle pogingen om het schip vlot te krijgen, nadeelig moesten zijn, daar zij aan de beide zijden der steile rotswanden diep water hadden en het schip door het stooten zoo zeer beschadigd was, dat het onmiddellijk moest zinken, wanneer het vlot lag. Zij wierpen derhalve een anker uit, om het op zijne plaats te bevestigen.

Toen werden de sloepen over boord gelaten, en Lord AMHERST, zijn gevolg en al degenen, die aan boord geen hulp konden verleen, voeren daarmede naar het dichtstbij gelezene eiland, dat omtrent een groot uur van hen verwijderd lag.

De kapitein en de officieren, die op het schip terug bleven, wendden thans alle pogingen aan om zooveel hun mogelijk was van den voorraad in zekerheid te brengen; doch dit was geene geringe zaak, dewijl al de provisie onder water lag en zij alzoo verplicht waren, zich bij dien arbeid alleen van diegenen te bedienen, die duiken konden, terwijl de sloepen bestendig bezig waren, om de geredde voorwerpen naar den wal te brengen.

Zij vervaardigden tevens een vlot, waarop de zware voorwerpen gebragt en naar den wal vervoerd werden. De landing op dit eiland ging met groote bezwaren gepaard, daar de boomen een groot eind weegs in het water groeiden. De sloepen moesten meer dan een uur langs

het strand roeijen, voordat zij eene geschikte landingsplaats konden vinden; doch ten laatste ontdekte men een naauwen doorgang, langs welken zij, van rots op rots klimmende, den wal bereikten.

Hierop sneden zij eenig jong groen aan den voet van een berg af (want het gansche land was met hout bewassen) en bedekten daarmede den grond, om hierop in de schaduw der hoogere boomen den dag en ook vervolgens den nacht door te brengen.

Een groot gedeelte der manschap was aan boord nog bezig met te redden wat men kon. De vloed viel nu ten tweeden male in, en omstreeks middernacht ligtte de hooger geworden zee het schip van de klip af en schudde het daarbij zoo hevig, dat het zich aan boord bevindende scheepsvolk genoodzaakt was de masten te kappen. Den volgenden morgen verzamelden zich verscheidene matrozen bij Lord AMHERST en zijn gevolg. Twee van dezen waren, door het vallen der masten zwaar gewond, naar den wal gezonden, om onder behandeling van den heelmeeester te komen. Zij vonden hunne makkers in een treurigen toestand. De meesten hunner hadden niets meer aan 't lijf dan een hemd en broek. De grond was met boeken bestrooid, terwijl parlementskleeding, hofkostumen en mandarijnskleedingen te midden van hemden en beteerde rokken in bonte afwisseling aan de boomen waren opgehangen. Grootere ontberingen echter leden deze lieden door gebrek aan water. Slechts eene zeer geringe hoeveelheid hiervan hadden zij aan den wal gevonden, en het was niet waarschijnlijk, dat men nog iets uit het wrak zoude kunnen redden of op het eiland meer vinden. Lord AMHERST ontbood daarom de manschappen en beval, in aller te-

genwoordigheid, dat aan ieder dagelijks een kwart pint water, met een weinig rum aangemaakt, zou uitgereikt worden. Zijn aandeel was niet grooter dan dat der overigen, en hij gaf hun zelf het voorbeeld van een opgeruimde, bedaarde stemming en van een groote bereidwilligheid om het hun overkomene ongeluk met gelatenheid te dragen.

Men begon nu op onderscheidene plaatsen ingravingen te doen, om water te bekomen; doch vruchteloos. Eenigen der scheepsgezellen drongen het digte woud in, in de hoop van aldaar water te vinden, maar zagen zich insgelijks te leur gesteld en moesten teekens in de boomen maken om hunnen weg terug te kunnen vinden. Kapitein MAXWELL kwam dezen morgen aan den wal, om met Lord AMHERST over hun treurig lot te beraadslagen en zoo mogelijk middelen tot redding uit te denken. Beiden hielden voor het best om dadelijk het eiland te verlaten, daar zij slechts voor korten tijd een toereikenden voorraad voor allen bezaten.

Ik heb u reeds verhaald, dat de manschap met de sloepen der *Alceste* aan den wal was gekomen; maar deze waren ongelukkig te klein, om slechts de helft hunner op eenmaal te kunnen innemen. In dezen nood kwam het kapitein MAXWELL het best voor, dat Lord AMHERST met zijn gevolg vooraf aan boord der sloepen ging en dat de luitenant HOPPNER met eenige matrozen hem weg bragt. De kapitein was van meening dat zij, daar wind en stroom hun daartoe gunstig waren, gemakkelijk in vier of vijf dagen *Batavia* of eenig ander gedeelte van het eiland *Java* zouden kunnen bereiken, waarna zij naar *Poelo-Lant* een schip konden afzenden om de overige manschap af te halen.

Allen gebruikten daarop eenige verversching, en Lord AMHERST met zijn gevolg scheepte zich des avonds ten vijf ure in. Zij waren in het geheel zeven en veertig man sterk en hadden slechts een kleinen voorraad levensmiddelen aan boord, bestaande uit een halve schapenbout, een ham, een ossentong, twintig ponden gewoon scheepsbescuit, met een weinig van fijnere soort, zeven pinten water, een gelijke hoeveelheid bier en dertig flesschen wijn. Dit was alles wat men kon missen, doch zij waren er tevreden mede en geloofden gaarne, dat zij het er vier of vijf dagen mede konden uithouden, binnen welken tijd zij, zonder onverhoopte toevallen, zekerlijk het eiland *Java* hoopten te bereiken.

Zij vermeden gelukkig alle klippen en zeilden onder de zegenwenschen hunner vrienden in eene zuidelijke rigting. Spoedig waren zij buiten het gezigt. Voor opene booten hadden zij eene lange reis voor zich. De afstand is volgens de kaart ongeveer 36 mijlen. Wanneer zij hunne zuidelijke rigting behielden, moesten zij op de noordkust van *Batavia* aanlanden."

JOHN vraagde nu, hoeveel menschen er op het eiland achtergebleven waren.

"Ongeveer twee honderd," antwoordde de grootvader. Het eerste, waar kapitein MAXWELL na het vertrek der sloepen over nadacht, was, op welke wijze hij voor zulk een aantal menschen water zou bekomen. Hij gelastte daarom aan een deel van het volk, op zekere plaats, waar het hem waarschijnlijk voorkwam dat men water zou aantreffen, daarnaar te graven. Vervolgens verplaatste hij het hoofdkwartier van het gezelschap naar den kruin des bergs, waar hij de lucht voor koeler en

gezonder hield, terwijl het hem tevens voorkwam, dat deze streek beter dan eenige andere geschikt was om zich te kunnen verdedigen, wanneer men op de eene of andere wijze mogt aangevallen worden.

Hij liet verder een pad door het geboomte maken en het houtgewas van den bergtop wegruimen. Dit was een zeer verstandige maatregel, daar hierdoor de zeelieden bevrijd werden van mieren, slangen, schorpioenen, duizendvoeten en andere kruipende insecten, waarvan de wildernissen in dit klimaat gewoonlijk wemelen. Anderen waren bezig om den geringen voorraad van levensmiddelen naar den hoogsten bergtop te brengen, waar zij ze in eene natuurlijke grot bij elkander legden, die door eene ophooping van blokken ontstaan was. Nog was eene andere troep aan boord bezig om zoo mogelijk nog eenige noodwendige voorwerpen uit het schip te redden. Op deze wijze verdeelde kapitein MAXWELL den arbeid gelijkmatig, en zorgde er voor, dat ieder zijn bepaald werk had.

In de eerste twee dagen leed de manschap veel door dorst; zij bezaten nog slechts een klein vat met water, en ieder man bekwam daaruit slechts eene halve pint per dag. Even na middernacht werd bij den kapitein eene flesch met drabbig water gebragt. De manschappen hadden twintig voeten diep daarnaar gegraven; het was evenwel zoet water, en zij verheugden zich bijzonder over het aanvankelijk slagen hunner pogingen.

Den volgenden morgen verzamelde de kapitein zijne gansche manschap en zeide hun, dat zij hem, niettegenstaande zij zich thans op een onbewoond eiland bevonden, toch, even als aan boord, wegens hun gedrag verantwoordig schuldig waren. Hij had besloten, zoo lang hij leefde

zijn gezag te bewaren. De kleine voorraad van levensmiddelen, zeide hij, zou iederen dag met strenge onpartijdigheid verdeeld worden, totdat er door Lord AMHERST van Java hulp mogt gezonden worden.

De bron leverde op dezen dag eene pint water voor ieder man op; het had een zoetachtigen melksmaak en veel overeenkomst met sap van kokosnoten, maar niemand leed er eenig ongemak door.

„Den volgenden dag, Vrijdag den 21 Februarij, zag zich de manschap, die op het wrak achtergebleven was, door een aantal Maleische prauwen omgeven: zij waren allen wel gewapend en bemand. Dewijl de Engelsche zeehieden ongewapend waren, konden zij zich niet verdedigen. Zij hadden naauwelijks den tijd om in de boot te springen en zoo snel mogelijk naar wal te roeien; doch de Maleijers jaagden hen zoolang na, totdat zij twee booten van den oever, tot hulp der matrozen, zagen toeschieten. Hierop keerden zij terug naar het wrak en namen bezit daarvan.”

„Wie zijn de Maleijers, grootvader?” vroeg WILL.

„De Maleijers zijn een volk, dat de kusten van *Malakka*, *Sumatra*, *Borneo* en eenige andere der naburige eilanden bewoont. Zij zijn grootendeels Mahomedanen en bezitten die koenheid en drift, die aan het Moorsche karakter eigen zijn. Evenals de wilde roofdieren, die het heete klimaat bewonen, zijn de Maleijers altijd gereed om hun bloeddorst en begeerte naar buit te stillen, en zij worden daarom door alle natiën, die deze wateren bewaren, gevreesd.

Zij hebben de gewoonte om met hunne ligte vaartuigen, die zij prauwen heeten, de Europesche schepen

door list of plotselingen overval te enteren en al de zeehieden, die zij in het schip vinden, met hunne dolken, waarmede zij bestendig gewapend zijn, om het leven te brengen: men durft hen niet als matrozen op vreemde schepen vertrouwen; want zelfs als slaven, vinden zij in de geringste beleediging voldoende reden tot de meest vertwijfelde wraak.”

„Welk eene vreeselijke geaardheid!” riep WILL. „Mij dunkt, dat dit het wreedste volk ter wereld is.”

„Gewis zijn zij zeer vermetel. Hunne dolle handelingen zijn het gevolg van de ellendige levenswijze die zij voeren. Dit volk bestaat geheel uit zeeeroovers en zij gewennen zich daardoor, van der jeugd af, aan gewelddadigheden en wreedheden, doch er zijn ook hierin uitzonderingen: onder eene goede aanvoering zijn velen hunner lijdzame onderdanen en dappere soldaten.”

„Ik denk dat onze landslieden zeer verschrikt waren over hunne aanwezigheid,” zeide WILL. „Hoe verdedigde kapitein MAXWELL zich tegen hen?”

„Toen de Engelschen den wal hadden bereikt, plaatste hij eenigen zijner manschappen op een klip, om van daar de bewegingen der zeeeroovers te bespieden. Dezen zagen eindelijk de wilden, met pieken gewapend, op de punt des eilands landen, op omtrent een uur afstands van de Engelsche legerplaats. En nu denkt gij welligt, dat lieden, aan eene schipbreuk ontsnapt, die hongerig, dorstig en afgemat zijn, al spoedig door eene schaar van koene en krijgshaftige barbaren moesten overweldigd worden? — Dat was echter het geval niet. De moed der Engelschen wies nog in deze haghelijke omstandigheden.

Men gaf thans bevel, dat ieder zich zoo goed mogelijk zou wapenen, en dit bevel werd met den grootsten ijver opgevolgd. De matrozen velden jonge boomstammen, om zich daaruit speren te bereiden en bevestigden aan de punten daarvan korte sabels, dolken, messen, beitels, groote nagels, kortom alles wat hun te hunner verdediging dienstig scheen; diegenen echter die niets beters vinden konden, spitsten hunne stokken aan de einden en verhardden ze in het vuur."

"Maar had dan kapitein MAXWELL geene vuurwapens?"

"Hij had er wel eenigen, maar niet genoeg om zijne gansche manschap daarmede te wapenen. Hij bezat slechts een dertigtal geweren met bajonetten en maar weinig buskruid. Bovendien had hij nog een dozijn hertsvanggers. CHEFFY, de timmerman der *Aleeste*, en zijne makers maakten onder de leiding van den kapitein, eene soort van sterkte of fort. Zij velden daartoe boomen en vormden een bolwerk daarvan, hetwelk het geheele terrein omsloot dat de Engelschen bezetten. Zij heiden palen in den grond, verbonden deze met boomtakken en vormden alzoo eene soort van omtuining, welke hen beschutten moest, en den vijand beletten om bij hen in te dringen. Eenigen tijd scheen de aandacht der Maleijers zich geheel en al op het wrak te rigten. Zij namen bezit van eenige rotsen in de nabijheid der landtong, waar zij geland waren, en legden aldaar den buit neder, dien zij uit het schip geroofd hadden, waarmede zij den geheelen dag bezig waren.

Des avonds verzamelde kapitein MAXWELL zijn scheepsvolk en verdeelde het in kompagniën, aan ieder van welke hij haren post aanwees. Een officier werd met eenige

manschappen belast om de booten gedurende den nacht te bewaken, waartoe zij digter aan den oever gehaald werden.

Op Zaterdag avond van den 22 werd de eerste luitenant met de boot naar het wrak gezonden, met den last om zich, door onderhandeling of met geweld, weder in bezit daarvan te stellen. Daartoe scheen de gelegenheid op dat oogenblik zeer gunstig, daar de gezamenlijke magt der zeeschuimers niet meer dan tachtig man beliep. Toen de Maleijers, die zich op de klip bevonden, de Engelsche booten zagen naderen, wierpen zij al den buit in hunne vaartuigen en ontvloden daarmede.

Twee der grootste prauwen bevonden zich thans bij het schip; toen zij hunne kameraden de klip zagen verlaten, sloegen deze insgelijks op de vlugt, doch eerst nadat zij den brand in het schip gestoken hadden. Dit vuur was hevig genoeg, om in weinige minuten de vlammen over het gansche wrak te doen uitslaan en het in eene dikke rookwolk te hullen. De boot kon er niet meer bijkomen en keerde derhalve terug.

Na deze gewelddadigheid van de zijde der Maleijers, bleef er geene hoop meer over om eenig vergelijk met hen te treffen. De nomaden of zwerfende stammen, welke aan kusten van *Borneo*, *Billiton* en de woeste streken van *Sumatra* omzwerfen, zijn welligt de onmenscheijkste rassen van wilden, die men op den aardbodem vindt. De Batta's van *Sumatra* zijn kanibalen.

"Wat meent gij daarmede, grootvader?"

"Menschen, die het vleesch hunner krijgsgevangenen eten."

"Welk eene afschuwelijkheid!"

"Het schip brandde den ganschen nacht door. De vlam-

men, die de arme Engelschen door de opening der boomen zagen schitteren, verbreedden een duister licht en deden bange voorgevoelens bij hen oprijzen. Te midden van den nacht zag een der matrozen, die op schildwacht stond, een gedaante, die hem uit het woud naderde. Hij riep de gestalte aan. Zij naderde hem, zonder eenig antwoord te geven. De matroos riep nog eens zijn: „verda!” en vuurde af, zonder dat hij weder eenig antwoord had ontvangen. Dit schot deed al het scheepsvolk ontwaken. Men dacht aan een aanval der Maleijers doch vond, bij nader onderzoek, dat de indringer een groote bavian was.”

„Een bavian;” riep JOHN; „dat was inderdaad een aardig misverstand. Waren er dan velen op dit eiland?”

„Dit schijnt zoo. — Aan de bron, waar men gewoonlijk des nachts tot verdrijving der muskieten, een goed vuur onderhield, werden de schildwachten, meer dan eenmaal, door deze heeren in angst gebracht, wanneer zij hen, met hunne zwarte gezigten, uit het woud aanstaarden. Deze bavianen maakten het ook lastig aan eenige eendvogels, die de zeelieden van het wrak medegebragt hadden, want zij kaapten ze gretig weg en sleepten ze in het woud, doch lieten ze dadelijk vallen wanneer zij door een mensch verontrust werden. De arme eenden waren zoo bevreesd voor deze onaangename gasten, dat zij hunne toevlugt tot de matrozen namen, wanneer zij de bavianen zagen naderen.”

„Maar waren dan de Maleijers geheel en al vertrokken?” vroeg JOHN.

„Neen: zij hadden zich slechts op een ander klein eiland, *Poelo-Chalacca*, dat omtrent een uur verder lag,

terug getrokken, om aldaar versterking af te wachten: want een deel hunner togtgenooten was naar *Billiton* gezeild.”

Toen op Maandag en Dingsdag het vuur had uitgewoed, haalde het scheepsvolk wederom eenige voorwerpen van het wrak; terwijl anderen eene tweede bron groeven, waarin zij helder water vonden, en wel in groote hoeveelheid. Zij velden ook eenige boomen, die hen in het uitzigt op de zee hinderden.

Op Woensdag den 26 zag men veertien prauwen en kleinere booten in de zeeëngte kruisen en deze wierpen spoedig daarna de ankers uit achter *Poelo-Chalacca*. Kapitein MAXWELL hoopte eerst, om de rigting uit welke de booten opdaagden, dat zij van *Batavia* te zijner hulp kwamen. Hij liet eene vlag van de hoogste spits der rots waaijen. Dadelijk hierop heschen de vreemden insgelijks eene vlag aan den top hunner mast. Begeerig om meer van hen te weten, zond de kapitein een officier met eene vlag naar de kust, om met hen te onderhandelen. Toen de Maleijers den officier zagen aankomen, zonden zij insgelijks iemand met eene vlag af. Het einde der zamenkomst bewees, dat de vreemde Nomaden hunnen togt slechts ondernomen hadden om een zeker soort van zee-gewas in te zamelen, dat aan de kusten dezer eilanden gevonden werd. Dit zee-gewas is een voornaam handels-artikel voor de Chinesche lekkerbekken.”

„Hoe vreemd!” zeide WILL.

„Het deed kapitein MAXWELL leed, dat hij zich in zijne hoop zag te leur gesteld, te meer daar de vreemdelingen voortgingen met het overschot van het wrak te bestelen en te plunderen.

„Ik dacht dat het wrak reeds lang verbrand was.”

„Gij weet toch wel, WILL! dat slechts dat gedeelte, hetwelk boven water is, kan afbranden. — Maar de hulp van *Batavia* bleef helaas nog altijd uit, ofschoon de tijd reeds lang verstreken was, binnen welken zij gemeend hadden met zekerheid daarop te mogen rekenen. Zij begonnen er derhalve aan te denken, op welke wijze zij zelve hunne redding bewerkstelligen konden. Zij bereidden daartoe eene der booten, welke herstelling behoefde, en bouwden een uitgebreid vlot voor degenen die in de boot geen plaats zouden kunnen vinden. Hun voornemen was in zee te steken, alvorens nog hun voorraad geheel verteerd zou zijn.

Op Zaterdag avond, den 1 Maart, daagden op nieuw veertien prauwen uit het Noorden op, welke zich met de zeeschuimers vereenigden en gemeenschappelijk met dezen de rest van het wrak wegkaapten. Met het aanbrenken van den dag rukten zij met twintig hunner grootste vaartuigen tegen de landingsplaats der Engelschen op. Zij bespeelden hunne gougangs, maakten daarbij een verschrikkelijk gekrijsch, en wierpen in slagorde hunne ankers op eene kabellengte van de baai. De Engelschen wapenden zich terstond; doch toen zij eenigen tijd daarna zagen dat de vijanden niet landden, voer een officier in eene kano een weinig vooruit, ten einde te beproeven of hij niet, op eene vriendschappelijke wijze, met de Maleijers zou kunnen spreken. Kapitein MAXWELL wenschte deze zeeschuimers over te halen, om een brief te bezorgen naar eene kleine faktorij, *Munto* genaamd, die aan de Noordwestpunt van *Banka* gelegen was, in welken hij het ongelukkige lot der Engelschen schilderde en om

hulp bad. Maar zijn hoop werd niet verwezenlijkt. Van nu af vermeerderde de magt der Maleijers snel; prauwen en booten kwamen voortdurend aan, en er bevonden zich daar meer dan vijftig van deze met ongeveer vijf honderd man. De toestand der Engelschen werd thans zeer verontrustend, en, toen des avonds de officieren, als naar gewoonte, onder de wapenen stonden, om de wachten tegen den nacht uit te brengen, hield de kapitein, vol geestdrift, ongeveer de navolgende rede tot hen:

„Vrienden! Gij zult heden, zoo goed als ik, bemerkt hebben, hoe de magt onzer vijanden versterkt is. Ik meen op goede gronden te mogen gelooven, dat zij ons dezen nacht zullen aantasten. Ik wilde u onzen tegenwoordigen toestand niet verhelen, daar ik de overtuiging heb, dat niemand onzer eenige vrees koestert om het gevaar tegen te gaan.

„Wij zijn thans goed verschanst en gewapend; zooals wij thans zijn ingerigt, zouden wij ons zelfs met goed gevolg tegen geregelde troepen kunnen verdedigen. Wat zou men derhalve van ons denken, wanneer wij ons door een handvol naakte wilden lieten overweldigen, die slechts met speren en dolken gewapend zijn? Ik heb niet kunnen opmerken, dat zij vuurwapenen bij zich hebben; mogt dit echter het geval wezen, dan hebben wij er ook eenige. Ik wil u ook niet misleiden ten opzichte van de middelen van verdediging die ons ten dienste staan. Onze vijanden zijn slechts vijf honderd in getal, doch met tweehonderd uwer, vrees ik geen duizend, ja zelfs geen vijftien honderd hunner. Ik vertrouw derhalve volkomen, dat wij hen zullen terugslaan. Ieder zij daarom gereed, met

zijn wapen in de hand; en mogten deze barbaren gedurende den nacht een aanval wagen, zoo denk ik dat wij hun toonen zullen, dat zij met Britten te doen hebben."

Toen de kapitein zijne toespraak geëindigd had, riep het scheepsvolk een driemaal herhaald hoera! zoo luid uit, dat het woud daarvan weergalmde. De schildwachten betrokken nu hunne posten, en allen zagen met gespannen verwachting den aanval te gemoet.

Na een karig, maar lekker maal legden zich de manschappen als naar gewoonte, gewapend neder, maar de kapitein waakte den ganschen nacht door. Den volgenden morgen bemerkte men, dat zich nog tien andere booten bij de zeeroovers hadden aangesloten. Doch geen enkele Engelschman werd daardoor ontmoedigd; zij besloten veeleer om, wanneer het bevel daartoe gegeven werd, de roovers aan te tasten en hen te verdrijven of te sterven.

Tegen den middag beklom zekere heer JOHNSTONE een der hoogste boomen op den top des bergs en liet zuidwaarts zijn oog over de zee weiden. Op een grooten afstand ontdekte hij een zeil, dat hem grooter dan dat van een Maleisch schip voorkwam. Het gesprek der zee-lieden staakte voor een oogenblik bij deze opmerking en ieder rigtte, in angstige verwachting, zijne oogen naar den boom. Men bezorgde den heer JOHNSTONE een verrekijker. Eene donkere streep overtoog thans dit gedeelte van den gezigteinder, en het zeil verdween in den nevel; doch het rees na twintig minuten weder uit de wolken te voorschijn en toen bleek het een schip met razeilen te zijn. "Zijt gij er wel zeker van?" vroeg men angstig. — "Zeer zeker!" was het antwoord. "Het is in allen gevalle een schip of een brik in volle zeilen, dat

regt op deze eilanden stuurt." De vreugde, welke door deze gelukkige tijding veroorzaakt werd en de dankbaarheid van allen bij het uitzigt op redding, kan wel gevoeld, maar niet beschreven worden. Dadelijk werd de vlag aan den hoogsten tak des booms gebonden, om de opmerkzaamheid van het aannaderende schip tot zich te trekken."

"En wat deden de zeeroovers thans?" vroeg JOHN.

"Zij beklommen hunne booten en zeilden weg; de Engelschen vuurden hen nog achterna, doch zonder gevolg. Deze vlugt der zeeschuimers was zeer gelukkig; want waren zij op hunne posten gebleven, dan hadden zij de vereeniging tusschen kapitein MAXWELL en het schip kunnen verhinderen, daar dit door den ongunstigen wind en stroom verplicht was om meer dan drie mijlen van het eiland ankers te werpen. Nu zij de vlugt hadden genomen, zond kapitein MAXWELL een zijner booten naar het schip af. Het was de *Ternate*, welke Lord AMHERST tot verlossing zijner togtgenooten van *Batavia* afgezonden had. Eenige dagen gingen voorbij, eer men de manschappen met de geredde voorwerpen aan boord had gebracht, waar de geheele troep met kapitein MAXWELL des morgens van den 7 Maart gelukkig aankwam. Al de schipbreukelingen werden zeer minzaam door kapitein DAVIDSON en zijne officieren aan boord van het schip opgenomen."

"De *Ternate* moet een groot schip geweest zijn, om twee honderd man, buiten zijn eigen scheepsvolk, te kunnen opnemen."

"Ja, JOHN! zeker was het dat; maar toch was het niet groot genoeg om ze allen te kunnen bevatten. Een

deel der matrozen scheepten op de booten in voor de reis naar *Batavia* en voeren naast het schip."

"Ik kan niet begrijpen," zeide WILL, hoe kapitein MAXWELL het aangelegd heeft om de geheele manschap met zulk eene geringe hoeveelheid levensmiddelen tevreden te stellen."

"Hij ging daarbij te werk naar een eigenaardig plan, dat alle verschil moest voorkomen. Hij liet de aandeelen volkomen gelijk maken; het meel dat hij kon uitreiken, werd te zamen in éenen bak gestort en daarna gekookt. Hiervan nu ontving ieder zijn aandeel. De bemanning der *Alceste* scheen wel in te zien, wat zij aan haren braven kapitein te danken had: want deze behield door eene waardige houding zijn aanzien, en voorkwam daardoor elke onordelijkheid en willekeur. Zijne maatregelen wekten vertrouwen en hoop, terwijl zijn voorbeeld in de ure des gevaars een ieder met moed bezielde. Zij hadden ook alle reden om de Goddelijke Voorzienigheid te danken, die hen uit zoo veel nood en gevaar had gered. Want ware het schip van de klip, waarop het gestooten had, in de diepte gezonken, zoo waren zij allen waarschijnlijk omgekomen. Indien de sloepen, op welke Lord AMHERST en zijne geleiders naar *Batavia* waren gestevend, verongelukt waren, dan had denkelijk niemand iets van kapitein MAXWELL en zijne twee honderd man vernomen. Hadden zij geen versch water gevonden, dan waren zij niet in staat geweest om den aanval der zeeroovers te wederstaan; en had een ongunstige wind de *Ternate* verhinderd om in het gezicht des eilands te ankeren, dan zouden er vermoedelijk zeer weinigen zijn overgebleven, om het gebeurde te kunnen verhalen.

Zoo bereikten zij binnen twee dagen *Batavia*, waar hun door Lord AMHERST en de zijnen eene vriendelijke ontvangst bereid was.

Ik moet, alvorens te besluiten, u nog een opmerkenswaardig voorval mededeelen dat den Lord en zijn gevolg bejegende. Gij zult u welligt nog wel herinneren dat zij slechts weinig versch water bij zich hadden. Al spoedig leden zij daarom dorst. Maar bij het naderen van *Batavia* ontdekten zij een stroom van zoet water in de zee. Zij schepten dit, en ieder kon hiervan thans met ruimte zijn dorst lesschen.

"Van waar kwam deze stroom dan toch?"

"Hij ontstond door eene rivier, die in zee uitstroomde.

"Dat is werkelijk zeldzaam," zeide WILL; "ik dacht dat het rivierwater zich dadelijk met het zeewater vermengde? De stroom moet dan toch wel zeer sterk geweest zijn?"

"Zeker was hij dat; doch deze verschijning had nog eenen tweeden grond. Deze is duidelijk op te merken bij de *Mississippi* en *Orinoko*. Maar beproef eens of gij den grond daarvoor niet zelf kunt uitdenken. — Wat gebeurt er met het hout dat men in het water werpt?"

"Het drijft boven, omdat het ligter is dan water. En nu weet ik het ook reeds, grootvader! Zoet water moet ligter zijn dan zout, anders zou het niet boven drijven.

"Regt zoo, WILL! Het blijft boven, zoo lang de stroom kracht genoeg heeft om het door te drijven."

SCHIPBREUK VAN DEN WAGER.

„Grootvader! ik heb een verzoek aan u,” zeide JOHN, „zoudt ge mij dat willen toestaan.”

„Als het in mijn vermogen is, mijn jongen, om aan uw verzoek te voldoen, dan weet gij wel dat ik het gaarne doe.”

„Ik wilde u verzoeken om ons dezen avond eens eene geschiedenis te vertellen, die op eenig gedeelte der aarde voorgevallen is, van hetwelk gij ons nog niets verhaald hebt”

„Ei, dat had ik mij juist voorgenomen,” zeide de oude kapitein; „ik wilde u heden de geschiedenis der schipbreuk van den *Wager* verhalen. De persoon die u daarbij het meeste belang zal inboezemen, is een jongeling van zeventien jaren. Hij heette JOHN BYRON. Hij was bootzman aan boord van den *Wager*, een schip dat mede tot het eskader behoorde, waarover de Commodore ANSON het bevel voerde.”

„Den 18 September 1740 verliet het eskader *St. Helena*. In het Engelsche kanaal sloten zich nog eenige andere oorlogschepen bij hen aan, met welke zij hunnen togt tot aan den 29 voortzetten. Toen scheidden zij van

elkander; eenige der schepen voeren naar *Amerika*, andere naar *Turkije*; maar de schepen die onder het bevel van den Commodore ANSON stonden, zetten hunne reis naar het eiland *Madeira* voort, waar zij op Maandag den 25 October aankwamen.”

„Het doel der reis van het eskader was, een aanval op de Spaansche volkplantingen in *Zuid-Amerika*. Doch het is mijn voornemen niet, u thans de avonturen van den Commodore ANSON te verhalen, maar wel de ongelukken die de *Wager* op zijne reis troffen.”

„Reeds bij den aanvang der reis stierf kapitein KIDD, die het bevel over het schip voerde. Ofschoon niets bijzonders onder zijn kommando voorgevallen was, zoo voorspelde hij toch de ongevallen, die het schip later overkomen zouden. Daartoe behoorde ook geene bijzondere scherpzinnigheid; want de *Wager* was een oud, uitgediend schip, dat zwaar beladen en met ontevredene zeelieden bemand was, die, op hunne terugvaart van eene lange reis, geprest waren, om aan deze onderneming deel te nemen. Hunne ontevredenheid wies nog bij het morren der scheepssoldaten, arme hulpeloze invaliden, wien men de hun toekomende rust in het Chelsea-hospitaal niet vergund had. Op die wijze liet zich reeds vooraf niets anders dan onheil en rampen over een zoo slecht berekend (plan) voorspellen.

Na den dood des kapiteins volgde een luitenant, met name CHEAP, hem in het kommando op; de *Wager* bleef nog altijd in gezelschap van het eskader doorzeilen.

Op den 6 Maart kreeg de vloot het eiland *Telka del Fulgo* in het gezicht, hetwelk een niet onaangenaam gezicht van stijve, zwarte rotsen, met eeuwig sneeuw

bedekt, oplevert. Toen zij naar de zeeëngte van *le Maire* stuurden, vertoonden zich de rotsige spitsen en gekloofde bergen van Staten-Eiland. Het geheele eiland scheen uit ontoegankelijke rotsen te bestaan, wier gespleten toppen zich tot in de wolken verhieven.

Niettegenstaande het verschrikkelijk gezigt van deze rotsige straat, beschouwden de zeelieden dit tooneel toch met zichtbaar welgevallen. De hemel was helder, het woei eene frische en gunstige koelte en de schepen zeilden snel voort, terwijl zich de hoop in aller borst verhief; want de zeeëngte van *le Maire* werd toenmaals als de straat van den Atlantischen in den Stillen Oceaan aangezien, en de matrozen vleiden zich met de hoop van de verbazende schatten van *Chili* en *Peru* te zullen deelen. Doch deze hoop ging evenwel voorbij als het licht van den bliksem, en dit was de laatste vrolijke dag, dien het grootste gedeelte dezer ongelukkigen voor immer beleefde.

„Ofschoon de *Wager* tot dusverre nog met de overige schepen gelijken koers had gehouden, was hij toch toen het achterste schip der vloot. Deze was bijna de zeeëngte doorgevaren, toen de hemel plotseling alle teekenen van eenen naderenden storm vertoonde. Wind en vloed, die beide den zeevarenden tot nog toe zoo gunstig geweest waren, wendden zich op eenmaal tegen hen, en de *Wager* was met het voorraadschip weldra in een dreigend gevaar om tegen de vreesselijke klippen van Staten-Eiland geslingerd te worden. De zee smeedt hare golven hooger dan de oudste zeelieden zich konden herinneren immer gezien te hebben en de schepen slingerden zoo sterk, dat de matrozen op het dek heen en weder ge-

sleurd werden, en dit dikwijls met zooveel hevigheid, dat eenigen gedood, anderen zwaar gekwetst werden.

De *Wager* werkte zich desniettegenstaande door den storm henen en herwon zijne plaats in het eskader; maar eensklaps werd hij door eene nieuwe hevige windvlaag zoozeer geteisterd, dat hij met het overige deel der vloot geen streek meer houden kon en tegen een lij-oever gedreven werd.”

WILL. vroeg, wat dat beteekende.

„Als de wind naar den wal toe blaast, noemt men dit een lij-oever. Gij begrijpt wel, dat het geweld van den wind het gevaar van het schip verhoogden moet.

Eenige der officieren, welke het dreigende gevaar inzagen, trachten den kapitein te bewegen om den koers van het schip te veranderen. Doch hij bleef hardnekkig bij zijn gevoelen. Het land was nog wel niet in het gezigt, maar hij sloeg geen acht op de gewone teekenen van vogels en zeegewassen, die het duidelijk genoeg aanwezen dat het schip den oever naderde. Eerst toen het schip dicht over de kust lag, werd er bevel tot wenden gegeven. Maar nu was het te laat. Zoovele matrozen waren door ziekte buiten staat om dienst te doen, dat slechts twaalf man aan boord hun werk konden verrigten; daarenboven woei thans een volslagen orkaan, die al hun pogen verijdelde. Zoo naderde de nacht, wiens duisternis het verschrikkelijke van hunnen toestand nog verhoogde. Wat allen gevreesd hadden, gebeurde thans. Des morgens ten vier ure stiet het schip op klippen, en de golven joegen met geweld over de verschansingen. Wat zich bewegen kon, kwam oogenblikkelijk op het dek; doch verscheidene dier arme wezens, die in het

laatste tijdperk der scheurbeukziekte lagen en niet uit hunne hangmatten komen konden, verdrongen daar dadelijk.

In dezen ontzettenden toestand bleef het schip eenigen tijd zitten en niemand was er aan boord, of hij verwachtte niets anders dan dat dit de laatste dag zijns levens zijn zoude; want rondom het geheele schip zag men niets dan riffen. Wel ligte een berghooge golf het schip voor een oogenblik van de klippen, maar stootte het daarop weder met verdubbelde kracht ter neder en brak eindelijk den helmstok aan stukken."

"Wat is de helmstok?"

"De hevel of hefboom, waarmede het roer bestuurd wordt.

In dit vreeselijke oogenblik openbaarde zich op menigvuldige wijze de werking van den schrik op het menschelijke gemoed. Eenigen waren geheel verstijfd van den schrik en rolden heen en weder, als klossen, die aan het geweld der golven ten speelbal strekken. Anderen schenen geheel buiten zich zelve te zijn en raasden en tierden als dollen. Het tooneel was zoo ontzettend, dat een der braafsten van de manschap zijne smart daarover niet kon inhouden en zeide dat dit tooneel te hartverscheurend was, dan dat hij het verdragen konde. Hij zou van het halfdek over boord gesprongen zijn, indien men hem niet had terug gehouden. Men zag daarentegen ook voorbeelden van waren rustigen heldenmoed, als of het schip zich in volkomen goeden toestand bevonden had. Zekere matroos JONES, was niet alleen onverschrokken voor zich zelve, maar trachtte zelfs de overige manschap te be-
moedigen, zeggende: "Vrienden! laten wij ons verman-

nen en het schip over de riffen trachten te brengen; komt, als mannen, helpt mij!" Deze aanspraak had het gewenschte gevolg. Verscheidenen, die te voren half dood schenen, sloegen mede handen aan het werk en trachtten het schip meer naar den oever te brengen. Spoedig echter zat het toch weder vast op twee klippen en toen moesten de masten gekapt worden.

De dageraad begon nu te schemeren; het weder klaarde voor eenige oogenblikken op, en veroorloofde de schipbreukelingen een korten blik op den wal, waardoor zich hunne hoop op nieuw verlevendigde.

Terwijl men de barkas in gereedheid bragt, ging de jonge BYRON, die zijne tegenwoordigheid van geest geen oogenblik verloren had, bij den kapitein en vroeg hem of hij niet aan wal dacht te gaan. De kapitein lag juist te bed, ten gevolge eener kneuzing, die hij daags te voren bekomen had, verklaarde dat hij de laatste wilde zijn die het schip verliet, en beval aan BYRON voor het uitzetten der barkas zorg te dragen. Hieruit bleek, dat het den kapitein, hoe grooten misslag hij ook begaan had, het hem toch niet aan persoonlijken moed ontbrak, daar hij zijne bevelen geheel met dezelfde koelbloedigheid gaf, als gedurende het vorige deel der reis.

Zoodra de matrozen, die zich reeds geheel aan hunne wanhoop hadden overgegeven, eenig uitzigt op levensbehoud zagen, vervielen zij in een ander gebrek, en waren als buiten zich zelve van vreugde. Zij sloegen de bodems der wijn- en brandewijnvaten aan stukken en dronken zooveel zij maar zwelgen konden. In dezen ellendigen toestand verdrongen eenigen, die, indien zij nuchteren

geweest waren, ligt te redden waren geweest, en hunne lijken dreven verscheidene dagen rondom het schip.

De bootsman en eenige manschappen lieten zich evenwel door dit afschrikkende voorbeeld niet bewegen om van het schip te gaan, zoolang er nog een enkele drop-pel van dit thans zoo verderfelijke vocht aanwezig was. De kapitein liet zich eindelijk in de barkas dragen en aan wal roeijen. Gij denkt misschien, dat menschen, die op het punt staan om door een schipbreuk het leven te verliezen, zich gelukkig rekenen, wanneer zij weder den vasten wal onder de voeten hebben; doch de toestand dezer arme menschen was slechts weinig door deze verandering van omstandigheden verbeterd. Op een verlaten eiland zwervende, doornat, koud en hongerig, ondervonden zij ook aldaar een verschrikkelijk lot, doch het was door hun eigen toedoen nog aanmerkelijk verergerd."

"Zij stonden daar inderdaad zeer treurig en berooid; maar hoe kwam dat toch?"

"Toen dit ongeluk de *Wager* trof, bestond er geen gezag meer en hield de orde, die tot dien tijd toe bestaan had, eensklaps op; de matrozen dachten nu, dat zij niet langer onder het bevel hunner meerderen stonden en veroorloofden zich de grootste uitgelatenheid. Dronkenschap, vechtpartijen, diefstal, ja zelfs moord, waren daarvan de droevige gevolgen."

"Waar gebeurde deze schipbreuk, grootvader?"

"Aan de kust van *Wager-eiland*, aan den westelijken kant van *Zuid-Amerika*. Omstreeks 140 man hadden den wal bereikt; eenigen van dezen vonden eene verlatene Indiaansche hut, waar zij binnenkropen en den nacht overbleven. Nog altijd bevonden zich eenigen aan boord van

het wrak, waar zij uit begeerte naar drank en uit hebzucht achterbleven.

Een officier bezocht hen den volgenden dag in een sloep en trachtte hen te overreden om aan den wal te komen. Toen hij hen echter in de grootste wanorde en tot muitelij geneyd vond, zag hij zich genoodzaakt om zonder hen terug te keeren. In den volgenden nacht woedde op nieuw een vreeselijke storm, die deze oproerige menschen tot andere gedachte bragt. Thans vreesden zij dat het schip geheel zou verbrijzeld worden en verlangden nu even dringend naar hulp van den wal, als zij zich te voren wederspannig betoond hadden. Zij dachten echter niet aan de onmogelijkheid om hun deze te verschaffen, en vuurden in hunne drift een der kanonstukken van het halfdek op de hut af. De kogel streek digt langs het dak henen en het sissen werd duidelijk door den kapitein en anderen waargenomen."

"Welke booswichten!" zeide WILL; "nu zullen zij zeker in het geheel niet aan den wal komen?"

"Toen zij eindelijk toch daar aankwamen, leverden zij een vreemd schouwspel op. Zij hadden de kisten der officieren geplunderd en de fijnere stukken daaruit over hunne smerige pekbuizen getrokken. Kapitein CHEAP, wien dit gezig ergerde, sloeg den bootsman, die evenzoo uitgedoscht was, met de kolf van een geweer tegen den grond. Vervolgens werden den muiters al hunne ge-roofde voorwerpen, benevens de geweren, die zij bemagtigd hadden, afgenomen.

Natuurlijk verzetten zich eenigen daartegen, maar de oncenigheid, die onder hen heerschte, liet niet toe dat zij tot een gemeenschappelijk handelen kwamen. Kapitein

CHEAP beval thans dat nevens zijne hut een magazijn zon opgerigt worden, waaruit niemand iets nemen mogt, buiten de maat die de officieren bepaald hadden. Het gebrek aan goede tucht onder de matrozen legde den officieren bij deze gelegenheid den onaangenaamsten pligt op; zij moesten namelijk, wanneer zij zich over dag moê hadden geloopen, des nachts, in den omtrek van het goederenmagazijn, de wacht houden, om te verhinderen dat hun eigen volk hun het hunne ontroofde.

„Niettegenstaande het schip reeds den 14 tot een wrak geslagen was, werd de manschap toch, gedurende de beide daarop volgende weken niet geregeld van mondbehoeften voorzien, zoodat velen reeds nu van honger stierven, anderen echter, toen zij den kapitein onverschillig voor hun lijden zagen, zich met geweld van het noodige voorzagen. Zoo diende het slechte voorbeeld van den gezagvoerder om het lot zijner manschap te verergeren en deze oproerig en morrend te maken. Ja eenigen gingen zelfs hun eigenen weg, zonder te weten waarhenen.

De arme BYRON was zeer verdrietig over al deze onordelijke voorvallen. Hij was niet geneigd zich met deze onverstandige lieden op te houden, maar woonde slechts in gezelschap van een Indiaanschen hond, dien hij in het woud gevonden had, in eene hut, die hij zelf had gebouwd. Dit kleine dier hing hem met trouwe liefde aan en bewaakte zijne hut. Doch BYRON mogt zich, helaas! niet lang in dit gezelschap verheugen. Op zekeren dag, namelijk, kwam eene dezer rondzwervende troepen aan zijne hut en verklaarde dat BYRON zijn hond uitleveren of sterven moest. De trouwe diensten, die de hond hem bewezen had, maakten dat het BYRON moeijelijk viel het

dier over te geven. Hij verzocht dus den geweldenaars hun besluit in te trekken. Doch zij wilden niet naar zijne voorstellen luisteren, namen den hond met geweld en sloegen hem dood. BYRON was zeer bedroefd over dit verlies, doch zijn honger was zoo groot, dat hij zijn weêrzin overwon en aan het maal deel nam, dat de zeelieden zich van den gedooden hond bereid hadden.”

„Dat bevalt mij niet in BYRON,” zeide JOHN.

„Kind!” hernam de grootvader, „gij weet nog niet wat de honger vermag. Hadt gij slechts eenmaal goed honger gehad, dan zoudt gij er anders over oordeelen. Bij hunne aankomst op het eiland vonden de ongelukkigen eene tamelijke hoeveelheid schelpvisschen, maar daar waren zooveel hongrigeren dat deze voorraad spoedig verteerd was. Zeker man, met name PHIPPS, een moedig en ervaren zeeman, was bijzonder hongrig. Hij nam eenige duigen uit een watervat en maakte een stuk hout aan iedere zijde van het vat vast, ten einde het omslaan daarvan te verhinderen. Vervolgens zette hij zich daarin en zocht zich op die wijze voedsel te verschaffen. Zoo gelukte het hem somtijds een vogel te vangen, en terwijl de overigen van honger omkwamen, had hij op die wijze nog dikwijls een goed maal.

Eenigen der manschap, die voornemens waren zich van de anderen te scheiden, besloten zich vóór hun weggaan op eene vreeselijke wijze op den kapitein te wreken. Zij bragten daartoe een halve ton buskruid dicht bij de hut, bonden eene lont daar aan vast en wilden zoodoende den kapitein in de lucht laten vliegen, maar een hunner beefde voor de uitvoering dezer slechte daad terug, en raadde het zijnen gezellen af.

Daarop doolden zij eenigen tijd in de wildernissen rond en zetten zich vervolgens, toen zij overtuigd waren dat hun elk middel ter ontkoming was afgesneden, op een uur afstands van de overige schipbreukelingen neder. Zij bouwden hier twee booten, waarmede zij afgereisd zijn, zonder dat men ooit iets naders omtrent hen heeft vernomen."

"Gelukkig dat zij vertrokken zijn," zeide WILL. "Maar gedroeg zich de kapitein na hun vertrek beter?"

"Kapitein CHEAP was ongeschikt om anderen te leiden, daar hij niet in staat was zich zelven te beheerschen. Zijn gedrag was dikwijls niet vrij te pleiten van wreedheid en drift. Een voorbeeld zal ik u daarvan verhalen. Een bootsman, met name COPENS, was, even als de anderen, dronken en in twist geraakt. Daarover was hij met arrest gestraft. Spoedig hierna had COPENS weder twist met een zijner kameraden. Toen de kapitein daarvan onderrigt werd, kwam hij, met een pistool in de hand, uit zijne hut en joeg zonder verdere omstandigheden COPENS een kogel door het hoofd. — COPENS was niet onmiddelijk dood; nog eenige oogenblikken bleef hij bij zijne volle bewustheid, en schudde BYRON en anderen de hand, ten afscheid. Dit roerde iedereen, behalve den onmenschen kapitein. Aller oogen waren met het grootste medelijden op den stervende gerigt, die algemeen bemind was. Ten laatsten verzochten zijne makkers, als eene gunst, hem in hunne tent te mogen brengen; doch dit verzoek werd afgeslagen en het ongelukkige slagtoffer moest alzoo nog verscheidene uren op den grond blijven liggen, zonder dat hem verder iets anders dan een stuk zeildoek tot deksel mogt

gegeven worden. In dezen toestand stierf eindelijk de arme COPENS.

Eenigen tijd na dit treurige voorval werd BYRON met drie officieren en tien matrozen uitgezonden, om de kust in een zuidelijke rigting te onderzoeken. Op dezen togt hadden zij veel van het slechte weder te lijden, en moesten op den derden dag in de eerste baai, die zich daartoe aanbod, een veilige toevlugt zoeken. Daarop gingen zij aan wal en sloegen een tent op, ten einde zich daaronder tegen den regen te beschutten. Zij was echter niet groot genoeg om allen te kunnen bevatten. BYRON stelde daarom voor, naar eene verlatene Indiaansche hut of wigwam, die hij in den omtrek ontdekte, henen te gaan. Hij begaf zich met vier manschappen derwaarts, en, nadat zij eerst een vuur hadden aangestoken, legden zij zich in de hut ter rust, om zodoende voor eene poos te vergeten dat zij honger hadden. Zij lagen en sliepen nog niet lang, toen een der matrozen door een dier werd verschrikt, welks adem hem in het gezicht blies. Toen hij de oogen opende, verschrikte hij niet weinig, daar hij, bij het schijnsel des vuurs, een groot roofdier aan zijne zijde opmerkte. Oogenblikkelijk greep de moedige man een brandend stuk hout en slingerde dit het ondier voor het gezicht, met dat gevolg dat het ijlings verdween. Hij wekte hierop zijne makkers. Zij ontdekten den schrik op zijn gelaat, en deelden een oogenblik in zijne vrees; doch waren zoo moede dat zij spoedig weder insliepen, zonder op nieuw in hunne rust gestoord te worden. Zij hadden welligt de geheele geschiedenis als een droom beschouwd, wanneer zij den volgenden morgen de diepe en groote spo-

ren niet gevonden hadden, die duidelijk van een roofdier afkomstig waren.

BYRON en zijne gezellen keerden daarop naar *Wager-eiland* terug, omdat het voortdurend ongunstige weder hun de voortzetting der nasporing verhinderde. Bij hunne aankomst vonden zij nog de oude wanorde. Spoedig na hun terugkeer besloten andermaal achttien zee-lieden, die zich van de barkas hadden meester gemaakt, naar het zuiden terug te keeren en eene poging in het werk te stellen om den terugweg door de straat van *Maggellaan* te vinden. Deze muitelingen namen den kapitein in hechtenis, onder voorwendsel dat zij hem naar *Engeland* zouden medenemen, ten einde hem aldaar, wegens de vermoording van COPENS, tot verantwoording te roepen. Toen zij echter later overlegden, dat zij ruimte en levensmiddelen te kort kwamen, lieten zij hem weder los. Eindelijk verlieten 81 man het eiland, op de barkas, de sloep en een boot ingescheept. BYRON was onder het getal der schepelingen; toen hij echter ontdekte, dat men kapitein CHEAP op *Wager-eiland* alléén achterliet, nam hij de eerste gelegenheid waar, om tot zijn voormaligen bevelhebber weder te keeren, dien hij zich voornam onder alle omstandigheden getrouw te zullen blijven.

Na den terugkeer van BYRON en eenige anderen uit de boot, bestond het overgeblevene gezelschap nog uit twintig personen. Het stond hun thans, na de afreis der muitelingen, vrij, het plan van den kapitein aan te nemen, om namelijk naar het eiland *Chiloë* te varen, daar een Spaansch schip te bemagtigen en hiermede weg te zeilen, ten einde het eskader van den Commodore ANSON op te zoeken.

Deze had verschillende plaatsen voor eene zamenkomst bestemd, ingeval het eskader door storm gescheiden mogt worden, onder anderen ook het schoone eiland *Juan Fernandez*. Doch de tijd daartoe was ongelukkig bijna verstreken. Sedert de schipbreuk waren reeds zeven maanden verlopen, en nu op den 15 December, den laatsten zomerdag, verklaarde de manschap haren wensch om in dit gunstige jaargetijde op te breken."

"Halt, grootvader! gij zegt in den zomer! Hoe kan de zomer in December komen?"

"Omdat het alsdan, wanneer de zon in het beeld van den steenbok staat, zomer-zonnestand op het zuidelijk halfond is."

"Dan is het bij ons winter, en dan is het duister aan de noordpool," zeide WILL. "Morgen, JOHN! zal ik u dit op de globe aantoonen, want de meester heeft ons dit uitgelegd; — doch laat grootvader thans maar verder verhalen, want ik ben brandend van nieuwsgierigheid, wat er verder van hunne onderneming gekomen is."

"*Wager-eiland* ligt omtrent op denzelfden afstand van *Chiloë*, als *Poelo-Laut* van *Batavia*; maar er verliepen nog zeven maanden, voordat kapitein CHEAP het plan uitvoerde. En hoeveel waren er niet reeds doel-loos verloren gegaan? Gij ziet daaruit, hoeveel men zelf tot het welslagen of mislukken zijner plannen kan toebrengen.

Meer dan eene maand getroostte hij zich nu met zijne geringe manschap alle mogelijke inspanning, om een voorgebergte, dat uit drie landtongen bestond en noorde-lijk van hunne voormalige verblijfplaats gelegen was, om te stevenen. Ten gevolge van ontzaggelijke mocite, het

verlies van vier man en eene boot, gaven de zeelieden het plan op en keerden in vertwijfeling naar *Wager-eiland* terug, na twee maanden aan de ongelukkige uitrusting besteed te hebben. Zij landden aan eene baai, waar zij robben of schelpvisschen hoopten te zullen vinden. Terwijl doctor ELLIOT daarnaar rondzocht, ontdekte hij een tamelijk groot hol, dat in een ruimte tusschen de rotsen scheen te voeren. ELLIOTS nieuwsgierigheid was groot bij deze ontdekking, want die opening scheen niet geheel en al het werk der natuur te wezen; maar hij aarzelde om er binnen te treden, daar het onzeker was, welk eene ontvangst hem daar te wachten stond. Eindelijk echter besloot hij de kans te wagen. De weg naar het hol was zeer eng; hij kroop daarom op handen en voeten naar binnen, en legde op die wijze een tamelijken afstand af. Op eens werd de gang wijder en trad hij in een meer opene ruimte. Deze plaats was door eene opening boven aan de rots verlicht, en in het middenpunt bevonden zich twee plinten, de eene boven de andere, waarvan de bovenste omtrent vijf voeten hoogte boven den grond had. Hieronder lagen verscheidene menschelijke lijken, zoo het scheen allen reeds sedert geruimen tijd daar nedergelegd, doch in zeer goeden staat bewaard. Zij waren in banden gewikkeld, op de wijze der Egyptische mummien, doch zonder eenige bedekking. Het vleesch dezer lijken was volkomen hard en droog geworden, doch of dit het gevolg eener kunstige balseming of van de natuurlijke droogte van het hol was, bleef ELLIOT een raadsel. Om de waarheid te zeggen, moet ik hier bijvoegen, dat de doctor, die zeer hongerig was, te veel bezig was met het denkbeeld

om zijnen honger te stillen, dan dat hij zich met een zeer naauwkeurig onderzoek dezer Indiaansche graven zou ingelaten hebben. De nieuwsgierigheid dreef nog eenige anderen in het hol, doch zij wisten evenmin iets anders daaromtrent te gissen."

"Zagen de Engelschen dan geene inlanders gedurende hun verblijf op het eiland?" vroeg JOHN.

"Spoedig na de schipbreuk kwamen eenige Indianen met hunne huisgezinnen in de baai, waar de Engelschen hunne toevlugt genomen hadden. Zij schenen vriendschappelijk gezind te zijn, doch konden zich niet vereenigen met de hebzucht en eigenzinnigheid der matrozen, en maakten zich met hunne have weder spoedig van daar.

Bij hun terugkeer aan de baai, waar zij voor het eerst geland waren, leden de zeelieden onzaggelijk door den honger. Zij vonden noch robben noch schelpvisschen meer en waren daardoor in den uitersten nood. In dezen toestand vond de luitenant HAMILTON een stuk gezouten vleesch, dat van het wrak aan het strand gespoeld was. Ofschoon dit vleesch zich niet meer in den besten toestand bevond, beschouwden de uitgehongerden het toch als een waren schat. Met eene edelmoedigheid, die op *Wager-eiland* eene zeldzaamheid was, versmaadde deze officier de gelegenheid om zijn buit te verbergen, maar deelde dien met zijne ongelukkige makkers.

Omstreeks 14 dagen na den terugkeer van CHEAP en zijne makkers kwam eene troep Indianen in twee kano's daar aan. Hieronder bevond zich een volkshoofd van den stam der Chonos, die in den omtrek van *Chiloë* wonden. Deze man verstond een weinig Spaansch. ELLIOT, die insgelijks deze taal eenigzins magtig was, maakte het hem

begrijpelijk, dat hij en de overige manschappen de Spaansche volkplantingen wenschten te bereiken. Toen het opperhoofd beloofde hen in hunne boot daarhenen te zullen voeren, werd hem dit vaartuig met zijn inhoud, als belooning voor die dienst, toegezegd. Het opperhoofd verklaarde, na veel talmen en bieden, dat hij het aanbod aannam.

De Engelschen waren thans tot een getal van dertien man ingesmolten; dezen scheepten zich met het Indiaansche opperhoofd, benevens zijn knecht EMANUEL, in. De twee Indiaansche kano's geleidden hen eenige dagen, doch lieten onze schipbreukelingen vervolgens hunne reis alleen voortzetten.

„En was thans al hun lijden doorgestaan?” vroegde WILL.

„Zij hadden nog menig leed te verduren,” antwoordde zijn grootvader, „als een noodwendig gevolg van hun lot, doch het meest nog van hun gebrek aan eendragt en onderling vertrouwen. Wij zullen echter thans het einde hunner avonturen tot morgen avond besparen.”

BYRON'S AVONTUREN.

—+—+—

„Nu, beste grootvader! hoe ging het den armen schipbreukelingen op hunne reis?”

„Op den derden dag kwamen zij aan eene baai, waar de Indiaan zijn vrouw en kinderen in een hut had achtergelaten. Zij bleven hier twee dagen en besteedden die om schelpvisschen te verzamelen. Vervolgens namen zij het huisgezin van den Indiaan op en beproefden om eenen stroom op te roeijen. Hiermede tobden zij zich den ganschen dag af. Een man zonk daarbij van vermoeijenis neder en zeide dat hij van honger moest sterven. Hij smeekte om een weinig eten, maar de hardvochtige kapitein weigerde hem zijne bede. Dat kon BYRON niet langer uitstaan en, ofschoon hij zelf maar enkele gedroogde visschen bezat, reikte hij daarvan den armen man toch een weinig toe. Maar de ongelukkige gaf in weerwil daarvan spoedig den geest. Wat later haalde kapitein CHEAP een groot stuk robbenspek uit zijn zak, maar bood niemand dan den doctor iets daar-

van aan. Dit zagen de zeelieden met groote ergernis en zeiden dat de kapitein, wegens zijn onbehoorlijk gedrag, verdiende van allen verlaten te worden.

Het inlandsche opperhoofd voer thans met zijne familie in eene kano, in de hoop van eenige robben te vangen. Hij liet zijn dienaar EMANUEL terug, om den Engelschen eene plaats aan te wijzen waar zij deze vischen waarschijnlijk mede konden aantreffen. Zij spoorde die echter vruchteloos op, en maakten zich derhalve tot den terugtogt gereed. Op dit oogenblik gingen zes matrozen met EMANUEL een eind voor de officieren uit, bereikten daardoor het eerste de boot, sprongen er in en staken daarmede in zee, om nimmer weder te keeren. En thans scheen alles, wat BYRON en zijne lotgenooten tot hertoe geleden hadden, ligt in vergelijking met datgene wat zij ten gevolge van deze trouweloosheid vreesden: want de matrozen hadden hun niets anders achtergelaten dan een weinig buskruid en een geweer dat BYRON droeg. Zij blikten de afvarende boot na met eene hopelooze treurigheid, en de meesten hunner gaven zich aan vertwijfeling over. De zee was op dit oogenblik in hevige beweging, en de golven braken met razende woede op het strand. Toen BYRON, zonder eenig uitzigt op redding, langs den oever voortging, was zijn blik op het woelende element gevestigd. Het kwam hem voor, dat hij in de verte een zeil ontdekte; maar spoedig verloor hij dit punt ook weder uit het gezicht. Naauwkeuriger toezien, meende hij een kano te herkennen, doch hij kon niet gelooven; dat de Indianen zich, in zulk een storm, op zee zouden durven wagen, en geloofde derhalve reeds dat hij zich vergist

had. Op dit oogenblik bragt eene hoogopgaande golf het donkere voorwerp duidelijker voor zijn oog, en hij overtuigde zich dat het werkelijk eene kano was. Hij ijlded daarop dadelijk naar zijne vrienden om hun het aangevane nieuws te verkondigen. De moed van dezen was zoo diep gezonken, dat zij hem aanvankelijk niet gelooven wilden; toen zij zich echter van de waarheid overtuigd hadden, gaven zij sein aan het naderende vaartuig. De manschap zag het en landde op eenigen afstand van onze ongelukkige reizigers. Snel ijlden dezen naar de plaats en kwamen aldaar gelijktijdig met de landenden aan. — Het was het Indiaansche opperhoofd met zijne vrouw, die hen voor weinige dagen verlaten had. — God zond hen, door dezen, hulp in hunnen nood.”

„Maar, grootvader! was de Indiaan niet kwaad, toen hij zag dat het hem beloofde vaartuig niet meer daar was?”

„Dewijl het hem toekwam, was hij natuurlijk over het verdwijnen daarvan verwonderd; maar zijn eerste vraag was naar EMANUEL, daar hij vreesde dat deze door de Engelschen vermoord was. ELLIOT stelde hem in dit opzigt gerust, en ook weinige dagen later keerde EMANUEL, die den zeelieden ontvloden was, tot zijnen meester weder.

Hierop ging BYRON met het opperhoofd verder, om eenige andere Indianen op te zoeken, die hun welligt bij het voortzetten hunner reis behulpzaam konden wezen. Bij hunne wederkomst vonden zij den armen ELLIOT zeer ziek en HAMILTON en CAMPBELL bijna verhongerd. CHEAP ging het daarentegen beter dan den overigen, daar het opperhoofd hem meermalen afzonderlijk van spijs voorzag, zonder dat hij ooit iets daarvan aan zijne makers mededeelde.

Toen de Indianen, welke BYRON met het opperhoofd opgespoord had, zich met hen verbonden hadden, scheep-ten zij zich weder op kano's in, en staken andermaal in zee. CAMPBELL en BYRON moesten in het roeijen behulpzaam wezen, HAMILTON kon dit niet, dewijl hij soldaat was. Kapitein CHEAP beproefde het niet, en de Indianen schenen te grooten eerbied voor hem te koesteren, om hem daartoe te durven aansporen. ELLIOT was omtrent aan het einde van zijn lijden en lag bijna bewusteloos in de kano. Daar het zeer ongunstig weder was, landden zij, en ELLIOT blies hier, door honger en ongelukken uitgeteerd, den laatsten adem uit.

Weinige dagen later voeren zij weder verder en kwamen aan de monding van een stroom. Zij roeiden eenige mijlen opwaarts en landden des nachts in een moeras, zonder beschutting tegen den hevigen regen. De Indianen hadden zich met gedroogden visch te goed gedaan, doch onze arme zeelieden hadden niets te eten dan wortelen, die een zeer onaangenamen smaak hadden. Ook den volgenden dag kwam er geene verbetering in hun lot: zij moesten onophoudelijk roeijen. Des daags daarna moesten zij de kano's verder tegen het strand opdragen. Ieder had bij dien arbeid zijne plaats: slechts kapitein CHEAP was zoo verzwakt, dat hij de hulp der anderen noodig had en dikwijls nog achter moest blijven. BYRON was een der laatsten; hij wachtte op eenige Indianen, in welker kano hij behoorde.

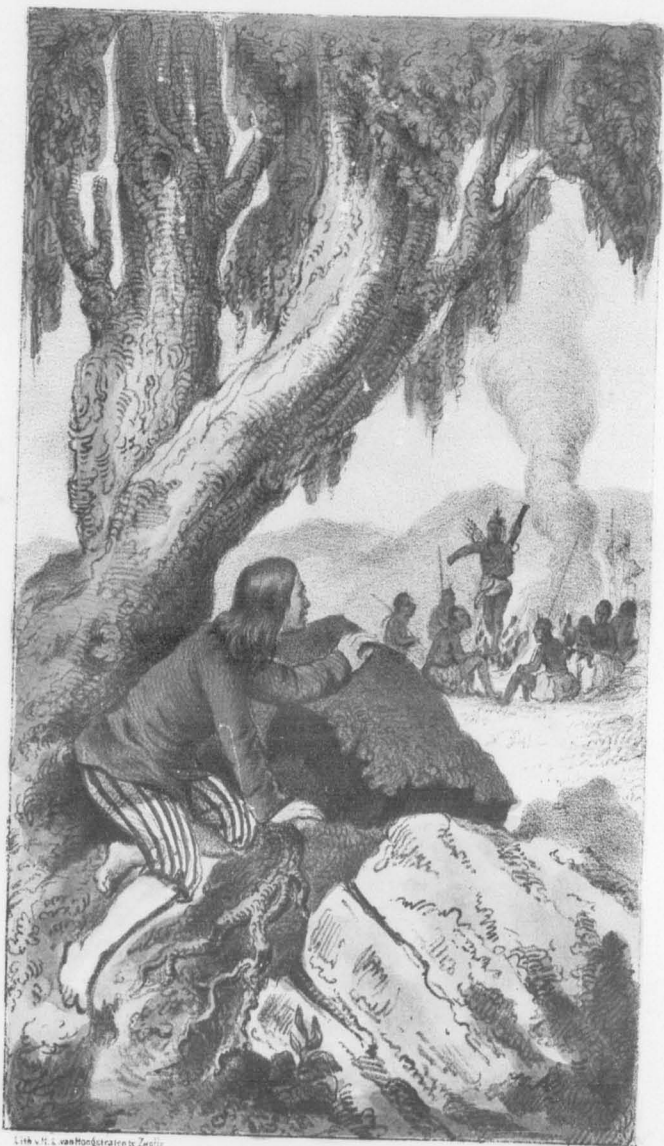
Bij het voortzetten der reis werd hem opgedragen, een nat stuk zeildoek op zijn hoofd te dragen, waarin een stuk half bedorven robbenspek was, dat den kapitein toebehoorde. Dit was een drukkende last voor den armen

BYRON, maar hij droeg het, trots alle bezwaren van den weg. Deze voerde voortdurend door moerassen, en daar BYRON volstrekt geen schoeisel had, waren zijne voeten al spoedig aan stukken. Daarbij kwam nog, dat hem thans de twee Indianen vooruitgingen, welke meer aan deze wijze van reizen gewoon waren. Hij was van nu af verplicht zich des te meer in te spannen, uit vrees dat de overigen hem in den steek zouden laten, indien hij achterbleef. Toevallig lag een boom dwars over zijnen weg; toen hij dezen over wilde stappen, gleed zijn voet uit en viel hij in het moeras. Te naauwernood ontkwam hij hier den dood. Het duurde lang eer hij weder tot bewustzijn gekomen was, en toen gevoelde hij zich zoo afgemat, dat hij zich eenigen tijd onder een boom moest nederzetten en daar aan zijne treurige gedachten den vrijen loop liet.

Gelukkig bezat hij een groote vastheid van karakter. Hij bedacht, dat hij met klagen zijn lot niet verbeteren kon, en vatte dus binnen eenige oogenblikken weder moed. Hij gevoelde zich echter te zwak om het pak van kapitein CHEAP nog verder te dragen en legde dit daarom onder een boom neder. Het gelukte hem na eenige uren, zijne makkers weder in te halen. Zij zaten onder een boom, en BYRON nam stilzwijgend zijne plaats onder hen in. Aanvankelijk scheen niemand hem te bemerken, doch later vroeg kapitein CHEAP hem, waar hij zijn spek gelaten had. — BYRON verhaalde hem zijn ongeval, doch, in stede van medelijden te vinden, kreeg hij niets dan scheldwoorden van den kapitein. Hij hoorde dit geduldig aan en antwoordde niets. Na eenige rust ging hij minstens een mijl ver naar den

boom terug, waar hij het pak nedergelegd had, keerde daarmede weder en gaf het den kapitein over, juist op het oogenblik, toen deze gereed stond om met de Indianen in zee te steken. BYRON verlangde mede te varen, maar hij kreeg ten antwoord, dat hij op de andere Indianen moest wachten, die hem achterna kwamen. Hij wist niet van welken kant hij deze Indianen verwachten moest, doch gehoorzaamde aan het ontvangene bevel. Hij stond thans geheel alleen aan het strand, en de nacht kwam aan. De gevoellooze kapitein had hem niet eens een stukje van zijn robbenspek gegeven!

BYRON staarde de kano's na, zoolang zijn oog ze slechts onderscheiden kon; daarop ging hij terug in het woud en plaatste zich weder op een boomstam. Hij had den ganschen dag nog niets genuttigd dan den steel eener plant, die veel overeenkomst met artisjokken had. Geheel afgemat, viel hij aldaar in slaap. Bij zijn ontwaken meende hij het geluid van menschenstemmen te hooren. Hij bemerkte een wigwam en ging aanstonds daarop af. Toen hij zich bukte, om door den naauwen ingang te kruipen, kreeg hij een slag in het aangezicht en hoorde daar binnen de stemmen van vechtende mannen. Hij hield het derhalve voor geraden achterwaarts te gaan, en bleef onder een digtbij staanden boom zitten, totdat eene oude vrouw naar buiten kwam en hem uitnoodigde om binnen te treden. Hij volgde haar en was uiterst verheugd, toen men hem veroorloofde zich eenige minuten aan het vuur te verwarmen, want hij was verstijfd van de koude. De oude vrouw stak een stukje robbenspek aan het vuur, en toen zij het voor

Lith. v. H. L. van Hogerstraten te Zwolle.

A. J. P. H. H. v. v.

warm genoeg hield, gaf zij hem een stukje daarvan. De arme, half verhongerde man sloeg het aanstonds binnen om zijn razenden honger te stillen.

Hij wist niet, waar deze Indianen heengingen, hij bekommerde zich ook weinig daarom; hij gaf hun slechts te verstaan, dat hij door hen wenschte medegenomen te worden en iets te eten verlangde. Ras zag hij echter, dat zij naar het noorden gingen, en nadat zij hunne kano's in orde hadden gebragt, pakten zij al hunne goederen daarin en gelastte BYRON te roeijen. Zij staken over zee, en gingen daarna aan de monding van een snelvlietende rivier aan wal. BYRON bragt hier op een ellendige wijze den nacht door, dewijl de Indianen hem niet in hun wigwam wilden opnemen en hem sedert hunne afvaart niets te eten hadden gegeven. Met den morgen zetten zij hunne reis verder voort; de stroom voerde hen met groote snelheid naar beneden, en juist voor het invallen van den nacht landden zij aan een steenachtigen oever.

De Indianen namen hunne boot op en gingen weg, terwijl zij BYRON lieten staan. Het regende hevig en het was buitengewoon donker. Hij legde zich op eene vochtige plaats onder een droppelenden boom neder en sliep in. Binnen drie of vier uren ontwaakte hij met een zoo hevige kramp, dat hij meende te moeten sterven. Hij behield nogtans zijn gewone tegenwoordigheid van geest en beproefde van plaats te veranderen en op te staan. Met groote moeite kroop hij naar een vuur toe, dat hij op eenigen afstand bemerkte, doch hij vond eenige Indianen daar omheen verzameld, die hem met stooten en slagen weder voortdreven. Hij plaatste zich nu op een

afstand, doch zóó, dat hij nog altoos iets van de warmte des vuurs genoot, en was zodoende spoedig van de kramp bevrijd.

Twee dagen daarna ontmoette hij weder zijne landslieden, doch die ontmoeting scheen van weêrszijden geene groote vreugde te verwekken. Het uitgestane lieden scheen inderdaad het gevoel der manschap verstompt en allen voor iedere vreugde onvatbaar gemaakt te hebben. BYRON en CAMPBELL werden nu weder tot harderen arbeid gedwongen; zij moesten als galeislaven aan de riemen zitten, en toch was hun lot nog benijdenswaardig bij dat van den kapitein. Zijn ligchaam bevond zich in eenen vreeselijken toestand: hij was met ongedierte als bezaaid; de ongelukkige kon zich geen hulpmiddel tegen die ziekte verschaffen, terwijl hij bovendien allen schijn van krankzinnigheid had en zich noch de namen zijner officieren noch zelfs zijn eigen naam herinneren kon. Zijn baard hing hem lang van het gezicht af en was, evenals zijn aangezicht, met vischtraan en ander vuil bedekt. Het half verrotte bundeltje, waar hij zijn robbenspek in gewikkeld had, voerde hij, uit wantrouwen dat iemand het hem mogt ontstelen, bestendig bij zich. Zoo bleek nog bestendig, in zijnen waanzin, de hebzucht van zijn karakter.

Het lijdèn der reizigers zou nu binnen korten tijd een einde nemen. Zij bereikten een eiland, op omtrent dertig mijlen ten zuiden van *Chiloë*. Hier bleven zij twee dagen op eene gunstige gelegenheid wachten, om den togt over het kanaal tusschen de beide eilanden te ondernemen, ofschoon de gedachte aan zulk een voornemen het Indiaansche opperhoofd scheen te ontstellen: en inderdaad was er wel grond voor eene ernstige bezorgdheid,

want de zee stond vreeselijk hol. Het was gevaarlijk voor elke opene boot, den overtogt te wagen, veel meer dus nog voor de gebrekkige kano. Eindelijk liet hij zich overreden om de proef te nemen. Hij vervaardigde een lomp zeil uit eenige stukken van een deken, en de zee-lieden staken af. Het zaadhout der kano werd vermorseld en opende zich voor iedere golf. Het water drong nu van alle zijden binnen en vulde het gebrekkige vaartuig; men moest zonder ophouden scheppen. De Indiaan was zoozeer in angst, dat hij de kano op de rotsen wilde laten loopen, waar de branding zoo sterk was, dat zij allen zouden verloren geweest zijn. Doch de officieren verhinderden hem in de uitvoering van zijn voornemen en loefden de kano in rustiger water. Spoedig daarna landden zij op een onbewoond deel van het eiland *Chiloë*. Den ganschen volgenden dag bleven zij hier, daar zij allen door de reis zoozeer waren uitgeput, dat de rust eene wezenlijke behoefte voor hen was.

Tegen den avond begaven zij zich op reis, en hadden spoedig daarop het genoegen van een huis te bereiken, dat aan een bekende van het opperhoofd toebehoorde. BYRON gaf dezen zijn geweer, om met hem op goeden voet te blijven. Hij bezat nog één schot kruid, waarmede hij het laadde, en hierna overhandigde hij het aan het opperhoofd. Deze hield het geweer ver van zich en vuurde het zoo af; doch verschrikte zóó hevig door den knal, dat hij op den grond viel. Ook de overige Indianen verlieten hierop het huis en verborgen zich in het woud. Na eenigen tijd besteg een hunner, de stoutmoedigste van allen, een heuvel en vroeg aan

de manschappen in de kano, wat hun verlangen was. De Indiaan maakte zich bekend, en toen naderden zij met eenige visschen en een soort van aardappelen. Dit maal was wel het beste dat de verhongerde zeelieden in verscheidene maanden genoten hadden. Toen dit geëindigd was, voeren zij verder op, tot aan een klein dorp, waar zij landden. De aanvoerder wekte alle inwoners op, en drong een hunner, zijne deur te openen en een vuur te ontsteken: want het was thans Junij, en alzoo winter te *Chiloë*.

De Indianen die *Chiloë* bewoonden, waren gansch andere lieden dan die, welke onze reizigers tot hiertoe aangetroffen hadden. Goedhartig en medelijdend, schenen zij met liefde voor de ellendige reizigers te zorgen. Zij maakten een bed van schapenvellen voor kapitein CHEAP, en legden hem, dicht aan het vuur, daarop. Zij slagten ook een schaap en baktten een koek van gerstemeel. Toen de vreemdelingen zich daaraan volkomen verzadigd hadden, legden zij zich bij het vuur neder, hetwelk de Indianen, den ganschen nacht door, onderhielden. Des morgens kwamen verscheidene vrouwen van nabij en van verre, ieder met eenig vaatwerk in de hand, waarin zij brood, aardappelen, eieren en andere eetbare voorwerpen aanbragten.

Op bevel van den Spaanschen gouverneur werden zij daarna naar *Chaco* gevoerd en van daar op een schip naar *Valparaiso* gebracht, waar de gouverneur deze ongelukkigen in de gevangenis liet brengen. CAMPBELL en BYRON bleven hier eenige weken en werden zeer streng bewaakt; doch de wachthebbende soldaat had medelijden

met hen, en hoewel hij zelf een groot gezin te onderhouden had, stak hij hun menigmalen in stilte eenig voedsel toe."

"Dat was een edele, grootmoedige handeling!"

"Na eenigen tijd gaf de gouverneur bevel, hen beiden naar *St. Jago*, de hoofdstad van *Chili*, te zenden. Zij bedankten den wakkeren soldaat voor zijn goedheid en werden thans onder het opzigt van een muilezel-drijver gesteld, die hen te land naar de hoofdstad bracht. Aldaar aangekomen, werden zij voor den president, Don JOSEPH MUNSO, gebracht, die hen zeer vriendelijk ontving en bij een Schotschen dokter te huis zond. Hier vonden zij twee hunner makkers, kapitein CHEAP en luitenant HAMILTON, en werden daar, twee jaren lang, zeer goed verpleegd."

"En wat gebeurde er na dien tijd?" vroeg WILL.

"De president zond hun berigt, dat een Fransch schip, hetwelk naar *Spanje* bestemd was, te *Valparaiso* lag en bereid was hen in te nemen. Dit was eene blijde tijding voor hen, hoe goed zij in *St. Jago* ook onthaald werden. Zij namen dus afscheid van den welwillenden dokter en reisden weder naar *Valparaiso*. De eerste persoon, die BYRON aldaar ontmoette, was de edelmoedige soldaat. BYRON was zeer blijde, dat hij hem thans iets meer dan een blijk van erkentelijkheid in woorden kon geven; de soldaat nam het aangeboden geschenk met dankbaarheid aan.

Den 22 December 1744 scheepten zij zich op het fregat *de Lijs* in, en kwamen, na menigerlei vertragingen aan de kust, op den 31 October 1745 te *Brest* aan. Tot heden waren zij nog altijd als krijgsgevangenen behandeld geworden, doch zij ontvingen eindelijk

van den Koning van *Spanje* verlof om naar *Engeland* weder te keeren.

Toen BYRON in *Londen* aankwam, vond hij zijne familie niet, en daar hij die in zoovele jaren niet gezien had, wist hij ook niet wat er van haar geworden was. Hij bezat bovendien geen geld meer om den koetsier te betalen, die hem gereden had. Gelukkig herinnerde hij zich den winkel van een wijnhandelaar, die vroeger vele zaken met zijne familie gedaan had. Hij reed daarheen en vernam, dat zijne zuster met Lord CARLISLE gehuwd was en te *Solo Square* woonde. Dadelijk reed hij naar de aangeduide straat en klopte aan het bewuste huis.

„God dank! nu zijn alle zwarigheden voorbij!” riep WILL.

„Nog niet geheel,” antwoordde de grootvader, „want de knecht hield hem voor een fortuinzoeker, en wilde hem de deur voor den neus toewerpen. Doch BYRON's welbespraaktheid bewoog den man, om hem den toegang te verleenen.

Het gevoel van Lady CARLISLE bij het wederzien van haren geliefden, maar dood gewaanden broeder, wil ik niet beschrijven. Het eerste waarom hij haar vroeg, toen zij hem uitnoodigde om iets van haar aan te nemen, was hem eenig eten te geven, want hij had in twee dagen niets genuttigd. En nu laat ik het aan u over, u het genoeg voor te stellen, dat zij smaakte, nu zij hem, na al het door hem uitgestane lijden, hulp en troost kon schenken en hem zooveel liefde betoonen, als eene zuster maar aan haren broeder kan.”

EEN WINTER

OP HET EILAND CHARLTON.

I.

„Heden zal ik u eens eene geschiedenis uit het hooge noorden vertellen, waarheen onze zeetogten ons nog niet gevoerd hebben,” zeide de oude kapitein, toen zijne kleinkinderen zich om hem verzamelden en al nieuwsgierig waren, wat hij hun verhalen zou. „Gij hebt er welligt reeds van gehoord, dat men zich groote voordeelen beloofde van de ontdekking eener noordwestelijke doorvaart door de noordelijke IJzee naar den Stillen Oceaan, en dat het mislukken der met dit doel beproefde ondernemingen, in stede van de zeevaarders te ontmoedigen, hunnen moed slechts aanvuurde? Zoo toog voor eenige jaren kapitein FRANKLIN met eene wakkere manschap en een goed uitgerust schip uit, om tot heden, helaas! niet weder te keeren; want alle pogingen, die men tot nog toe ter opsporing van hem en de zijnen in het werk heeft gesteld, zijn vergeefsch gebleven, en niemand weet of hij levend of dood is. Maar wat ik u thans vertellen wil, behoort tot een reeds verre verwijderd tijdperk en klimt

op tot het jaar 1630. In dit jaar vereenigden zich eenige kooplieden van *Bristol* tot 'eene maatschappij, die zich ten doel stelde om dergelijke ondernemingen te beproeven en aan te moedigen. Het kwam hun daarbij voor, dat zij allereerst een kapitein moesten zoeken, die al de voor zulk een waagstuk gevorderde eigenschappen bezat. Zij kozen daarom kapitein JAMES, die niet alleen voor een regtschapen man en een ervaren zeeman gold, maar die ook reeds eenige reizen naar de noordelijke zeeën gemaakt had en met de zwarigheden van eene dergelijke onderneming eenigermate bekend was.

Daar een groot schip niet goed tot zulk een doel scheen ingerigt te kunnen worden, koos kapitein JAMES een klein vaartuig, waarmede hij den 3 Mei 1631 het kanaal van *Bristol* verliet. Hij had aanvankelijk met tegenwind te kampen en zocht daarom toevlugt in de haven van *Milford*, waar hij eenige dagen vertoefde. Met het opsteken eener frissche bries vertrok hij van daar en kwam den 4 Junij in het gezigt van *Groenland*.

Den volgenden morgen begon zijn lijden; het schip werd door het ijs ingesloten, en alle inspanning der zee-lieden, om het weder vrij te maken, was vergeefs. Er bleef hun niets over dan het schip aan een groot stuk ijs vast te maken. Zij beproefden vervolgens, met hunne ijspalen de naderende ijsmassa's af te keeren. Bij het aanwenden dezer pogingen braken al hunne ijspalen. Het gevaar wies met ieder uur, en den volgenden morgen werden zij door zulke ontzettende ijsmassa's gedrongen, dat zij ieder oogenblik vreesden, dat het schip hierdoor verpletterd zou worden. Zij ontvloden met volle zeilen, doch slechts om met nog grootere hevigheid te-

gen eene andere ijsschots aan te stooten. Deze stoot verbrijzelde de sloep, waardoor de zeelieden verplicht waren de barkas te water te laten, ten einde daarmede de overblijfselen der sloep op te visschen. Gelukkig vonden zij die weder en bragten ze op het dek. Vervolgens nam het schip, met een storm, zijne vaart midden door hindernissen, die het ieder oogenblik met een wissen ondergang dreigden."

"Ik verbeeld mij," zeide JOHN, "dat de ongelukkige sloep met een touw achter het schip sleepte. Ik heb reeds meermalen de booten op die wijze aan de schepen bevestigd gezien. Waar bevond zich het schip, toen dat ongeluk met de sloep plaats vond?"

"Digt aan de zuidelijke punt van *Groenland*. Den 10 Junij stond de zee zeer onstuimig en waren er eenige ijsmassa's, die boven de toppen der masten reikten, in het gezigt. De barkas werd van den spiegel losgereten, en twee der matrozen, die haar weder zochten te bereiken, werden bij hunne poging zwaar gekwetst, doch bereikten nochtans hun doel."

"Ach, die arme knapen! Thans komen zij tusschen de ijsbergen in, en ik vrees dat deze hun veel werk zullen verschaffen."

"Nadat zij veel stooten van de ijsbergen geleden hadden, bemerkten zij den 18 Junij het eiland *Resolution*, dat aan den ingang der Hudson-sstraat ligt, en beproefden het schip rondom de zuidelijke punt te sturen."

"Wat een zeldzamen naam heeft dat eiland!"

"Het beteekent zooveel als *Besluit*. — Kapitein JAMES moet dien naam wel als geschikt beschouwd hebben, toen hij de treurige uitzigten ontwaarde, die zich voor

hem en de zijnen openden, nadat zij de zuidspits omgezeild waren. Ik ben verzekerd, dat er van zijnen kant een regt goed, vast *besluit* noodig was, om zich door deze gevaren heen te werken. De ingang der Hudsonsbaai was met dicht opeengepakt ijs verstopt, terwijl het schip, wanneer men beproefde er door heen te dringen, door den stroom heen en weder gesleurd werd.

Na een onrustigen en zorgvollen nacht, dien de zee-lieden in storm en sneeuwjagt doorbragten, werd het schip door den hoogen vloed op een scherpe rots geworpen, waar de ebbe het in zulk een schuinschen stand achterliet, dat de manschap niet staan kon op het dek. De vrees, dat men niet in staat zou zijn om het schip weder vlot te krijgen, en het bewustzijn dat er alsdan geene mogelijkheid tot ontkoming meer bestaan kon, bevestigde kapitein JAMES en zijne manschap in het denkbeeld dat hun dood onvermijdelijk was. Zij wierpen zich daarom op een ijsschots bij het schip op de knieën en baden luide om hulp tot Hem, die over wind en zee gebiedt."

"O, welk een treurig oogenblik moet dat geweest zijn!"

"Wij moeten daaruit leeren nimmer geheel tot moedeloosheid te vervallen, zelfs dan nog niet, wanneer wij ons in het jammerlijkste lot bevinden.— De vloed klom op nieuw en maakte het schip, tot hunne onuitsprekelijke vreugde, weder vlot; zij gingen daarop aan boord en werkten met alle krachten, om zich uit de hen omgevende schotsen te bevrijden. Toen zij het schip van de rots afgebragt hadden, ging kapitein JAMES over het ijs, dat den vorm had van eene doorgaande brug, aan

den wal, waar hij een hoop steenen verzamelde en daar een kruis op plaatste. Hij noemde nu deze streek: "Haven van Gods Voorzienigheid."

Drie dagen later ontworstelden zij een ander gevaar. De kapitein had namelijk een bogt ontdekt, waar, naar zijne meening, het schip in zekerheid zou kunnen ankeren. De matrozen ligten het anker en verhaalden het schip in aller ijl. Naauwelijks waren zij een half uur daarmede bezig, toen het ijs, aan hetwelk het schip vast zat, met een zoo vreeselijk geweld in stukken brak, dat iedereen er vast van overtuigd was, dat het schip zou verpletterd geweest zijn, indien zij hunne vorige legplaats behouden hadden."

"Gaarne wilde ik weten, grootvader! wat gij onder de uitdrukking *verhalen* verstaat," zeide WILL.

"Een schip *verhalen* beteekent zijne plaats veranderen, wanneer men het, door middel van touwen, van de eene plaats naar de andere haalt. Deze touwen heeten derhalve ook *werp- of haal-touwen*.

Tot aan den 18 Julij hadden de zeelieden onophoudelijk met het ijs te worstelen. Om het ongeluk te voltoojen, was de voorraad aan boord zóóver weggesmolten, dat de kapitein het voor geraden hield de dagelijksche uitdeeling op de helft te verminderen; daarbij kwam nog, dat zij van dikke nevels omgeven en gedurende de drie volgende dagen zoodanig binnen het ijs ingekield waren, dat zij zich in het geheel niet verroeren konden, ofschoon er een hevige wind woei.

De matrozen begonnen thans te morren; maar kapitein JAMES schijnt door hen evenzeer gevreesd als bemind geweest te zijn en de kunst te hebben verstaan,

om hen weder in eene goede luim te brengen. Hij gebruikte geene kunstgrepen van overreding, om hun nieuwe hoop in te boezemen, maar wist hen vooral daardoor te vleijen, dat hij hen uitnoodigde om op het ijs te komen en aldaar op de gezondheid des Konings te drinken, hetgeen zij blijmoedig aannamen. Intusschen zat het schip vast, zonder een enkel man aan boord te hebben.

Doch, hoezeer de kapitein zich moeite gaf om zijne manschap in goede luim te houden, en niettegenstaande hij zich dikwijls moedig en onbezorgd aan haar voordeed, voelde hij toch bij zich zelve, hoe billijk de bekommernis der matrozen was, en besloot alle middelen aan te wenden, die hem en de zijnen uit hunnen nood redden konden. Het schip zat reeds sedert het begin van Augustus vast; nu bespeurde men voor het eerst een beweging in het ijs, en spoedig daarop ontdekten men open water, in eene noordwestelijke rigting. Na veel inspanning werd het schip uit het ijs bevrijd en de reis voortgezet. Den 29 zagen de reizenden een ander schip, dat zich als een Engelsch fregat voordeed en zich, even als zij, met de uitvorsching van deze onbekende zee bezighield. Kapitein FOX, die het kommandeerde, bragt JAMES een bezoek aan boord en zeilde den volgenden morgen naar het zuidwesten."

"Zonder twijfel waren kapitein JAMES en zijne manschap zeer verblijd, dat zij landslieden wedervonden, nadat zij zoo lang reeds tusschen het ijs rondgesleurd waren. Het zal hun ook wel hard gevallen zijn, zoo schielijk weder afscheid van hen te hebben moeten nemen?"

"Voorzeker gevoelden zij hun hachelijken toestand;

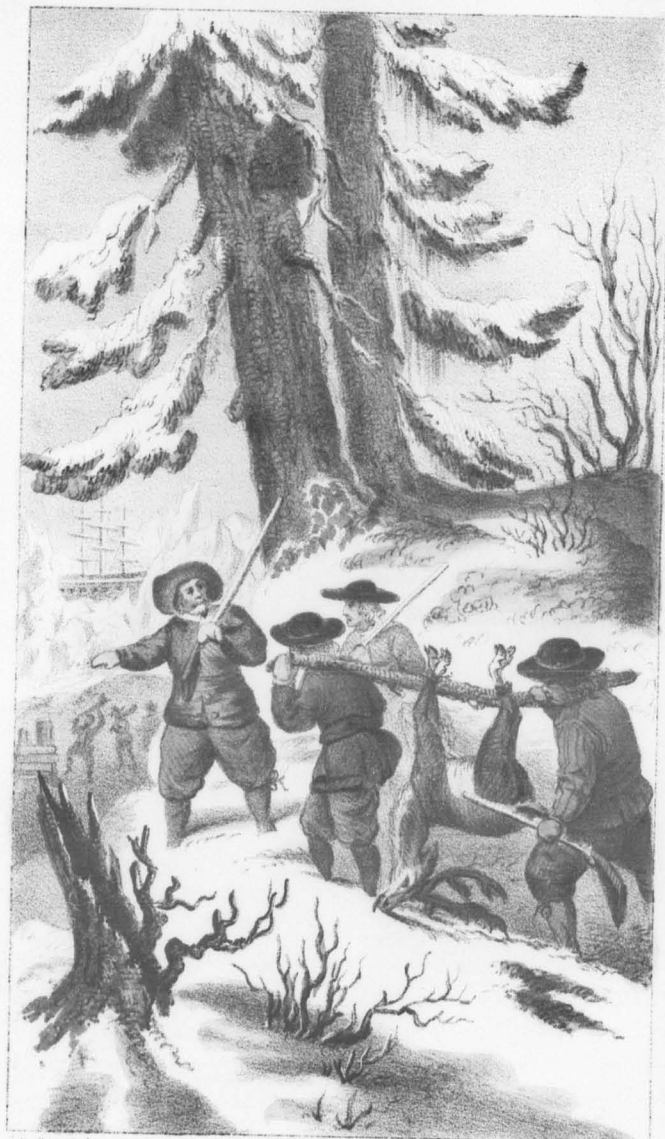
doch kapitein JAMES was een man van een vast en onbuigzaam karakter en liet zich niet licht door zwaarigheden van zijn voornemen afschrikken. Den 3 September stevende hij den wal weder nader en kwam aan een voorgebergte, dat hij ter eere der Koningin HENRIETTA MARIA noemde.

Den 4 September verhief zich een geweldige storm; de zee sloeg over de verschansing, drong tot beneden in het ruim door en stroomde zelfs de voorraadkamer binnen, waar zij het grootste gedeelte der levensmiddelen bedierf. De vreeselijke orkaan hield met onverpoosde hevigheid tot den avond van den volgenden dag aan. In het algemeen verliep er bijna geen dag, waarop de zeehieden niet eenig dreigend gevaar te ontworstelen hadden. Den 12 stiet het schip op klippen en werd zelfs meermalen daartegen gedreven, zoodat de manschap er zich zeer over verwonderde, dat men nog vlot was gebleven. Daar het schip echter verscheidene lekken bekomen had en de winter met rasse schreden naderde, besloten zij naar den boezem der Hudsons-baai heen te sturen, waar misschien een toegang tot den Canada-stroom te vinden was, of ten minste eene zekere plaats ter overwintering op het vaste land, indien althans de kale, rotsige eilanden, die zij voorbij waren gevaren, dien naam dragen mogten. Nadat zij op verschillende plaatsen geland waren, waarvan hun echter geene enkele geschikt voor hun oogmerk was voorgekomen, bereikten zij eindelijk het eiland *Charlton* op den 7 October. Thans hadden zij vier maanden lang met bestendig ijs en storm te kampen gehad. De sneeuw viel op dezen dag zóó dicht, dat zij genoodzaakt waren het dek met schoppen

zuiver te maken. Den volgenden dag had men een helderen zonneschijn, doch de stralen hadden geen kracht genoeg om de sneeuw te doen smelten. De koude was thans zoo streng, dat men de goederen nauwelijks tegen het bevrozen kon vrijwaren, niettegenstaande zij dicht bij het vuur stonden; ook waren de zeilen van het schip zóó stijf bevrozen, dat zij geene dienst meer doen konden.

De uitgezondene barkas bereikte met groote moeite den oever. Toen de kapitein zag, dat de winter met zulk een gestrengheid inviel, liet hij brandhout vellen. Men bragt daarvan eene goede hoeveelheid aan boord, terwijl eenige matrozen den kapitein verlot vroegen om aan den wal eene hut te mogen bouwen, daar zij dit nuttig voor hunne gezondheid achtten. Daartoe werd thans eene geschikte plaats uitgezocht, en de scheepstimmerman begaf zich dadelijk met eenige matrozen aan den arbeid. Intuschen doorkruiste de kapitein, onder geleide van eenige manschappen, het eiland, ten einde te onderzoeken of het bewoond was; hij vond niemand en keerde vermoed met zijne geleiders terug.

Den 13 maakte men de toebereidselen tot eene kleine jagtpartij. De deelnemers daaraan hadden zich van de noodige jagtgereedschappen voorzien, en waren overeengekomen niet van elkander te scheiden, ten einde in tijd van nood elkander dadelijk ter hulp te kunnen snellen. Zij zouden te gelijker tijd naar eene geschikte haven voor hun schip omzien. Den tweeden dag keerden zij met een klein, mager hert terug, en verhaalden dat zij nog meer van deze dieren gezien, doch nergens eenige menschelijke bewoners ontmoet hadden. Bij dezen

Libe - H. J. vermoding van de wal

A. E. C. Hoffmann

uitstap hadden zij een nacht in de opene lucht doorgebracht en waren bijna van koude omgekomen.

Korten tijd hierna kreeg de luitenant met vijf matrozen verlof om op soortgelijke wijs hun geluk te beproeven; doch hoewel zij eene uitgebreide streek doorkruist hadden en iederen nacht op de loer lagen, keerden zij toch zonder eenig wild terug. Bij dezen togt hadden zij het ongeluk van een hunner makkers te verliezen."

"En hoe kwam dat, grootvader?"

"Het jagtgezelschap kwam aan een tamelijk groot water, welks oppervlakte digtgevroren scheen. Om de moeite uit te sparen van er om heen te gaan, beproefde JOHN BARTON er over te loopen. Toen hij bijna op het midden gekomen was, brak het ijs en de ongelukkige schoot onmiddelijk er onder.

De hut, die men, tot betere verpleging der zieken, opgeslagen had, sloeg den 12 in brand. Gelukkig werd men nog in tijds het vuur meester, voordat het nog groote schade aangerigt had. Dit ongeval droeg goede vruchten; want het vermaande iedereen tot meerdere voorzigtigheid voor het vervolg. Dewijl het weder zeer ruw was, bleef de kapitein tot den 17 aan den wal; daarop bezocht hij het schip en vond het zóó geheel met ijs overdekt, dat het van den oever gezien een ijsklomp scheen te zijn."

"O, welk schoon en zeldzaam gezicht moet dit geweest zijn; ik wilde liever een schip van ijs, dan een ijspaais zien!"

"Den 22," voer de grootvader voort, "stierf de konstabel, die door een ongeval zijn been verloren had. Zijne

makkers hadden hem zooveel mogelijk tegen de koude beschut; doch de gestrengheid van het klimaat was zóó groot, dat zij alle voorzorgen nutteloos maakte.

Den 28 besloot kapitein JAMES het schip op den wal te laten brengen. Daartoe deed hij een gedeelte van den voorraad ontladen en het overige in de groote kajuit brengen. Den volgenden dag stootte het schip met een vreeselijk geweld, gedurende den vloed, tegen de kust en bleef daar vastzitten. Als laatste reddingsmiddel besloot de kapitein met den timmerman in de hel van het schip af te dalen en hier een gat in het schip te boren, om het met water te vullen. Het water kwam schielijk binnen, terwijl het schip voortging met op het zand te stooten en daardoor zijn roer verloor; eindelijk bleef het, door het inloopen van het water, onbewegelijk vastzitten."

"Het is toch een vreemde handelwijze, een schip met opzet te laten stranden," zeide JOHN. "Ik kan niet begrijpen, waarom men toch eigenlijk zoo iets deed."

"Kapitein JAMES zal dit zeker beter dan gij geweten hebben, JOHN! Hij beschouwde dit als het eenige middel om het schip te redden, en wij zullen later zien, wat de gevolgen van dezen maatregel waren.

Toen het schip vast zat, was het avond; de kapitein ging met zijn volk in de barkas en bereikte met groote moeite de kust. Zij bragten hier hun boot aan den wal en keerden in de hut weder. Bij hunne binnenkomst ontwaarden zij bij hunne teruggeblevene vrienden een zeldzamen aanblik: hun gezigt, haar en kleeding was zoo dik met een ijskorst overtoegen, dat de een den ander nauwelijks herkende. Zij stookten nu een goed vuur

en waren spoedig weder bij water en brood regt vergenoegd. Zij spraken met elkander over hun treurig lot, en de kapitein verlangde dat ieder, vrij uit, zijne gedachten daarover zou mededeelen. — WILLIAM COLE, de timmerman, sprak daarop zijn gevoelen uit, waarop allen met gespannen aandacht toelisterden; want hij was algemeen bemind en voor ervaren in zijn vak bekend.

Hij gaf zijnen kameraden slechts weinig hoop, dewijl hij geloofde dat het schip gebroken was en nooit weér voor de dienst kon ingerigt worden. Hij voegde daarbij, dat het zoo dikwijls tegen de ijsschotsen en den wal gestooten was, dat zijne bindten daardoor allen los waren; hij begreep ook evenmin, hoe men het moest aanstellen om het schip op eene plaats te brengen, waar men de ontstane gaten zoude kunnen digten. Bovendien was ook het roer verloren en om een ander te maken, miste men het noodige ijzerbeslag."

"Ik dacht niet dat hij zóó zou gesproken hebben," zeide WILL; "het komt mij voor, dat hij een bevreesd man geweest is."

"Hij was het niet alleen, die eene zoo ongunstige meening omtrent het lot van het schip koesterde. Eenigen der matrozen zeiden, dat het vaartuig zoo hoog op het strand was geloopen, dat men het nooit weder vlot zou kunnen krijgen; weder anderen waren van gedachte, dat het drijfijfs het schip verpletteren zoude en dat de ankers, die onder het ijs zaten, zoek raken of verbreken zouden; kortom, niemand waagde het, eene gunstige meening wegens het schip te berde te brengen.

Eindelijk kwam ook de beurt aan den kapitein. "Trouwemakkers!" zeide hij, "laat u door de geledene ongeluk-

ken niet ontmoedigen, maar vertrouwt op God. Hij geeft en neemt wat Hij wil: Zijn wil geschiedt. Wanneer het besloten is, dat wij hier onze dagen moeten eindigen, zijn wij hier even digt bij den hemel als in ons geboorteland. Wij moeten alle geschikte middelen, die ons ten dienste staan, aanwenden om ons leven te behouden. Naar mijn gevoelen zijn wij niet geheel zonder hoop om in ons vaderland weder te keeren, maar ik zie zelfs een middel, met behulp waarvan wij onzen terugkeer hoogstwaarschijnlijk zullen kunnen bewerkstelligen. En, is ook al het schip onbruikbaar geworden, zoo hebben vroeger toch anderen, ook van onze eigene natie, in een toestand als waarin wij ons thans bevinden, uit hun verloren schip een noodschip gebouwd en zijn daarmee weder in hun vaderland teruggekeerd. Indien men mij tegenvoert, dat dit in een gemakkelijker klimaat geschiedde, antwoord ik, dat voor moedige kerels, zooals gij u tot hiertoe betoond hebt, niets te moeilijk is."

"O, die brave kapitein! hij was juist de man om zijne matrozen aan te voeren! Wat antwoordden dezen hierop?"

"Des kapiteins krachtige aanspraak gaf aan allen nieuwen moed; zij verklaarden zich bereid om hunne krachten tot op het uiterste aan te wenden en al zijne bevelen naauwkeurig op te volgen, zelfs al stond hun leven daarbij op het spel. Hij dankte hen allen, maar bepaaldelijk den timmerman, voor hun welmeenenden ijver, en beloofde de gehoorzamen en vlijtigen te zullen beloonen. Zij besloten daarop een noodvaartuig te bouwen en in het voorjaar, wanneer het zoude blijken dat het schip onbruikbaar was, dit uit elkander te slaan en het sloophout tot het vervaardigen van een nieuw

hulpvaartuig te bezigen. Toen dit gewigtige besluit genomen was, legden zij zich digt bij het vuur en sliepen daarop in.

Den 20 moest de doctor den kapitein baard en haar afsnijden, want aan beiden hingen zulke dikke ijskegels, dat hij er pijn van had. Ook de matrozen volgden dit voorbeeld en gingen daarop aan het werk. Tot aanvankelijke uitvoering van hun oogmerk haalden zij hunne kleederen en den nog aanwezigen voorraad uit het schip, daar deze goederen ligtelijk door het water konden bedorven worden. Aan dezen arbeid was groote opoffering verbonden, doch zij lieten zich hierdoor niet afschrikken. Zij bouwden nu twee huizen met een voorraadmagazijn op eenigen afstand, daar er hun veel aan gelegen was het proviand voor brand te bewaren."

"Maar hoe konden zij toch in zulk een verlaten oord huizen bouwen?"

"Natuurlijk waren deze zeer eenvoudig ingerigt, WILL! Het waren eigenlijk slechts vierhoekige tenten, uit dikke palen zamengesteld, wier tusschenruimten door digt gevlochten takken gesloten waren. Zij heiden palen aan de buitenzijden, om het huis nog steviger te bevestigen, terwijl zij aan den eenen kant eene opening lieten, groot genoeg om door te kruipen, ten einde die als deur te doen dienen, welke nog bovendien van een van voren aangebragte houten gang, als beschutting tegen den wind, voorzien was. Bovenop bleven insgelijks twee openingen: de eene moest voor venster, de andere voor schoorsteen dienen."

"Maar, grootvader! gij hebt ons nog van het dak niet gesproken."

„Gij hebt gelijk. Het dak maakten zij van kruislings gelegde latten, waarover zij het groot-zeil uitspreidden, welks einden op den grond afhingen. De binnenwanden bekleedden zij met kleinere zeilen, terwijl zij langs drie zijden de plaats voor hunne legerstede bepaalden en die met takken bestrooiden. Voorts legden zij daarover hunne noodzeilen en spreidden op die bedekking hun kooigoed uit. Ja zelfs waren zij vernuftig genoeg om van de zeilen gordijnen voor hunne bedden te maken. De vuurhaard stond in het midden van het huis. Op deze wijze was zoo goed mogelijk voor alle behoeften gezorgd en voorzeker op eene wijze, die het vernuft van den kapitein alle eer aandeed.”

„Doch, hebt gij niet gezegd dat zij twee huizen en een voorraadschuur gebouwd hadden? Werden al die gebouwen op dezelfde wijze ingerigt?”

„In het magazijn bevond zich natuurlijk geen vuurhaard. Het tweede huis was echter bijna gelijk aan het eerste; het was slechts iets kleiner en werd door het fokkera-zeil beslagen. Bij beide huizen had men tegen alle mogelijke toevallen zorggedragen en ze daarom tusschen een digte groep van boomen aangelegd, terwijl zij ten noorden door een hoogen oeverrand beschut waren.

Reeds lang voor Kersmis was hunne kleine stad, zoo als zij hunne huizen noemden, zoo hoog met sneeuw bedekt, dat zij daarin als begraven lag. Zij schopten de sneeuw weg, traptten ze ter neder en maakten gangen er in. De kapitein en de zieken wandelden over dag in die straten, ten einde zich eenige beweging te verschaffen, die hun anders daar buiten ontzegd was. Met groote

moeite baanden de matrozen ook eenen weg van het voorraadmagazijn naar het strand. Dit was de laatste arbeid, dien zij in het jaar 1631 ondernamen: en hiermede zullen wij ook heden avond onze vertelling besluiten.

2.

„Grootvader! zijt gij gereed om het jaar 1632 in te treden?” vroeg WILL, „wij verlangen hartelijk om te vernemen, hoe het kapitein JAMES en zijne manschap verder gegaan is.”

„Het ging hun niet goed,” antwoordde de oude zee-man, „want zij hadden, in weerwil der beschutting, die hunne woningen opleverde, bestendig nog veel van de koude te lijden. Zoo gebeurde het op zekeren dag, als zij op het ijs waren, om naar hun schip om te zien, dat hunne ooghaartjes zóó aan elkander vast voren, dat zij niet zien konden, want zij hadden helaas! geene sneeuwbrillen, en de ongehoorde koude maakte zelfs het ademen zoo bezwaarlijk en pijnlijk, dat de kapitein geloofde dat een mensch, zoo hij slechts enkele uren buiten stond, geheel en al zou bevroren wezen.”

„Zeg ons toch, eer gij voortvaart,” viel JOHN hier in, „wat gij door sneeuwbrillen verstaat?”

„Dit zijn,” antwoordde de grootvader, „eene soort van brillen, waarvan zich de Eskimo's bedienen. In plaats van glazen, zijn er twee dunne stukjes hout in, met een

fijne spleet in het midden; hierdoor kan men zeer naauwkeurig zien, terwijl het hout de oogen voor de scherpe lucht en den hellen weerschijn der sneeuw beschut, die anders verderfelijk voor de oogen is."

"Dit is eene vernuftige uitvinding der Eskimo's! Maar grootvader! is het niet merkwaardig dat het op het eiland *Charlton* zoo koud is, terwijl het toch niet zoo hoog in het noorden ligt?"

"Gij hebt gelijk: het eiland *Charlton* ligt op dezelfde geographische breedte als *Londen*; doch daarvan hangt de graad van koude niet alleen af; want het schijnt bijna zeker, dat het klimaat van eene Amerikaansche landstreek, die op gelijke breedte met eenige streek van ons vaderland ligt, veel kouder is dan het klimaat hier. Geheel *Amerika* is namelijk van hooge bergen doorsneden, die bestendig met sneeuw bedekt zijn. De wind, die daar overheen valt, moet ten gevolge daarvan buitengemeen koud zijn. De lage streken van dit uitgebreide land zijn rijk aan zeeën en moerassen; in andere wederom is het land bedekt met uitgestrekte wouden, wier digt geboomte de zonnestralen verhindert om tot op den grond neder te dalen en den bodem alzoo te verwarmen. Schaduw en vochtigheid brengen veel toe tot vermeerdering der koude. Men heeft alzoo goeden grond om te gelooven, dat, wanneer eenmaal *Amerika* meer ontgonnen en bebouwd zal wezen, zooals dit aan onze zijde van den aardbol het geval is, het klimaat ook aldaar aanzienlijk verbeteren zal. — Thans keeren wij tot onze vertelling terug. Weet gij nog waar wij gebleven zijn?"

"Ja, ik herinner mij dit zeer goed," antwoordde *WILL.*
"Het was in den aanvang van het jaar 1632. Onze rei-

zenden hadden zich een weg door de sneeuw naar het strand gebaand, en daarmede het oude jaar besloten."

"Waarmede begonnen zij thans het nieuwe?"

"Het begin van het nieuwe jaar, ja de geheele maand Januarij, was buitengewoon koud. Doch terwijl de aarde in een groot, wit doodskleed gehuld was, zagen de zeevaarders gestadig naar den hemel, waar zich een heerlijk schouwspel aanbood. Kapitein *JAMES* meende wel twee derden meer sterren te zien, dan hij te voren gekend had: zoo groot was zijne verwondering over den verblindenden glans van den sterrenhemel.

In de maand Februarij werden eenigen hunner door het scheurbuik aangetast, dat eene verschrikkelijke ziekte is en hun lijden nog aanmerkelijk verhoogde. De timmerman, die zulke gewigtige diensten bewezen had, stond almede op de ziekenlijst; doch zijne zorg voor het algemeene welzijn was zoo groot, dat hij met zijnen arbeid voortging, niettegenstaande hij op het einde van Maart zoo verzwakt was, dat men hem bij het werk dragen moest. De arme man werd, helaas! hoe langer hoe zieker. Op den 1 April hielden de zeelieden daarom een nieuw gesprek over hun ongelukkig lot. Ofschoon het voorjaar reeds zoo ver gevorderd was, bespeurde men toch slechts geringe vermindering der koude. De timmerman en eenige anderen waren niet meer in staat om iets te verrigten, zoodat er weinig hoop overbleef om de noodschuit op den behoorlijken tijd gereed te hebben.

* Uit hoofde van al deze omstandigheden besloten zij de sneeuw van het bovenste dek des schips weg te ruimen en het ijs, waardoor het omgeven werd, weg

te hakken. Op deze wijze hoopten zij welligt in staat te wezen om de ankers en het verlorene roer te hervinden.

Tot hunne onuitsprekelijke vreugde vonden zij den toestand van het schip beter dan zij verwacht hadden. Dit bemoedigde hen zoo zeer, dat zij met genoeg de handen aan het werk sloegen, ten einde het ijs uit het schip weg te ruimen. Zij maakten daarop de lekken dicht en herstelden de overige schade aan het schip, zoo goed zij dit vermogten. Zij bragten hierna de pompen weder in werking, door eene groote hoeveelheid kokend water er in te gieten en hadden het genoeg, van beiden op den 28 weder in werking te zien. Den volgenden dag regende het zonder ophouden. Dit was hun zeer welkom, daar het een stellig teeken was, dat de winter had opgehouden. Doch het begin van Mei was nog immer zeer koud en rijk aan sneeuw en stormen. De zieken bevonden zich in een ellendigen toestand; den 6 stierf de tweede magazijnmeester. Zijne makkers begroeven hem nog denzelfden avond op de kruin van een kalen, zandigen heuvel.

Op den 18 verloren zij den wakkeren WILLIAM COLE, den scheepstimmerman, die zijn lijden met een voorbeeldig geduld verdragen had. Hij was algemeen bemind, en werd door allen, die daartoe nog in staat waren, ten grave gedragen. Dit graf werd naast het vorige gemaakt. Na de begrafenis ging PRICE, de magazijnmeester, naar het strand en begaf zich van daar op het schip. Terwijl hij hier rondzag, ontwaarde hij het lijk van een man, die rondom in het ijs vastzat. Hij berigtte zijne ontmoeting aan den kapitein; den volgenden morgen gin-

gen eenige matrozen derwaarts en herkenden bij het uitgraven het lijk van den man, die op de jagt omtrent zes maanden geleden verdronken was. Ook deze werd bij zijne overledene kameraden ter aarde besteld."

"Ach!" zeide WILL, "het moet zeer treurig voor die menschen geweest zijn, zoo den eenen na den anderen te zien wegsterven."

"Dat was het wel," antwoordde de grootvader, "doch zij behielden hun vertrouwen op het wijze bestuur der Voorzienigheid, die den mensch wel met de eene hand slaat, maar met de andere verblijdt. Zoo ging het ook hier. Op den 24 Mei scheen de zon zeer helder en smolten hare stralen niet alleen het ijs aan het strand; maar in de gansche baai, waarin het schip lag, kraakte het ijs met een geweld als wilde het uit elkander spatzen. Toen de kapitein bemerkte, dat het ijs rondom het schip in beweging was, zond hij zijne manschappen derwaarts, om de noodige beschikkingen te maken. Een der manschappen stootte bij deze gelegenheid met zijn speer op iets hards onder het ijs, in welk voorwerp men, bij nader onderzoek, het roer herkende. Hij riep vol vreugde uit, dat hij het gevonden had. Zijne makkers ijlden aanstonds te zijner hulp. Het gewigtige stuk werd dadelijk uit het ijs gehouwen en aan boord van het schip gebracht. Deze dag was voor allen een vreugdedag, en zij vereenigden zich in innigen dank tot God, voor de hoop die Hij op nieuw in hun gemoed verwekt had. Eveneens werd ook de laatste dag dezer maand door eene gelukkige gebeurtenis gekenmerkt. Zij vonden namelijk dicht bij het strand eenige wikken, die zoo even

uit den grond waren opgeschoten. Deze werden zorgvuldig verzameld en ten gebruike der zieken toebercid."

"Ik kan mij zeer goed voorstellen," zeide JOHN, "dat zij zich over het wedervinden van het roer verheugden, want zonder dit stuk hadden zij het schip niet kunnen besturen; doch waarom men zich zoo verblijden kon over eenige gevondene wikken, dat begrijp ik niet."

"Gij houdt toch zekerlijk de gezondheid voor een grooten schat, JOHN!"

"Zeker is zij dat, grootvader! Maar ik kan niet inzien, welk verband er tusschen wikken en gezondheid kan zijn?"

"Ik heb u toch gezegd, dat velen dezer arme lieden ziek waren. Twee hunner weet gij dat reeds gestorven waren, en de overigen bevonden zich in een ellendigen toestand, ja zelfs konden eenigen sedert twee of drie maanden zich in het geheel niet bewegen en waren zoo hulpeloos als kinderen. Maar het was verwonderlijk om te zien hoe spoedig zij door het herhaalde gebruik van deze wikken hersteld waren. Tweemaal daags plukten zij de bladeren dezer heilzame plant; zelfs het meeren-deel der manschap at volstrekt niets anders, hetgeen ten gevolge had, dat de zwaksten onder hen zich binnen veertien dagen weder sterk genoeg gevoelden om te kunnen rondloopen."

"Dat is toch vreemd. Ik had nooit gedacht, dat een zoo kleine plant zulk eene groote uitwerking kon doen."

"Thans begonnen zij met nieuwe krachten aan hun werk, om het schip vlot te maken. Dewijl zij daartoe telkens het tijdstip waarnamen dat de vloed het

hoogst was, slaagden zij er in het schip langzamerhand verder en verder te brengen en het den 22 daar te plaatsen, waar zij het vorige jaar waren geankerd geweest. Den volgenden dag werkten zij ijverig om hun voorraad van den wal weder aan boord te brengen, daar zij het zoodanig wilden inrigten, dat zij gebruik konden maken van de eerste de beste gelegenheid om uit te loopen.

Gedurende hun verblijf op het eiland hadden zij een zeer hoogen boom geveld. Uit dezen vervaardigden zij thans een kruis, waaraan de kapitein de beeldtenis van KAREL I en zijne gemalin bevestigde. Hij overtoog de laatsten zorgvuldig met eene looden bedekking, om ze tegen den invloed van het weder te beschutten. Aan de buitenzijde waren een paar Engelsche munten gehangen, en daaronder het koninklijk wapen van de stad *Bristol*. Het was heden de dag van den zomer-zonnestand en zij rigtten het kruis op den heuvel op, waar de gestorvene kameraden begraven lagen.

In den morgen van den 25 begon de bootsman met behulp van eenige matrozen het schip weder op te takelen. De overige manschap was aanhoudend bezig met den voorraad aan boord te brengen, en de kapitein ging, onder geleide van een man, naar den hoogsten top des eilands, om aldaar een seinvuur te ontsteken, ingeval ergens een mensch in den omtrek mogt zijn, die hem eenige ophelderingen mede kon deelen. Op dezen berg stond een hooge boom, dien de kapitein bekloem, daar hij vertrouwde dat ook door anderen een seinvuur in antwoord zou aangestoken worden, indien zij het zijne opmerkten. Hij beval daarom aan zijnen gelei-

der, het kreupelhout daar beneden in den brand te steken. De man gehoorzaamde en stak het vuur van de windzijde aan. De vlammen verbreidden zich alras met zulk eene razende woede van den eenen boom tot den anderen, dat, nog voor de kapitein weder afgeklimmen was, het onderste des booms, waarop hij zich bevond, reeds daardoor was aangetast en hij dus verplicht was om met levensgevaar een sprong uit den boom te wagen. Daarna liep hij in aller ijl den berg af en ontvlugtte met groote moeite het dreigende gevaar.

Aan het blusschen van het vuur was overigens niet meer te denken. Het mos, dat den grond bedekte, was zoo droog als vlas, en daardoor verbreidde zich het vuur met ontembare snelheid. Deze onverwachte gebeurtenis had den kapitein zóó zeer ontsteld, dat zij hem een slapeloozen nacht kostte. Met het aanbreken van den dag deed hij al het buskruid aan boord brengen, benevens eenigen anderen voorraad en de zeilen, die zich nog aan den wal bevonden. Voorts werd er eene wacht op een berg geplaatst, om den voortgang van het vuur waar te nemen. Na den middag veranderde de wind en dreef de vlam naar den kant der huizen. De wacht kwam met alle haast aansnellen, om te berigten dat het vuur hen op de hielen volgde. De matrozen beproefden de huizen neder te rukken, en de laatste zich aldaar nog bevindende voorwerpen daaruit te dragen; maar het vuur was hun voor; het vatte hunne kleine stad aan en brandde ze tot op den grond af. Gelukkig waren reeds de meeste voorwerpen van waarde gered. In dezen nacht sliep de gansche manschap aan boord, en bragt God

haren dank voor het geluk, dat zij thans weder in hun oud schip vernachten konden.

Toevallig werd de heuvel, waarop het kruis geplaatst was, niet door de vlammen aangetast. Voordat onze zee-lieden het land verlieten, deed de kapitein een aantal steenen verzamelen en op de begraafplaats zamenvoegen. Zij vormden daaruit, op de graven hunner afgestorvene makkers, drie grafteekens en vulden de tusschenruimten met zand. Den volgenden dag (den 30 Junij) hadden zij met dezen arbeid afgedaan, en bragten nu het schip zoo goed mogelijk verder in orde."

"En zeilden zij den volgenden dag van daar?" vroeg JOHN.

"Neen," antwoordde de grootvader', "gij moet nog een oogenblik geduld hebben, totdat het zoover komt. De volgende dag was een zondag; de kapitein dacht, dat hij en de zijnen dezen dag niet beter vieren konden, dan door op het eiland te gaan, waar zij voor zoo menigerlei gevaren bewaard gebleven waren, en zich hier tot gemeenschappelijke vereering des Hemelschen Vaders te vereenigen, die niet alleen allen schepselen het wezen geschonken heeft, maar hen ook voortdurend door zijne wijsheid en goedheid onderhoudt."

"Dat was schoon," zeide WILL, "men ziet daaruit, dat kapitein JAMES bestendig aan God dacht, en dat niet alleen in voor- maar ook in tegenspoed."

"Ja, hij was een godvreezend man, en zijn vertrouwen op God moest beloond worden. — Op zondag morgen stonden zij allen vroeg op en sierden het schip op met vlaggen en veelkleurige linten. Daarop gingen zij aan den wal. Hier stelden zij zich in gelederen en marscheer-

den vervolgens onder trommelslag en met een wapperend vaandel naar den heuvel, op welken het kruis stond. Hier aangekomen, vormden zij een kring daar omheen. Nu werd het morgengebed voorgelezen, waarop de kapitein zijn volk verlof gaf om naar welgevallen rond te wandelen. Na aan den wal een maaltijd gebruikt te hebben, gingen allen op weg, ten einde de verwoesting te bezien, die het vuur had aangerigt. Zij bevonden dat het vuur zich over drie mijlen ten westen en omtrent over de geheele breedte des eilands had uitgebreid. Des namiddags werd wederom eene godsdienstoefening gehouden en daarna het avondmaal bereid. Bij het ondergaan der zon kwam de barkas, om de zeelieden af te halen, maar zij konden niet zonder smart het eiland verlaten. Nog eens verzamelden zij zich, om een laatsten blik op de graven hunner vrienden te werpen.

Hier uitte de goede kapitein, tegen een der grafheuvels geleund, zijn weemoedig gevoel in eenige dichtregelen, die van de goedheid zijns harten en zijn vromen zin getuigden en de harten zijner toehoorders op het diepste roerden. Vervolgens keerden zij met de barkas naar het schip weder en verlieten het eiland *Charlton*, om het nimmer weder te bezoeken.

Des Maandags, in den vroegen morgen, maakten zij het schip voor de afreis vaardig. Toen het anker geligt werd, verliet de kapitein nogmaals een dankgebed tot den Almagtige en beval zich en de zijnen in Gods verdere hoede aan. Welgemoed voeren zij thans door de opene zee, die echter hier en daar nog met groote ijsmassa's bedekt was. De standvastigheid van onzen heldhaftigen kapitein had hem bijna er toe gebragt, om ook

nu nog de lang gezochte doorvaart in den stillen oceaan op te sporen; doch toen hij den tegenzin zijner manschap bemerkte, hield hij met zijne officieren raad, en uitte den wensch, dat dezen de omstandigheden zouden overwegen en hun gevoelen daarover schriftelijk te kennen geven. Hierop gingen de magazijnmeester, de luitenant, de stuurman en de bootsman terug en beraadslaagden over deze aangelegenheid. Het gevolg dezer vergadering was het verzoek aan den kapitein, om de ontdekkingsreis verder op te geven en naar *Engeland* terug te stevenen, daar zij van meening waren, dat noch het schip noch de manschap in staat waren om eene langere vaart in deze gevaarlijke wateren uit te houden.

Dit wel overlegde antwoord maakte den gewenschten indruk op den kapitein. Hij gaf dadelijk bevel aan den stuurman om het schip naar *Engeland* te rigten; doch het duurde tot den 3 September, voor zij het eiland *Resolution* in het gezicht kregen.

Van den 3 tot 8 hadden zij met verandelijke winden in een hooggaande zee te kampen. Het arme gehavende schip werd daarbij zoo lek, dat een gedeelte der manschap voortdurend aan de pompen moest blijven. Van nu af ontmoetten zij echter geen ijs meer en werd het weder gunstiger.

Den 22 December kwamen zij te *Bristol* aan. Het schip werd tegen den wal gehaald en zijn toestand onderzocht. Daaruit bleek, dat het, bij menige andere avarij, ongeveer veertien voeten van zijne kiel verloren had. Op zekere plaats was het door eene scherpe rotspunt bijna doorboord. Bij het gezicht hiervan werd hun het wonderbare hunner redding eerst regt duidelijk, zoodat zij God nog

eenmaal hunnen dank voor zijne genadige bescherming bragten.

Zoo eindigde deze merkwaardige reis. Ik geloof niet dat er vele menschen gevonden worden, die een grooteren heldenmoed bij een meer onderworpen vertrouwen op God bezitten, dan kapitein JAMES: en ik moet u beiden, lieve kinderen! ernstig op het hart drukken, hem daarin zooveel mogelijk na te streven.

WONDERBARE REDDING

VAN

KAPITEIN BLEIGH (*)

EN EEN GEDEELTE ZIJNER EQUIPAGE.

„Grootvader!” zeide WILL, „is het waar, dat in eenige landen der aarde het brood aan de boomen groeit?”

„Hoe zonderling dit klinken moge,” antwoordde de grootvader, „is het toch waar, WILL! dat op de *Ladronen* en de talrijke eilandengroepen (*Archipels*) van den Stillen Oceaan, boomen wassen, die eene vrucht dragen, welke met het brood zooveel overeenkomst heeft, dat de zee-lieden, die zich daar bevonden, aan deze vrucht de voorkeur boven het brood gaven.”

„Welk soort van boom is het dan toch, die deze zeldzame vruchtsoort draagt?”

„De broodvrucht groeit aan een boom, die de grootte van een middelmatigen eik heeft; zijne bladeren hebben veel overeenkomst met die van den vijgenboom. De vrucht heeft de grootte en gedaante van een kinderhoofd. Zij heeft eene dunne schaal en kleine pit, het merg is wit als sneeuw en gelijkt op het kruim van versch gebakken brood. Men roostert het, voordat men het gebruikt.”

(*) Spreek uit: BLEI.

„Ik wenschte, dat deze boomen bij ons, in plaats van de eiken en olmen, groeiden; als dan de armen honger leden, hadden zij slechts in zoodanig een boom te klimmen en vonden dan een goed ontbijt.”

„Gij schijnt niet te bedenken, dat de broodvrucht, die een gewas der warme landen is, in ons koud, onbestendig klimaat niet zou kunnen tieren. Voor eenige jaren verlangde men dezen onschatbaren boom op de West-Indische eilanden in te voeren. Daartoe werd opzettelijk een schip van *Engeland* naar *Otaheite* gezonden, om een aantal jonge vruchtboomen te laden. Zij werden zorgvuldig in tobben verplant en voor de West-Indiën ingescheept. Het bevel over dit schip, *Bounty* genaamd, was aan kapitein BLIGH opgedragen.”

„En kunnen deze boomen in de West-Indiën wassen?”

„Kapitein BLIGH ging naar *Otaheite*, waar hij zich meer dan duizend broodvruchtboomen aanschafte. Doch juist toen hij gereed was met zijn schat naar de West-Indiën af te varen, trof hem een ongeval, dat hem alle hoop op den goeden uitslag zijner onderneming ontroofde, juist op het oogenblik dat hij op hare vervulling staat maakte.”

„Welk ongeval was dat?” vroeg JOHN. „Ik wenschte wel, grootvader! dat gij ons deze geschiedenis van het begin tot het einde wildet verhalen.”

„Al de broodvruchtplanten waren zorgvuldig in tobben geplant en in het ruim van het schip geplaatst. Op maandag nacht van den 27 April 1789 ging kapitein BLIGH te bed, zonder vermoeden dat zich ergens eenig kwaad vertoonen zoude.

Even voor het aanbreken der morgenschemering kwa-

men eenige der matrozen in de kajuit van den kapitein en wekten hem op uit den slaap. Zij vatten hem, bonden hem de handen op den rug, en dreigden hem met een oogenblikkelijken dood, indien hij sprak of het minste gedruisch maakte. In weerwil dezer bedreigingen schreeuwde de kapitein, zoo luid hij slechts kon, in de hoop dat eenige zijner officieren hem te hulp zouden komen; doch hen, die niet in het komplot waren, had men bereids gebonden. Kapitein BLIGH werd uit zijn bed gerukt en gedwongen om in zijn hemd op het dek te gaan, terwijl hem zijne dicht geslotene boeijen de grootste pijn veroorzaakten. Hij vroeg naar de reden dezer behandeling, doch kreeg van de muiters geen ander antwoord, dan dat hij zich stil moest houden.

Eindelijk stond men toe dat de bootsman en timmerman op het dek zouden komen en beval dezen eene boot uit te zetten. Toen de boot gereed was, beval men deze personen er in te gaan. Kapitein BLIGH vroeg naar de reden daarvan; maar het eenige antwoord dat hij bekwam, was: „Houd den mond, kapitein! of gij zijt een kind des doods!”

De muiters voeren voort met eenige personen voor de boot te bestemmen, en de kapitein besloot daaruit, dat men hem met dezen uitzetten wilde. De bootsman en matrozen, die op de boot gezet waren, bekwamen verlof om zeilgaren, linnen, zeilen, touwwerk en een vat met 28 gallons water mede te nemen. Daarenboven gaf men hun 150 ponden brood, eene kleine hoeveelheid rum en wijn, een kwadrant en een kompas mede.

Toen de officieren en matrozen, die niet in het com-

plot waren, de boot hadden bestegen, zeide zekere CHRISTIAN, als aanvoerder der muiters; „Kom aan nu, kapitein BLIGH! uwe officieren en gezellen zijn thans in de boot, en gij moet met hen gaan: zoodra gij den minsten tegenstand beproeft, moeten wij u dadelijk ombrengen.” — En zonder verdere pligtplegingen wierpen zij den kapitein over de verschansing in de boot, waar zij zijne handen losmaakten. Eenige stukken gezouten spek en vier korte sabels werden nog in de boot geworpen, en vervolgens werden zij in de opene ruimte aan hun lot overgelaten.”

„Arme menschen!” riep WILL. „Waar bevonden zij zich, toen deze gebeurtenis plaats vond?”

„Zij bevonden zich in de nabijheid van *Tosua*, een der zoogenaamde vriendschaps-eilanden. Zoodra kapitein BLIGH zijne bedaardheid herkregen had, bepaalde hij, dat men den geringen voorraad met broodvrucht en water zou aanvullen en daarna naar *Tonga-Tabon*, een ander der vriendschaps-eilanden, stevenen, waar zij hoopten den koning bereid te zullen vinden om hun een toereikenden voorraad van levensmiddelen te bezorgen, ten einde daarmede *Oost-Indië* te bereiken.”

„Zij dachten er toch wel niet aan om te beproeven in eene opene boot naar *Oost-Indië* te varen?”

„Dit was hun eenigste toevlugt.”

„Het verheugt mij,” zeide JOHN, „dat zij koen genoeg waren, om zulk eene onderneming te wagen. — Ga toch voort, grootvader! want wij stellen ons voor, schoone avonturen te zullen vernemen.”

„Het eerste wat zij te doen hadden, was nauwkeurig

den hun geschonken voorraad te overzien. Zij vonden 150 pond brood, 32 pond spek, 24 gallons rum, 6 flesschen wijn, benevens 28 gallons water.

Gelukkig was het weder goed tot 4 ure in den namiddag; dit verschafte hun de gelegenheid om hunnen voorraad naauwkeurig op te nemen en te schikken. Nu kregen zij bries en zeilden naar *Tosua*, waar zij voornemens waren te landen; doch de oever was zoo klippig en steil, dat zij hun doel niet konden bereiken. BLIGH liet hierop voor ieder persoon een halve pint grog uitreiken, waarna zij zich, zoo goed hun ongelukkig lot dit toeliet, te slapen legden.

Bij de morgenschemering roeiden zij langs den oever, om eenige landingsplaats op te sporen, en ontdekten, tegen 10 ure, een inham met een steenachtig strand. Daar landden zij op ongeveer 20 roeden van den wal. Er was een zware branding aan de kust, maar hun verlangen om een behoorlijken voorraad van levensmiddelen op te doen, bewoog eenigen hunner zich door de branding te wagen en, door het beklimmen der klippen, het eiland te bereiken. De overigen bleven bij den inham. Tegen den middag keerden zij die aan het land geweest waren, met eenige maten water terug; dit was alles wat zij hadden kunnen vinden.

Daar het onzeker was of zij in het vervolg gelukkiger zouden wezen, kreeg ieder man slechts een stuk brood met een glas wijn tot middagmaal.”

„O, dat was ontzettend, want ik denk wel, dat zij niet ontbeten hadden. Ik ben zeker dat zij zeer hongertig waren.”

„Dat waren zij ook; doch zij moesten hun lijden wel zoo goed mogelijk verduren; want van waar hadden zij meer kunnen verkrijgen, zoodra hun voorraad opgeteerd was? Gij weet dat zij voornemens waren eene uitgebreide reis te ondernemen, en zij wisten niet of zij in staat zouden gesteld worden hunnen voorraad aan te vullen, die toch voor het oogenblik zeer gering was.

In den namiddag was het weder schoon, doch de wind woei zoo hevig, dat zij niet in zee durfden steken. Deze vertraging maakte het dubbel noodzakelijk dat zij zich levensmiddelen verschaften. Zij roeiden daarom langs den wal, en vonden eindelijk eenige kokosboomen; doch deze stonden op de kruin van een diepen rotsgrond, en de branding maakte het landen gevaarlijk. Dewijl zij zeer hongerig waren, besloten zij nogtans de landing te wagen; eenigen der matrozen beklommen met groote moeite de klippen en verschaften zich een twintigtal kokosnoten; zij bonden die met touwen aan elkander, en zoo doende werden zij door de branding heen in de boot bezorgd, waar een van den voorraad aan ieder man uitgereikt werd voor het avondmaal.”

„Dat was een kleine verkwikking voor hen. Ik geloof dat die arme lieden ze hoog noodig hadden. Maar, hoeveel man waren er toch in de boot, grootvader?”

„Buiten BLIGH, achttien.”

„Met het aanbreken van den volgenden morgen beproefden zij weder in zee te steken, doch het weder liet het ook thans niet toe. Bij het mislukken hunner hoop, besloten zij andermaal te landen om het eiland op te nemen; zij klemden zich derhalve langs den klip-

pigen oever vast aan eenige wijngaardranken, die door de inboorlingen met dit oogmerk aangeplant waren, aangezien dit de eenige weg was om op het eiland te komen.

Zij vonden eenige verlatene hutten en een haag van paradijsvijgen, van welke zij drie pakken verzamelden. Nadat zij omtrent een uur waren voortgegaan, stonden zij aan den voet van den hoogsten berg des eilands, welke een gedurig werkende vulkaan was. De naburige omtrek was met lava bedekt en had een uiterst dor aanzien. Zij vonden geene verfrissingen buiten de opgenoemde paradijsvijgen en omtrent negen gallons water, hetwelk zij uit rotsspletten opzamelde. Hierna keerden zij, moe en mat, naar hunne boot terug.

Toen met den middag de gansche schaar verzameld was, liet BLIGH voor elk man een ons spek en twee paradijsvijgen benevens een glas wijn uitreiken.

Omstreeks 150 schreden van den oever lag een hol, waarin BLIGH besloot met zijne manschap te gaan slapen, opdat de overigen daartoe in de boot meer ruimte zouden hebben. Voor het avondmaal kreeg ieder man een paradijsvijg met een kwartpint grog. Vervolgens werden de wachten voor den nacht verdeeld en daarop begaf men zich ter rust.

Den volgenden dag ontmoetten zij eenige inlanders, die zich aanvankelijk vriendschappelijk jegens hen gedroegen, en eenige broodvruchten, paradijsvijgen en kokosnoten, tegen enkele onbeduidende voorwerpen, die onze zeelieden missen konden, verruilden. — BLIGH bleef ook nu den nacht aan den wal. Den volgenden dag keerden de inlanders in grooter aantal terug en hij zag het hun aan, dat zij niet langer tot eene vriendschappelijke

verstandhouding gezind waren, maar zich tot een aanval voorbereidden. Zij verzochten BLIGH meermalen te gaan nederzitten, maar hij sloeg het af uit vrees dat zij hem gevangen zouden nemen, indien zij daartoe de kans schoon zagen. Terwijl hij en de zijnen steeds op hunne hoede waren tegen een aanval, aten zij eenige kokosnoten en broodvruchten voor hun middagmaal en maakten zich gereed om de ingeruilde voorwerpen in hunne boot te brengen."

"Ik wenschte maar," zeide WILL, "dat zij ze er reeds in hadden."

"Het aantal inlanders wies intusschen bestendig aan; zij maakten vuur aan en schenen besloten te hebben den nacht aan de kust door te brengen. BLIGH liet den officier, die in de boot was teruggebleven, zeggen, dat hij, zoodra hij de schaar aan het strand zag, de boot zoo na mogelijk bij den wal moest laten brengen, om het inschepen zooveel mogelijk te bespoedigen.

Reeds neigde de zon ten ondergang, toen BLIGH hem dit liet berigten. Thans nam ieder der matrozen een gedeelte der ingeruilde zaken, om ze naar de boot te dragen. De volkshoofden vroegen den kapitein of hij gedurende den nacht niet bij hen zoude blijven, en toen hij dit ontkennend beantwoordde, voegde een der oudsten hem toe: "Als gij niet aan den wal wilt slapen, zullen wij u ombrengen!"

De inlanders maakten zich thans tot den aanval gereed, en grepen steenen op, om hen daarmede te werpen. Nog lagen er slechts twee of drie voorwerpen in de boot; de overigen bragten de Engelschen zwijgend en verschrikt derwaarts. De kapitein dekte met den timmer-

man den terugtocht der overigen, en terwijl de matrozen hem optilden, om hem het doorwaden ter bereiking der boot te besparen, sprong een man aan den wal, om het touw los te maken waarmede de boot bevestigd lag. Die arme knaap; zijne dienstbetooning kostte hem het leven!"

"Hoe! grepen hem de inlanders?"

"Neen; doch op het oogenblik dat BLIGH in de boot trad, begon de aanval. De steenen vlogen als kogels door de lucht. Dit is de gewone manier waarop de wilden vechten, zij werpen groote steenen met eene onbegrijpelijke zekerheid. Verscheidene hunner grepen het touw en trachtten de boot tegen den wal te trekken; doch BLIGH had gelukkig een mes in den zak, waarmede hij het touw doorsneed. De zeelieden staken hierop de boot verder van den oever af, terwijl zij allen meer of minder van de steenworpen geleden hadden."

"Wat werd er toch van den man, die aan den wal gesprongen was?"

"Reeds bij den aanvang van het gevecht werd hij dood geslagen. Maar zijn gezellen hadden den tijd niet om zijn treurig lot te beklagen; want de Indianen overstelpten de boot met steenworpen, terwijl twaalf hunner toeschoten om den aanval te vernieuwen. De Engelschen leden veel en hadden niets om zich te verdedigen dan de steenen die in hunne boot gevallen waren; doch zij waren in dezen strijd verre bij hunne tegenstanders in vermogen ten achter. In dit gevaarlijke oogenblik kreeg de kapitein op eenmaal een gelukkigen inval. Hij liet eenige kleedingstukken over boord werpen. Deze verzoeking konden de Indianen niet wederstaan; zij staakten

den aanval om de voorwerpen op te visschen, die in verschillende rigtingen ronddreven. Dezen tijd gebruikten de Engelschen om, met kracht van riemen, in zee te steken. De avondschatuw verduisterde nu de oppervlakte der zee en de inlanders keerden in hun land terug, terwijl zij onze ongelukkige zeelieden aan hun troosteloos lot overlieten.

Daar de kapitein aan de ondervondene behandeling een voorbeeld nam, hield hij het niet voor verstandig den overtocht naar *Tonga-Tabou* te doen; want daar hij zich herinnerde, dat slechts de vrees voor vuurwapenen de inwoners aldaar vroeger tot goede verdragen gebragt had, terwijl hij thans met zijne manschap daarvan ontdaan was, besloot hij zich niet aan hun willekeur toe te vertrouwen. De bemanning verzocht hem echter, hen langs den naasten weg huiswaarts te brengen. Hij gaf hun te kennen, dat zij op geene verlossing konden hopen, voor zij de Nederlandsche factorij te *Timor*, op een afstand van nog 1200 mijlen, bereikt hadden. Zij beloofden hem nu, dagelijks met een ons brood en een kwart pint wijn tevreden te zullen zijn. De kapitein onderzocht thans andermaal den aanwezigen voorraad en vond omstreeks 150 ponden brood, 20 ponden gezouten varkenvleesch, 28 gallons water, 3 flesschen wijn, 5 kwart rum en eenige kokosnoten. Deze voorraad was minder dan dien zij bezaten toen zij het schip verlieten, doch zij hadden eenige levensmiddelen verloren in de verwarring van den aanval, dien zij zoo even afgeslagen hadden. De kapitein drong er plegtig op aan, dat zijne manschap hare belofte trouw zoude nakomen, en daarop stuurde hij er stout op door, in eene weinig bekende

zee, zonder kaart om zijn koers te rigten, en in eene kleine, 23 voeten lange boot, die met 17 koppen bemand was."

"Maar hij had toch een kompas en kwadranten, en ik houd mij overtuigd, dat hij zijne kaart in het hoofd had, want het komt mij voor dat hij een bevaren zee-man was."

"Het was acht ure in den avond toen zij den langen togt aanvingen. Vooraf deelde *BLIGH* zijne manschap in wachten, ten einde bij afwisseling te kunnen rusten. Hij rigtte alles op de boot zoo goed in als dit slechts door de omstandigheden mogelijk was, en toen vereenigden zij zich in dankzegging aan den Almagtigen voor hunne wonderbare redding uit de handen der verraderlijke inlanders. Daarbij werd hun gemoed immer rustiger, in het vertrouwen dat Gods genadige Voorzienigheid hen ook voortaan beschutten zou op de lange reis, en zij waren stil, zonder over hun lot te morren.

De zon ging den volgenden morgen zeer rood en vurig op, als een zeker teeken van een aanstaanden storm. Deze woedde dan ook reeds heftig te acht uren, en zij verkeerden ten gevolge daarvan in een dreigend gevaar. De zee sloeg achter over de sloep en noodzaakte hen bestendig het water uit te hoozen. Hun brood was in zakken, en deze omstandigheid dreigde derhalve hun lijden te verhoogen, daar zij vreesden dat het doornat en uitgeweekt zou worden. Wanneer men dit ongeluk niet kon voorkomen, moesten zij zekerlijk verhongeren. Zij wierpen daarom alle voorwerpen, die zij missen konden, over boord, waardoor de boot aanmerkelijk verligt werd. Gelukkig bezat de timmerman een goede kist,

waarin zij het brood pakten, zoodra het weder zulks toeliet. De kapitein besloot thans zich streng te houden aan de voorschriften, die hij ten opzichte der levensmiddelen gemaakt had, en ten gevolge waarvan de kleine voorraad acht weken lang zou kunnen duren, ofschoon de dagelijksche uitdeelingen dan ook gering waren."

"Acht weken! Het moet toch verschrikkelijk zijn zich zoo lang met een klein stukje brood als maaltijd te moeten vergenoegen."

"Zeer waar, JOHN! Maar gij weet dat hij wel genoodzaakt was de uitdeelingen zoo klein te maken, daar hun anders waarschijnlijk geene hoop ware overgebleven om hun lijden door te staan."

Des namiddags steeg de zee nog hooger dan vroeger, en het kostte veel moeite, bestendig zoo veel water uit te hoozen dat hun brood niet nat werd. De nacht was buitengemeen koud; den volgenden morgen waren hunne ledematen door het lang zitten in hunne doornatte kleeding zóó stijf, dat zij zich te nauwernood konden verroeren.

Den vijfden en zesden Mei voeren zij eenige eilanden voorbij, maar durfden de landing niet wagen, daar zij, ingeval zij door de inboorlingen mogten aangevallen worden, geene wapenen ter verdediging bezaten. Dewijl de boot te klein was voor het aantal personen dat zij bevatte, beproefden zij zich in twee afdeelingen te verdeelen, zoodat de eene bestendig zat, terwijl de andere in de boot uitgestrekt lag. Te 4 ure in den namiddag regende het sterk, en ieder voor zich spande zich in om zooveel water op te vangen als hem slechts mogelijk was. Door dezen maatregel bragten zij hun voorraad

op 34 gallons en leschten daarenboven, voor de eerste maal dat zij in zee waren, hunne dorst. Maar den nacht bragten zij in een ellendigen toestand door: want daar hunne kleederen doornat waren, moesten zij natuurlijk zeer koud zijn. Gelukkig volgde er een schoone morgen, zoodat zij hunne kleederen konden uittrekken en droogen. Het voedsel, dat hun op dezen dag uitgereikt werd, bestond uit anderhalf ons spek, een theelepeltje vol rum, een halve pint melk van kokosnoot en een ons brood. Des namiddags hoosden zij de boot uit, en hielden zich tot den avond bezig met alles weder in orde te brengen. De kapitein vervaardigde ook uit de kokosnoten eene weegschaal, ten einde de enkele rations naauwkeurig te kunnen verdeelen. Daarna deelde hij aan ieder een kwart pint water en een half ons brood voor het avondmaal uit.

Om de manschap gedurende de vaart eenige afleiding te verschaffen, had kapitein BLIGH voor gewoonte aangenomen, hun de geschiedenis van *Nieuw-Guinea* en *Nieuw-Holland* mede te deelen; ook maakte hij hen volkomen bekend met den koers dien zij thans te houden hadden. Behalve dat hij hierdoor hunne opmerkzaamheid bond en hun den tijd op eene aangename wijze deed vervliegen, had hij met deze gesprekken nog eene andere bedoeling: hij wenschte namelijk, ingeval hem persoonlijk enig ongeluk treffen mogt, deze beklagenswaardige menschen daardoor in staat te stellen om ook zonder hem hunnen weg naar *Timor* te vinden, daar zij thans de streek alleen bij name kenden.

Een geheel den dag werden zij nu weder door storm en regen geteisterd en daardoor verplicht om bestendig

de boot ledig te scheppen. Den 14 en 15 Mei zeilden zij noordelijk langs de *Hebriden*. Deze eilanden schein zeer vruchtbaar te zijn, en zij bemerkten op verscheidene plaatsen rook, waaruit zij besloten dat deze streken door menschen bewoond werden. Onze arme hongerge zeelieden beschouwden deze vriendelijk lagchende eilanden met gretige blikken, doch waagden in hunnen zwakken en weérloozen toestand geene poging om aldaar te landen.

In het algemeen was de hemel gedurende hunnen togt bewolkt; onweder en regen was geene zeldzaamheid. Zij waren onophoudelijk nat en leden buitengemeen door de nachtelijke koude; doch zij merkten dit vochtige weder als een zegen des hemels aan, omdat het hen voor dorst bewaarde, waarvan zij anders geweldig zouden te lijden gehad hebben. Heet en droog weder ware hun verderfelijk geweest.

Den 17 verzochten eenige manschappen om vermeerdering van het dagelijksche aandeel, maar de kapitein sloeg hun dit verzoek onmiddellijk af. Dewijl zij veel van de koude en het nat leden, haalden zij hunne kleederen door het zeewater en sloegen ze daarna om hunne leden. Daar hierdoor een gevoel van warmte en verfrischung werd opgewekt, deden zij later bij herhaling hetzelfde.

Den 20 regende het hevig. Eenige der manschappen schenen half dood; men las de schrikkelijke werkingen van den bitteren honger duidelijk op hunne vermagerde aangezigten. Zij kregen nu ieder twee theelepels rum bij het gewone ration water en brood. Den volgenden dag bevonden zij zich omstreeks op de hoogte der oostelijke

deelen van *Nieuw-Guinea* en op de breedte der *Endeavour*-rivier. BLIGH was voornemens de zeeëngte van dien naam door te stevenen, welke tusschen *Nieuw-Guinea* en het noord-oostelijke voorgebergte van *Nieuw-Holland* ligt.

Op Vrijdag den 22 Mei werden zij, na een duisteren en treurigen nacht, door hevige stormen uit hun koers geslagen; de zee steeg zoo hoog, dat zij verpligt waren voor den wind te loopen; het roer moest met de uiterste zorgvuldigheid behandeld worden, daar de geringste misslag hun oogenblikkelijken ondergang ten gevolge zoude gehad hebben. De ellende, die zij in den volgenden nacht moesten verduren, laat zich niet beschrijven. De zee sloeg met groote hevigheid over hunne boot, en onze ongelukkige zeelieden moesten bestendig blijven hoozen. Toen de morgenschemering aanbrak, droeg het treurige uiterlijk van deze ongelukkigen de duidelijkste sporen van hetgeen zij geleden hadden, en de kapitein vreesde dat, wanneer een tweede zoodanige nacht volgde, dit voor eenige zijner manschappen verderfelijk zou wezen, daar zij niet langer in staat schenen zooveel lijden te dragen. Daarom werden aan ieder man twee theelepels rum uitgereikt. Nadat zij hunne kleederen, even als vroeger, in het zeewater hadden uitgespoeld en hun gewoon ration brood en water genoten hadden, gevoelden zij zich een weinig verfrist.

„Die arme knapen!” zeide WILL; „ik vrees dat zij het tot *Timor* niet zullen uithouden.”

„Met den avond werd het weder bedaarder. Daarop volgde een schoone morgen en onze zeelieden verheugden zich over den koesterenden zonneschijn. In den namiddag

zagen zij een groote troep vogels, en wel zeeooijevaars en witkoppen, rondom de boot, die het duidelijkste bewijs waren, dat zij het land naderden. Deze vogels zijn zoo mak dat zij zich meermalen in de masten op de ra's der schepen komen nederzetten. Een zeeooijevaar is ongeveer zoo groot als een eend, een witkop heeft de grootte eener duif.

Denzelfden dag onderzocht BLIGH den toestand van het brood. Hij bevond, dat de voorraad nog negen en twintig dagen strekken kon, en hoopte *Timor* binnen dezen tijd te bereiken. Maar daar dit onzeker was en het ook gebeuren kon, dat zij zich naar *Java* moesten begeven, besloot hij de uitdeelingen zoodanig in te rigten, dat de voorraad nog zes weken reiken kon. Hij schrikte, toen zijne arme, halfverhongerde lotgenooten in dezen maatregel niet wilden toestemmen; toen hij hun echter de noodzakelijkheid er van aan het verstand bragt, stemden zij allen daarin toe. Er werd nu bepaald, dat zij de gewone hoeveelheid brood voor ontbijt en middagmaal zouden behouden, doch dat het avondmaal zou ingetrokken worden.

Den 25 vlogen des middags eenige witkoppen zóó dicht langs de boot, dat een der matrozen er een met de hand vatte: — en ofschoon nu het diertje slechts de grootte eener kleine duif had, deelde BLIGH het toch in achttien aandeelen, welke met het gewone ration brood en water voor het middagmaal verdeeld werden, terwijl een schep zout water daarbij als saus diende. Op dezelfde wijze ving en zij des avonds een ooijevaar. Dewijl deze vogel grooter was, verzamelden zij zorgvuldig het bloed en gaven dit aan twee of drie der hunnen te drinken, die het meest door den honger geleden hadden. De vo-

gel werd weder voor het avondmaal verdeeld en een stukje brood daarbij uitgereikt.”

„Aten zij dan die vogels zoo raauw als zij die gevangen hadden? Ach die arme menschen, wat moeten zij toch hongerig geweest zijn!”

„Het weder was thans heeter; doch dit had weder zijn bezwaar voor hen, daar de hitte der zon zóó sterk was, dat eenige matrozen daardoor dermate verzwakten, dat het hun om het even was of zij leefden of stierven.

Den 27 dreven hun groote massa's drijfhout voorbij en zagen zij vele vogelen. BLIGH besloot uit deze omstandigheid, dat zij zich dicht aan de riffen van *Nieuw-Holland* bevinden moesten. Des avonds zagen zij eene roodgans; — de wolken in het westen bleven zoo onveranderlijk vast, dat er geen twijfel bestond of daar moest land zijn. Nadat de manschap eenig water als avondmaal gebruikt had, hield men zich onledig met te gissen wat men toch wel op het land zoude aantreffen, dat men naar alle waarschijnlijkheid naderde.

Om een ure in den morgen vernamen zij het ruischen eener branding; BLIGH sprong op en zag dat zij niet verder dan 20 minuten verwijderd was. Oogenblikkelijk veranderden zij nu van koers en bevonden zich spoedig buiten het gezigt der branding. Om 9 uur des morgens ontdekten zij de rotsige riffen die zich langs deze zijde der kust van *Nieuw-Holland* uitstrekken. De golven braken, met een geweldig bruischen, daarop; doch zij zagen aan gene zijde eene zóó stille zee, dat zij naar het rustige water daarvan verlangden. Spoedig ontdekten zij een doorgang in het rif en liepen dezen door, met een westwaarts schietenden stroom.”

„Aan welk gedeelte der kust van *Nieuw-Holland* bevonden zij zich thans?”

„Zij kwamen een weinig ten noorden van den genoemden stroom door het rif. Toen zij nu zagen, hoe hunne boot zoo zonder eenig gevaar door het rustige water henengleed, dankten zij God voor zijne genadige bewaring, die hen door zoovele gevaren gelukkig daarenheen gevoerd had. Hierop gebruikten zij zeer tevreden hun stukje brood met een pint water als middagmaal. Zij zagen op een kleinen afstand een eiland, waar de kapitein besloot op een zandig strand te landen. Hoe gelukkig gevoelden zij zich, toen zij er aan dachten, dat zij nu spoedig hunne ledematen weder naar believen zouden kunnen uitstrekken, daar zij nu reeds sedert een maand in eene zeer bekrompene ruimte hadden moeten slapen! — Gij kunt wel denken, kinderen! dat hun hoogste verlangen was iets eetbaars te vinden. Eerst ontdekten zij met blijdschap eenige aan de rotsen gekleefde oesters. Zij konden er echter, ten gevolge van het invallen van den avond, slechts weinigen van verzamelen. BLIGH besloot tot aan den morgen op deze plaats te blijven, en rigtte het zoodanig in, dat de eene helft der manschap aan den wal ging, terwijl de anderen in de boot sliepen. Des morgens scheidden zij weder. Eenigen gingen uit om eetbare voorwerpen op te sporen, anderen onderzochten den toestand der boot en bragten deze in orde. Zij bevonden, dat in den verloopenen nacht een der vingerlingen van het roer losgegaan en verloren was. Ware dit ongeluk hun op zee overkomen, dan was waarschijnlijk de boot daardoor verongelukt. Zij vonden daarin nieuwen grond om God te danken, dat Hij hun op dit verlies op-

merkzaam gemaakt had, terwijl zij zich in kalm water bevonden. Zij vonden gelukkig een groote ijzeren kram in de boot, waarmede zij het roer weder bevestigden.

De troep die om leeftogt was uitgegaan, keerde met een groote hoeveelheid oesters en zoet water terug. Toevallig hadden zij eene koperen tob in de boot; zij stookten nu een vuur en bereidden, uit brood en water, oesters en een weinig spek, een heerlijk gereg, waarvan ieder man een volle pint voor zijn aandeel bekwam.

Ofschoon hunne gezondheid door het uitgestane lijdens zeer geleden had, bezaten zij toch nog kracht genoeg, dat de kapitein gelooven kon dat zij in staat zouden wezen om de onthoudingen te verduren, die hen op hunne reis naar *Timor* waarschijnlijk nog wachtten.

Nadat hij hun alzoo tot op den 30 ter herzameling hunner krachten rust had vergund, besloot hij de reis voort te zetten. Zij vulden daarom al wat zij aan vaatwerk bezaten, met water en namen een aantal oesters aan boord. Toen zij hunnen voorraad van brood onderzochten, bevonden zij, dat hij nog voor 38 dagen reikte, indien de uitdeelingen op de gewone hoeveelheid gehouden werden.

Alvorens zich in te schepen om de reis voort te zetten, vereenigden zij zich allen tot het gemeenschappelijk gebed. Maar op het oogenblik dat zij zich inschepen zouden, ontdekten zij omstreeks 20 personen aan den tegenovergestelden oever, die onder een luid geschreeuw op hen toeliepen. Op den top van een heuvel zagen zij er nog verscheidene meer. Zij ontwaardden nu dat hun tegenwoordigheid van de kust ontdekt was en hielden het voor geraten, zich zoo snel mogelijk van daar te

verwijderen. Zij roeiden zoo dicht langs de inlanders henen, als hunne zekerheid dit toeliet. De inlanders waren naakt, schenen zwart van kleur te zijn en hadden kort, stijf haar.

Zij zetten nu hunne reis voort, zagen vele kleine eilanden, die zij ter regter zijde lieten, en roeiden verder noordwaarts op, bestendig door het kanaal tusschen de eilanden en *Nieuw-Holland*. Zij zagen somtijds wel inlanders, doch kwamen niet met hen in aanraking. Zij landden wanneer zich daartoe eene goede gelegenheid aanbood, en verzamelden dan oesters, mosselen en zekere soort van kleine boonen. Dat zij de laatsten vonden, hadden zij aan DAVID NELSON te danken; deze was tuinier en met de *Bounty* uitgezonden om de broodvruchtplanten te kiezen en behoorlijke zorg daarvoor te dragen. Hij onderrigte BLIGH, dat deze boonen een onschadelijk voedsel waren. Toen zij voor de eerste maal landden, waarschuwde BLIGH zijne manschap tegen het eten van vruchten, die zij soms vinden mogten; doch eenigen hummer sloegen dien raad in den wind en werden daardoor ongesteld. Zij werden door ondervinding wijzer en vroegen voortaan den raad van NELSON, voordat zij de vruchten gebruikten. Zij vingden ook eenige witkoppen, welke zij schoon maakten om ze te kunnen bewaren; toen dit verrigt was, legden zij ze bij hunnen voorraad."

"Nu hoop ik toch dat hun lijden binnen kort doorgeworsteld is," zeide JOHN.

"Zij leden nog bestendig aan de gevolgen, welke het gebrek aan voedsel op hunne gezondheid uitoefende; doch de oesters en het gevogelte verstrekten hun tot eene wel-

kome toespijs bij hunne gewone rations. Op den 3 Junij zeiden zij, des avonds te 8 ure, de riffen van *Nieuw-Holland* voor goed vaarwel en staken weder in zee. De kapitein bemoedigde hen met de hoop, dat zij binnen 8 of 10 dagen hun doel bereiken konden. Hij was verwonderd te zien, hoe de rust en verkwikking, die de manschap aan den wal genoten had, hare krachten opgewekt had. Wel is waar dat zij er nog immer deerniswaardig uitzagen; maar de hoop op eene aanstaande uitkomst bemoedigde en verblijdde hen.

Den 7 hadden zij met eene hooge zee en zware regens te kampen. Hun voormalig lijden werd daardoor vernieuwd. De heer LEDWARD, de wondarts, en LAURENTIUS LEBUGA, een oud en koen zeeman, schenen hieronder te zullen bezwijken. Alles wat men voor hen doen kon, bestond in het toedienen van eenige lepels wijn, die voor zulke treurige gebeurtenissen zorgvuldig bewaard was.

Den 8 vingden zij een kleinen dolphijn. Ieder man bekwam ongeveer 2 oncen daarvan; het overschietende werd voor het middagmaal van den volgenden dag bewaard.

Des morgens van den 10 vertoonde zich, na een zorgvollen nacht, eene treurige verandering in het uiterlijke der manschap. Buitengemeene zwakte, gezwollen ledematen, holle oogen en eene meer dan gewone neiging tot slapen, schenen BLIGH zoovele teekenen van een naderenden dood te zijn. Bovenal waren de doctor en LEBUGA in een zeer ellendigen toestand. De kapitein gaf hun wat meer wijn, die hen zeer

versterkte; hunne grootste verkwikking was de hoop op een spoedig einde der reis.

Donderdags middags van den 11 Junij deden zij eene zeevaartkundige waarneming. De kapitein twijfelde er nu bijna niet meer aan, dat zij den meridiaan van *Timors* oostelijk gedeelte reeds gepasseerd waren. Deze meening verbreidde eene algemeene tevredenheid. Des namiddags zagen zij met angst naar land uit, doch te vergeefs. Eindelijk ontdekten zij den 12 te 3 ure des morgens het eiland *Timor*, dat zich in eene noordwestelijke rigting uitstreckte, terwijl zij zich, met het aanbreeken van den dag, nog slechts op twee mijlen van den wal bevonden."

"Och, hoe verheugd zullen zij geweest zijn!"

"Zij waren indedaad buiten zich zelve van vreugde en konden nauwelijks begrijpen, dat zij met zulke geringe hulpmiddelen en in eene opene boot, in staat waren geweest om in 41 dagen eene streek van 3618 zeemijlen af te leggen, maar vooral dat, in weerwil van het buitengewoon lijden dat zij verduurd hadden, niemand hunner onderweg gestorven was.

Kapitein *BLIGH* wist niet op welk deel van *Timor* de Hollandsche faktorij gelegen was. Hij stuurde derhalve langs de kust, terwijl hij een scherpen uitkijk hield.

De aanblik van het land was schoon: wouden en verwijderd gebergte vertoonden zich van den lagen oever. Tegen den middag werd de kust hooger en voeren zij langs verscheidene bebouwde plaatsen; zij konden slechts eenige kleine hutten, doch geene bepaalde woning ontdekken. Ten einde gedurende den nacht

geene faktorij onbemerkt voorbij te varen, besloten zij te gaan bijleggen. Allen, behalve de wachtgebende officier, beproefden een weinig te slapen. Toen zij des morgens nog geene volkplanting in het gezicht kregen, stuurden zij verder westwaarts op. Na eenigen tijd kwamen zij aan eene bogt van tamelijke uitgebreidheid, welke invaart eene breedte van omtrent een uur had. Dewijl geene streek geschikter voor eene Europesche kolonie zijn kon, besloot *BLIGH* deze bogt te onderzoeken. Hij ankerde daarom in eene kleine, zandige baai, waar hij een hond, een hut en eenig vee bemerkte. Hij zond onmiddellijk twee onderofficieren op de hut af, om de bewoners op te zoeken. Weldra keerden dezen terug met vijf Indianen en verhaalden den kapitein, dat zij twee huisgezinnen hadden aangetroffen, waar zij door de vrouwen met Europesche hoffelijkheid behandeld waren. Zij vernamen van deze lieden, dat de Resident in *Koepang* woonde, hetgeen iets hooger noord-oostwaarts lag. *BLIGH* verzocht een der Indianen, hem den weg derwaarts te wijzen, en beloofde hem voor zijne moeite te zullen betalen: deze bewilligde in den voorslag en trad in de boot. Onder de leiding van dezen loods kwamen zij juist aan den oostelijken wal, doch met het invallen van den nacht ging ook de wind liggen. De vaart ging hun te langzaam en zij wierpen daarom hun klein anker uit. Voor de eerste maal onthaalden zij zich thans op eene dubbele hoeveelheid brood en namen ook eenigen wijn daarbij.

Na enkele uren het genot van een zachten en verkwikkenden slaap gesmaakt te hebben, zetten zij andermaal huune reis voort. De knal van twee kanonschoten,

dien zij op eenigen afstand hoorden, bezielde ieder hunner met nieuwen moed. Spoedig hierna ontdekten zij een kotter en twee vaartuigen met lange ra's, die oostelijk ten anker lagen. Even voor den avond wierpen zij weder het anker, op eenigen afstand van een klein fort bij eene stad, die de loods zeide dat *Koepang* heette.

Onder de voorwerpen, die de bootsman bij het verlaten van het schip in de boot geworpen had, bevond zich ook een bundel seinvlaggen. Van deze heschen zij eene noodvlag op, dewijl de kapitein het niet geraden achtte zonder verlof te landen.

Dadelijk na het aanbreken van den dag werd de kapitein en zijne manschap door een afgezonden soldaat aan land geleid. Hij was aangenaam verrast, toen hij hier onder een hoop Indianen een Engelsch matroos aantrof, die op een der schepen behoorde welke aldaar ten anker lagen. Deze verhaalde hem, dat zijn kapitein het order bevel in de stad voerde en bragt BLIGH, op diens verzoek, bij zijn heer, den kapitein SPIKERMANS. De laatste ontving kapitein BLIGH zeer vriendelijk, en ofschoon zijn invloed niet zoo groot ware als de matroos dien had voorgesteld, toonde hij zich nogtans voor onze ongelukkige zeelieden een zeer nuttigen vriend. Toen hij hun ellendigen toestand vernam, gaf hij dadelijk last om hen naar zijn eigen huis over te brengen. Hij zelf ging vervolgens bij den resident, om te vernemen, wanneer het hem gelegen zou komen, kapitein BLIGH bij zich af te wachten.

Intusschen keerde BLIGH naar de boot terug, om zijne manschap aan den wal te noodigen. Eenigen hun-

ner konden naauwelijks gaan; dezen voerde men naar SPIKERMANS huis, waar zij een ontbijt gereed vonden, dat uit thee, boter en brood bestond."

"Ik verheug mij, dat wij aan het aangename deel der geschiedenis genaderd zijn en dat het lijden dezer arme lieden voorbij is."

"Nog niet geheel en al, WILL! Zij werden in *Koepang* met de meeste gastvrijheid en vriendelijkheid opgenomen; doch de sporen van hun lijden waren nog niet spoedig uitgewischt, en toen zij de boot verlieten, zagen de bewoners van *Timor* hen aan met een gemengd gevoel van schrik, verwondering en medelijden. Hunne lichamen bestonden grootendeels uit vel en beenen; hunne leden stonden vol zweren en zij waren met lompen bedekt, want hunne kleederen waren door het menigvuldige uitwringen in het zeewater in stukken gereten. In dezen toestand, met tranen van vreugde en dank in de oogen, leverden zij een hartroerend schouwspel op.

De resident, WILLEM ADRIAAN VAN ESTE, lag op dit oogenblik zwaar ziek; doch daar hij een menschenvriend en een goedig mensch was, hield hij zich niet zoo geheel met zijn eigen lijden bezig, dat hij onbereid zou geweest zijn om dat van anderen zooveel mogelijk te verligten. Hij ontving kapitein BLIGH met voorkomende vriendelijkheid en gaf zijn bijzonder genoeg te kennen, dat het in zijne magt stond alles aan te wenden wat dezen vreemdelingen tot verzachting in hun lot strekken kon. Hij beval dadelijk voor BLIGH een huis in gereedheid te brengen en zeide hem, dat zijn volk gedeeltelijk in het hospitaal, gedeeltelijk op het schip van kapitein SPIKERMANS, zoude opgenomen worden. Doch na het over-

grootte lijden dat zij te zamen verduurd hadden, wenschte BLIGH niet van zijne manschappen gescheiden te worden: hij rigtte het derhalve zoo in, dat zij hetzelfde huis met hem betrekken zouden. Toen de resident van dit besluit kennis droeg, deed hij tafels, stoelen, bedden en andere behoeften voor allen naar de woning van den kapitein overbrengen.’

„Dat bevalt mij in kapitein BLIGH! Indien hij alléén in een schoon, gemakkelijk ingerigt huis getrokken was en deze arme lieden in een hospitaal gezonden had, zoude ik zeer ontevreden op hem geworden zijn.”

„Het zou voorzeker van een gevoelloos, zelfzuchtig gemoed getuigd hebben, JOHN!” antwoordde de grootvader. — „De deelnemende zorg, die men onzen ongelukkigen zeelieden in *Koepang* bewees, bragt al spoedig eene verbetering in hunne gezondheid te weeg. BLIGH verzocht aan den resident, om NELSON toe te staan dat hij binnenslands naar geschikte planten omzag, hetgeen deze gaarne toestond. Doch de arme tuinier, die zich sedert zijne afreis van *Nieuw Holland* niet wel bevonden had, werd thans door een koorts aangetast, die hem den 20 Julij ten grave sleepte. BLIGH betreurde ten hoogsten het verlies van NELSON, zoowel om den ijver, waarmede hij alles aanvatte wat tot zijn vak behoorde, als ook wegens het geduld en de standvastigheid, waarmede hij het lijden, van *Tosua* af, verduurd had.”

„Het doet ook mij van harte leed,” zeide WILL, „want ik houd het voor dubbel treurig, dat hij juist nu stierf, nadat al hun lijden geleden was. Blevén kapitein BLIGH en zijne manschap langen tijd in *Koepang*?”

„Tot den 20 Augustus. Hij kocht een klein vaartuig,

rustte het uit en zelde daarmede naar *Batavia*, waar hij den 1 October aankwam. Tijdens zijn verblijf aldaar was hij zeer ziek. Eenige zijner manschappen stierven er; het lijden dat zij doorgestaan hadden, had hunne krachten ondermijnd, zoodat zij het ongezonde klimaat niet verdragen konden. De overigen scheepten aan boord van een Nederlandsch schip in voor de reis naar *Europa*. Van de negentien personen, die de muiters buiten boord hadden gezet, stonden twaalf al de gevaren der reis door en keerden gelukkig in hun vaderland weder.

BESLUIT.

Onder de vertellingen des grootvaders, was langzamerhand de ruwe winter voorbijgegaan en het lieve voorjaar naderde. Op zekeren avond, toen de oude man weder zijne kleinkinderen om zich heen verzamelde, kwam plotseling de moeder, met het jongste broedertje op den arm, de kamer binnen onder den uitroep: „kinderen! uw vader komt!”

Onverwijd drongen de knapen naar buiten, en zagen hoe een trotsch fregat, met uitgespannen zeilen, de haven binnenliep. Al de ra's waren met matrozen bezet; zij zwaaiden hunne hoeden; het bliksemde uit de zwarte stukken en een lang uitgerekte donder klonk over land en zee. Op eenmaal verdwenen de zeilen, de

ankerkettingen rinkinkten; het trotsche gevaarte boog zich nederig naar voren, en lag nu onbewegelijk, door ijzeren banden aan den grond genageld.

„Hij is het! de *Albatros*! — Vader is daar!” klonk het jubelend door de blaauwe voorjaarslucht, en moeder en kinderen ijlden naar het strand. Niet lang daarna lagen zij in de armen van den lang verwachten echtgenoot en vader, en voerden hem in triomf bij den beminden grijsaard, die zijn terugkeerenden zoon te gemoet ging.

Van de vertelling van dezen avond kwam natuurlijk thans niets, evenmin als de volgende avonden. De vreugde moest eerst haren loop hebben. Doch dit is nog geen bewijs, dat de grootvader veelligt bij gunstiger gelegenheid niet weder aanvangt met vertellen, wanneer hij aandachtige hoorders vindt. Hebt dus tot dien tijd toe geduld, lieve jonge vrienden! en vergenoegt u zoo lang met datgene wat hij niet alleen voor zijne kleinkinderen, maar ook voor u allen bestemd heeft, ten einde u daarmede, zoo hij hoopt, een klein genoegen te doen!

